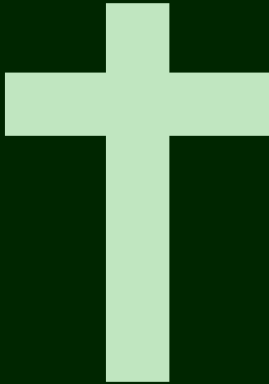

Bu New Testament

The New Testament in the Bu language of Bauchi State,
Nigeria

Bu New Testament

The New Testament in the Bu language of Bauchi State, Nigeria

copyright © 2025 The Seed Company in collaboration with Language Developers and Bible Translators Association

Language: (Bu (Bauchi State))

Contributor: Language Developers and Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 10 Jul 2025

7da64ee9-3eda-533f-931e-8f6ddcdf993c

Contents

Malkus 1
Mi'shinkən . . . 33
YAKUBU 84

Shilən ki Lya a toh də Malkus

Mul lashti lwasbatu ki shilən mul təptu tiki Malkus gunə bal shinwasi iki Yohanna Malkus. Ti yelən ki Bitlus kəni mulkina (Ya 1 Bit 5:13). Lashti mbokən toh tən, lacən lwatbatu kapən nda ki ulushelima də hwonki 70 kal ki zi' Yesu, a tya ge' luki Loma, lacənti kapən na lwatbat maki ki shilən mul təmti ki Yesu. Lwatbatu gopin nə usu "Guki shilən mul təmti atən Yesu Almasihu yakən ki Lya." Shilən u də usu Yesu mbalənni mul kyautən nə kuma ndəlti. A yen ndəltwasi age kushtiwas, nə pekətl migatli, nə paci' mbalən bezən ləbawasən. Yesu a shilən tən gawasi tənti Yakən mbalən gunə mbo təngaki tə' bəl mbatlwasi tə pekətl mbalən dəge' bezən ləba. Lwatbatu ti ngətli nə bətl ndəlti a tən ulnə Yesu pəli u ngətli shilənwas, nə kushtiwas. Pati ki shilənni səpəlini tən kyautən ki Yesu age' pati ki mutti məkawasi ki dām ləba i mbəl cin ki mushtwasi nə hlillyawasi.

Unnə A gibi i

Likə' shitu ki pətl dadabəl ki Yesu 1:1-13.

Kyautən ki Yesu a Galili 1:14--9:50.

Hillyawasi a Galili də ləttya Ulushalima 10:1-52.

Pa'ti ki mutti mkka ki Yesu 11:1--15:47.

Tlil lya ki Yesu ge' mil mushti 16:1-20.

Shilən ki Lya ki Yahaya Mul Baptisma

¹ Gopti shilən ki Yesu almasihu, yakən ki Lya kənnngu.

² Kan u nəda ki laci ge' lwatbati ki Ishaya mulnjeshinkən u, ti usu, "In ngu an shin mulshinkən i ni tənnda kina, mulnə ti likəni ki shitu u."

³ Yal mul tati bi age' dəlgən ti usu, likəni Lya shitu nə mbatldlwakən, likənə shituwasi."

⁴ Yahaya mul baptisma mbi gawasi ge' dəlgən, ti dləp shilən ki Lya, "Tə mbalən za pəl bezən ləba a pəlsi baptisma tingaki tə pacisi bezən ləba wasən də."

⁵ Mbalən ki galt ki Yahudiya nə kum mbalən ki Ulushalima is go' mbə' mati, a si dləp bezən ləba u nəp pəli u, i pəlsi baptisma a dlilka ki Uldun.

⁶ Yahaya ti nə ulki laki a dli ki medlən ki Lakumi, nə ulkəndədlom ki bati amisi, ulki dəmi wasi zhita nə mal du.

⁷ Ati dləp shilən ki Lya, i' usu, "Mulən də mbəti ge kalini mul nalti ngədləni, zhim kaptalan wasi ambəci ta ngusi a batli wai."

⁸ A mibo ge mal kən ami pəlikin baptisma, tifo nə Yal ki mbatl ki Lya ki zeki ti pəlikini."

A pəli Yesu Baptisma

⁹ Nəgu dəmi Yesu i' mbə te' Nazillat ge atl ki Galili, i Yahaya pəli' baptisma a dlilka ki Uldun.

¹⁰ Də petuwasi to' ge mali i' en lya abuli, i Yal ki mbatl ki Lya pesul lya kənə kulu.

¹¹ I kum yalon sul lya də ussu, "Kiki yakuyini gunə ami lyamti, nəti ami holtugi iye."

Shedan Cibəl Yesu

¹² Aləbi aləbi i Yalkimbatl ki Lya dloti i' te' ge' dəlgən,

¹³ A tiki dəmi, mutti kutl kutl ləbi upsi, a Shedan də cibəti, atine' tlu kige' dəlgən a mi' shinkənki Lya də pəlliti kyautən.

Yesu Gop Kyautən Wasi a Galili

¹⁴ Kalki dləl Yahaya, I Yesu te ge' atli ki Galili, ati dləm shilən ki Lya.

¹⁵ Ati ussu "Cini apoyi gunki Lya balnja i. Zakən pətl byazən ləba ndənə nə shilən ki Lya."

Yesu Taki Mi' Lati Lekku Bi Gudul Upsi

¹⁶ Ati beuti abi dlilka ki Galili, i' en ki Bitlus nə Andalawus yelse wasi, asi lati lekku a dlilka təngaki si mi' gopti Kes kənə.

¹⁷ I Yesu ulsisu "bələnnən kali, an palkini adəmni mi' ngau mbalən."

¹⁸ Aləbi aləbi is za lati lekku wasən is bəlti kali.

¹⁹ Nəs beu kina ten i' en Yakubu nə yelse wasi Yahaya, mil ki Zabadi, a ge Kudələn ki mali asi likə' lekku.

²⁰ Nə takisi bi'u Aləbi aləbi is bəlti kali. Is za bwawasən Zabadi age Kudələn ne' mil pəlti kyautən.

Mul Du Mi'gadli

²¹ Is tege gatli ki Kapital-nahum cin shuti, i' Yesu tege lu dopga ki Yahudawa ati kulcisi shələn ki Lya dādanu.

²² Is en ulki gagashinti tən ulnə ti kulcissi u, tən gaki ti kulcissi kənə gunə ti kumti nə ndəlton u, bə kənə mi' lashti zhil ki Musa wai.

²³ Mulən də, mul du mi'gatli a ge'lu dopga wasən, i' la yali,

²⁴ I' usu, "Yalamineki Yesu yakən nazalet? Ki mbəni ki hwotimi bezən ləba ya? A manini ki wokəni, ki yakən ki Lya mul zo'mbadl kəni!"

²⁵ I Yesu mati mi'gatli ki geti, i' usu, "Dəm shot! Pe' də ge mulu!"

²⁶ I ki i bezən mi'gatli i' u mulisi. I' la yali, i' petaka geti.

²⁷ Kum mbalən en ulki gagashinti, is go' gyep yelsəni, a si u'su, "Yakən nəgu u? A səti pyal kushti won ngə! Mulu tinə ndətl ki pi' du mi'gatliyi shilən, a si kup shilən wasi!"

²⁸ Aləbi aləbi shilənni zəga ko una ge' atl ki Galili.

Yesu Ndokəl Kom Ki Bitlus

²⁹ Nə petwasən ge' lu dopga ki Yahudawa, ki Yakubu nə Yahaya is te libi ki Bitlus nə Andalawus.

³⁰ Kom ki Bitlus ki mudī atli ti gonti, nə te ki Yesu, is piti.

³¹ I' lə mati, i' gopi' toh i' tliiltilya, i' ndoki, i' hilya ma i' pəlisi kyautən.

Yesu Ndokəl Mbalən Dibəli a Suti

32 A suti, kalki ki nda ki cin, is mbelli Yesu mi' gonti, nā mil mi'gatli.

33 I mbalēn ki ge' gatli kup si domga a kina dlabi.

34 I' ndokəl mbalēn dibəli, ko wongi nā unndi gontuwasi, iki pe'kəl mil mi'gatli dibəlli. Ta ndəgi tē mi'gatli shilēn wai, tēn gaki simanənti.

Yesu Zəga də shilēn nā Lya

35 Nā kyau, balu a pa' cil-tuwai, I Yesu hilya i' peki, i' zəga gelu u nā bē mbalēn dəwai u, i' zəga də shilēn nā Lya tyaka

36 I Siman nā mbalēn u nā tinesi u is zəga də ngauti.

37 Nəs mbitu, is ultisu, “kup mbalēn də ngauki.”

38 I Yesu ulsisu, “Mələn ge' gatlu gunə kina u, ta dləm shilēn ki Lya də danu. Ulnə laki yambəda ungu.”

39 I kup ti tya'tya ge' atl ki Galili a ti dləm shilēn ki Lya a ge' lu dopga ki Yahudawa, a ti pyakəli' mbalēn mi'gatli.

Yesu Ndokəl Mul Go' Ki Dakəlti

40 Mul go' ki dakəlti i'mbə ma Yesu, i' ngusiti i'ngemti, a ti ussu, “Inka ndəgu, kin ma'paltən mul ləshi də'ti.

41 I ci' gontuwasi gop Yesu, i' ta toh wasi i' tənti, i' ultisu, a ndəgi, a ndokəlki, dəmi mul ləshi dəti!”

42 Aləbi aləbi i dakəltisi zati, i' dām mul ləshi dəti.

43 I ki i Yesu pi' shilēn mul ndəlti, nā tās zəga u.

44 I' ultisu, “Bə pi mullən wai. Məllə le' en ləba, a bəl Lya ulki okətl bezən ləba kan-wunə Musa dləmi u tən gaki wokəlti. Pəli nəgu təngaki tē mbalēn mani də ka ndoki.”

45 Ge' shuki nəgu, i muli peki i go' dləp shilənni tyai. I gu la Yesu ta man te' ge gatlon a dwadən də ye' dwadənwai, i' go' dəp gelu u nā mbalēn də wai u. Ngo nā nəgu, mbalēn go' mbə mati, te' ge lu en.

2

Yesu Ndokəl Mul ki Tle' ki Mi'gatli.

1 Kal ki mutti ten, nā palte' Kapalnahum, is kummi ti a libi.

2 I' mbalēn dom ga dibəlli, lu zə' a sən ma dəwai, abi dlabi ma. A Yesu də pi'si shilēn ki Lya.

3 Mbalēn upsi is mbə, is kam Mulən tyai ki tle' ki mi'gatli.

4 Saman tələ'ti ma Yesu wai təngaki dibətl ki mbalēn, is mbulən gabini tu' malu u nā Yesu də u nəs mbul gabini u, is shim muli sudī, nā lu muttuwasi.

5 Nā Yesu en lati mbat-luwasən u i' ulmul ki tle' ki mi'gatlisu, “Yakuyini a paci bazən ləba wagi.”

6 Mbalēn mi' lashti zhil ki Musa siki dəmi a ləbi, a si shilēn a mbadli,

7 A si ussu, “Ya lakida mulu də shilēn nəgu? Pəli' Lya bezən ləba ti də! Wokən ma' wokəli yakən mbalēn*"

* 2:7 2:7 Yakən mbalēn Gu shilēn tən yakən mbalēn kəndə

bezən ləba wasi ənəbə Lya kən nəmmwai u?"

⁸ Aləbi aləbi i Yesu man ulnə si dləmti a mbadlu, i Yesu ulsisu, "Yakən laki də ki unndi shilən u a mbadlwakən?"

⁹ Gukən ngətli nə mbələ, ti ulmul ki tle usu, 'A wokəli bezən ləba wagi' nə ta usu, 'Hilya kam lumuttwagi ki zəgaya?'

¹⁰ Ami lyamti ki manini Yakən mbalən† ti nə ndətl ki wokəl bezən ləba a dəpləba." I' ul mul ki tle ki mi'gatli su

¹¹ "A ulkisu, hilya kam lumuttwagi ki zəga libi."

¹² I Aləbi aləbi tə hilya, i' kam lumuttwuwa si, i' peki a kum mbalən də yetti, a si kup gagashinti, a si natl Lya asi ussu, "Ma en ulən nəgu gason wai."

Taki' Lawi bi

¹³ Yesu peki i' lə bi Dləlka ki Galili də danu, Mbalən dibəli is domga a malgən wasi, ati kulcisi.

¹⁴ A ti beuti, i' en Lawi yakən ki Halpa ki dəmi ati kyautən ki ka' upki ban. I Yesu ultisu, "Bələn kali." I' hilya i' bəlti kali.

¹⁵ Gason Yesu də dəp ulki dəmi a libi ki Lawi, mul ka' upki ban ne mi'bezən ləba nə mbalən dibəli si dəmti ne'ti ne mil kushti wasi, tən gaki mil dibəlti gesi mi' bəltti ni;

¹⁶ Nə mi' lashti zhil ki Musa si palisiyawani is enti də dəmti nesi, nə mi'bezən ləba nə mi' ka' upki ban u, is ul mi' kushti wasisu, "Ya laki ti dəmti nə tleti ne' mi' kap

upki ban nə mi'bezən ləba də?"

¹⁷ Nə Yesu kumi nəgu u, i' ulsisu, "Mi' ginə bə də gontwai u sikən lə' mamul pətl igən wai, mi' gonti si də ngau mul igən. Tən gaki mi' pətl ze kautənkən a mbədawai, tən gagi mi' bezən ləba ni."

Gyemti a Tən pətl Kuzən Mali

¹⁸ Mi' kushti ki Yahaya mul bapisma nə ki palisiyawa si pətl kuzən mali. Mbalən en ngem Yesu is usu, "Yalaki də mi' kushti ki Yahaya nə ki palisiyawa si kuzən mali gwabo si də pətl ti wai?"

¹⁹ I Yesu ulsisu, "Yelənsi ki mul kutleti sən pətl kuzən mali a mul kutleti nesiya? Tunna mul kutleti nesi u səkən pətl kuzən malilwai,

²⁰ Cin də mbəti sinkap mul kutletiyi taka də masi. Cinisini sən pətl kuzən mali.

²¹ Kən ca'ti mbulən gəsi nə pyal lulutwai. In a caki nə nali u, pyal luluti nən kyeshti gus lulutisi, nən ngəltti ki kal nə kyeshti.

²² Kən bəna pyal mal ki mil pə' ki annabi ge gus kal ki bati wai. Mun nə a bine u, mali si nən tatlti kal ki bati si, a hol kal nə mal innabi isi. Pyal mal ki mil pə' ki innabi, sai nə pyal kal ki bati."

Mi' Kushti Ki Yesu Go' Cotlti Alkama Cin shuti

²³ Gason cin shuti, Yesu ne mil kustiwasi si beuti ge' gu ki alkama. Sige beuti i mil kusti ki Yesu is go' catl ga alkama en.

† 2:10 2:10 Yakən mbalən Gu shilən tən Yesu də

24 I palisiyawa ultisu, "En ulnə mil kushtiwa də pəlti u. Ya laki da si pətl ulnə zhil ki Musa a ndigi ti pəlti cin ki shutwai u?"

25 I Yesu njesi shilən nisi i' ulsisu, ka kummən shilən ki ulnə Dawuda pəli u waiya, cin u nə kuzən gopti, ti ne' yelənsi lətwaswaiya?

26 Hwon u nə Abiyatal tiki bal ləba, Dauda tege' Libi ki Lya, i' dam biledi gunə zədli u iki bəl yalənsiwasi ginə ne'tu, ki dami ki ləbasi ni nəgwasən mulən kən damtwai.

27 I Yesu ulsisu, "Pələn cin shuti təngaki mbalən, ba pələn mbalən gaki cin shutuwai.

28 Yakən mbalən kənki mul-ban ki shuti nə ki cin shuti."

3

Mul nə Mi'Gadli tle Toh

1 I Yesu te ge' lu dopga ki Yahudawa, mulən da aləbi mul toh kitle ki mi'gadli.

2 Tən gaki səmbi shitu ki gopti Yesu da. I mbalən yen zid dwadən, tən ndokəl mulisi cin shutwa?

3 I Yesu ulmul toh ki tle yisu, "Pete' ki akina."

4 I Yesu ulsisu, "Ambuni tə pəl ze' ləba ko bezən ləba cin shuta? Ti pekəl mul məshti, ko ti tlotat?" Is dām shot.

5 Nə' yasi nə mbadli ki lewi u, ati du mbadli nə dashti ki mbadlwəsən, i' ul mulisisu, "Ta' toh wa'tedi." Ittakit tye, i toh was pal ləbi.

6 Nə palisiwa yani nəgu u is peki, Aləbi aləbi is dlil shilən nə mbalən ki Hilidus a tēnti, kau u nə si' tlotu.

Mbalən Dom ga Dibəli Abi dləlka

7 I Yesu hilya ne' mil kushtiwasi, is za'gatli is lə tya bi dləlka ki Galili. Mbalən mi' dibəlti iye ki Galili is bəlti kali.

8 Nəs kum ulnə ti pəlti u, mbalən is mbə te' Yahudiya nə Ulushalima, nə atl ki Edom, nə te' bə gasi ki dləlka ki Uldum, nə te'ge luki Taya nə Sidom, bal dopga mbə mati, tən gaki si' kum ulnə ti pəlti u.

9 Tən kitəlli' ba mbalən dibəli gyemti, i ul mil kushtiwassu shakəli nən kudələn ki mali nəm tedi.

10 Ti' pələn nəgu u tən gaki ta ndokəl mbalən dibəlli, i laki da kum mbalən mi' gonti si shinga te' mati tən gaki si' tēnti.

11 Du mi'gatli, ko anəmi si enti, as nda kinawasi asi lati yali, asi ussu, "Ki yakən ki Lya kənə."

12 I' dləmisi bəs pi mbalən okənki ti wai.

Yesu zabəl mbalən kutl nə Lop

13 I' Yesu totən zənga, i' taki ginə ti lyap siyi bi, is lə mati.

14 A gesi is zabəl mbalən kutl nə lop si' dām neti, tən gaki ti'go' shi'si asi dləm shilən ki Lya,

15 I' bəlsi dəlti ki pekəl du mi'gatli.

16 Ginəs zabəl siyi kəngyi, Bitlus,

17 Nə Yakubu yakən ki Zabadi, Nə yalkewasi Yahaya, i' bəlsi shin Buwanaljis' mil ki ndaltannaca.

18 Iki dadanu i' zabəl Andalawus, nə Pilibus nə Baltamawas, nə Matiyu, nə Toma, nə Yakubu yakən ki Halpa, nə Taddawus, nə Saminu Bakan'ane,

19 Nə Yahuza Iskaliyoti gunə bəl Yesu.

Yesu nə Ba'alzabul

20 I Yesu te' libi won, iki i mbalən dopga dadanu hal saman dap ulki dami wai ti ne' mil kushtiwasi.

21 Nə yelsənə wasi kumi nə gu u, iki is lə də goptiti, tən gaki si usu, "Ga agəli." 22 Mi' kushti zhil ki Musa gənə pete' Ulushalima is usu, "Ba'alzabul kən totənti! Nə ndətl ki guu mi'gatlən ti pekətl mi'gatli."

23 I Yesu takisibi, i' cimbəlisi i' usu, "A u kən ti Shadan man pekətl Shadan?" 24 In gu' a bwasi a tən nge yelsəni u, guntu kən lə' kinawai.

25 Nəgu in libi a bwasi a tən nge' yelsəni u, libi u kən lə' kinawai.

26 In shaidan a dlani ga wasu, a bwasi, kən lə'kinawai, patwas kəmbə.

27 Mul ma' te' ge libi ki mul ndəlti a' em galwasi dawai. In ba' kəndi mul ndəlti wai u, iki annda yep gal ki libini.

28 Bali ami pi'kini nən paci ko mulu kən bezən ləbawasi, nə bezən shilən u nə' təpəli u.

29 Gunə a pəli Yalkimbatl ki Lya ki gunti bezən ləba u, kən paci tiwai, nə ngatlti ki dəp ləba."

30 Gi bo si usu, "Du mi'gatli ni'da."

31 Iki dya ki Yesu ne' yelsəniwasi is mbə. Is dlil a dla, is ta' shinkən timmbə.

32 Dop ga ki mbalən ki dəmi a malgən wasi, is ultisu, "Dya wa' kəngu nə yelsəni wagi si kauki a dla."

33 I' gyemsi, "ki wokən ki dya ini nə yelsəni ini?"

34 I' ya ginə a malgən wasi, i' usu, "Dya ikəngu nə yelsəni ini!"

35 Ko mulu kən pəl ulnə Lya də lyamti u, tiki dya ini nə yelsəni ini, tiki koli ini dadanu."

4

Cimbəlti ki Mul Olti Ləba (Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

1 Dadanu Yesu a gop kulci'si shilən ki Lya abi dlilka u balu, I' mbalən mil dibəlti domga amati, I lati, i'te ge' kundələn ki mali, Adləlka, i' dām a gibi. I' dopga ki mbalən dləl atən bəgasi abi dləlka isi.

2 I' kulcisi ləba dibəli nə cibəlti. A ge kulcisiwasi i' ulsisu,

3 "Ga kən kum! Mulən mul kotllu won da is zəga gegu tən gaki ti' wotl o'.

4 Tige dlati wundi ləba, Ina wundiyeen nda tən shutu, i yatli dəkən unndiyisi.

5 Un ndiyen is nda age lu mul zənga luwu nə bə atl da iye wai u. Aləbi aləbi is te' tən gaki atli loluwai.

6 Nə cin peku, Is landəli, tən gaki dləlgwasən loluwai, Is kwakəni.

7 I gyen nda age ili, I ili səkəlsi, Sa man pətl gwewai.

Dya ki Yesu ne' Yelsəniwasi

⁸ I gyen daɗaɗanu is nda gye lu atl ki zeki, Is te' kizeki, Is nali, Is pəl gwe, I gyen pəl gwe kutl kutl ləbi maki, Gyen kutl kutl ləbi məkka, Gyen kutl kutl ləbi kutl." I Yesu usu,
⁹ "Mul kəm ki kumti təkumi."

Ulnə Lati Də Cimbəlti u

¹⁰ Nəs pal mal gəni u, Mil bəltti nə kutl nə lopiya iki is gyemti yakən cimbəlti u də dləmti.

¹¹ Iki i' ulsisu, "Kini bo, a ndəgikini i kimannən tuki libi ki Lya, Gyen ginə bə da gyekini wai u, Sai nə cimbəlti.

¹² " 'Yenti nə dwadən bo, Sa yeniyi, bə a mbatldlwai. Kumti bo, Sa kumiyi, Sa man ulnə də dləmti u wai, Tən gaki, bəspaltyai a pacisi bezən ləba wasən da.' "

Yesu Dləm Cimbəlti Ki Mul Wotlti Unndi

(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

¹³ Yesu ulsisu, "A!, Ki-manən cibəlti uwayya? Tu i mi kənki-manən na cibəlti en da?

¹⁴ Mul wotlti o' u, Shilən ki Lya kənti wotlti.

¹⁵ Ginə ndatən shutu u bo, Siki cibəlti ki gənə wotl shilən ki Lya a mbatldlwəsən u. Sən kup shilən nisi, Aləbi aləbi a shaidan kam shilən u nə wotldli a mbadlwəsən u.

¹⁶ Nəguni daɗaɗanu gunə wotl unndi o' a ge lu zənga u, Siki ginə sən kup shilən ki Lya as kami nə hwoltugi.

¹⁷ Si bo, Gəs nisi dawai, si kən dəm iye wai, ko ulukən hwossi təngaki shilən ki Lya u, Aləbi aləbi as pal nə kali.

¹⁸ Unndi ginə nda gelu ili u, iki cibəlti ki mbalən u nə kum shilən ki Lya u,

¹⁹ Dəp ləba a hwosi u, nə lyap usən u, Nə laki ləba u, Nəntə'ti gesi asənkəl shilən nisi, Ashilən nisi kən dəmti kizeki masiwai.

²⁰ Undi u nə nda age luki zeki u, iki cimbəlti ki mbalən u nəkum shilənisi, Sən kamti, As pəl kyautən nə nali, As mbi mbəlti tənki gyen kutl kutl ləbi maki, Gyen kutl kutl ləbi məkka, Gyenbo kutl kutl ləbi kutl."

Cibəlti Atən Pitila

²¹ Yesu ulsisu, "Nən mbətl pitila tedi a idlati nə bal gala, ko nənzədli agəs lumutti, kin zəti atən lu dəmtuwa swaya?

²² Kum ulnə ki hwundəli u, nən pekəlti. Ulnə ki kuppi u, nən dūtiti.

²³ Mul kəm ki kumti, ti' kumi."

²⁴ Yesu ulsisu, "Kumini, ko'talaku' nə cimbəlin da u, nə nali si' cimbəlliki, hal ma as mbəli da.

²⁵ Təngaki mulnə ulən ni'da u, sim mbəli' tida, mulnə ulən ni' dawai u, na' ulnə nitu sin kamiti taka."

Cimbəlti Ki Unndu nə Ate u

²⁶ Yesu ulsisu, "Gu' ki libi ki Lya kənə mul dlati u'kəni a atli.

²⁷ Mutti nə hillya i undi te, i nali, timan kan u nə pəl dli uwai.

²⁸ Atli nə gawasi ti bətl ləba, ki nəm iki ulnə də te'ti, sai ga, nə balgye ləba tənki.

²⁹ In gwe yi a nyau, iki aləbi aləbi atlo'dli nə kwaltən, gis acilu ngu."

Cimbælti nə Gwe' Mastad

³⁰ I' usu dadanu, "Nə yakən tən cimbələn gu' ki Lya? Ko nə yakən tən cimbələnti?"

³¹ Kənə gwe mastad kənda, gunə, iki yakən gwe ləba gunə də wotlti adəp ləba u,

³² Ngo nə nəgu in wotl tu, an ngətl kap na dwa nə nalti, ap pəlbəs mil toh, yatł ma as man nda a gwasən wasi."

³³ Nə cimbælti dibəli Yesu dləm misi shilən ki Lya, ndace nə mantiwasən.

³⁴ Ti də pissi ulənwai, sai nə cimbælti. Iki ti pi' mil kushtiwasi ko yanngi a malgəni bə nə cimbæltiwai.

³⁵ Age'cinisi, nə cin balnja ti nda u, i Yesu ul mil kushti wassu, "Mi' dakəcin tyatən bi dləka ka."

³⁶ Nəsza dopga ki mbalən akalū, is zəga neti kau u nə tida u age kundələn ki mali, na kundələn ki mali si amaləgən wasi.

³⁷ I bal lya ki mali mul yetəl dlitodfi, i bəski mali go' tlti lya də lyap jakə' kudələ nisi.

³⁸ Yesu bə ati tu kal age kundələn ki mali atən lumutti, ati nde enbudfi. Iki mil kushtiwasi is dlilti də enbudfi, is ultisu, "Mul lashti, mun məshti kin də entiwaya?"

³⁹ I' hilya də enbudfi, i' mati etəlli, i ultisu "dəm shot!" Iki i yetəlli mudfi, i kumlu dəm shot.

⁴⁰ I' ulsisu, "Tən gaki yakən lakida ikumən banti nəgu? Hal nəgun lati mbatl kən nuna?"

⁴¹ Iskum banti iye, is ulyelsənisu, "Wo kəngu? Yetəl nə mali ki dlika si bətl shilən wasi!"

5

Yesu Ndokəl Mul Besən Mi-gatli

¹ A Yesu ne mil kushtiwasi is bəci bidlilka age atl ki Galasinawa.

² Nə pe'tuwasi dīge kundələn ki mali, iki mul du mi'gatlon kəngu te' gelu gum mbalən i mbə ma Yesu.

³ Ti bə lugum mbalən kən ki lə dəm tuwasi. Mul ma'kəndətti dəwai, ko nə ulkəndə mbalən kidom.

⁴ Tən a tle kəndəti toh nə asən nə ulkəndə mbalən ki dom, ati bəbatlti, a cacal dom ki tən asəni. Mul ma'pəlti ulən dəwai.

⁵ Gasi nə dləncin a gelu gum mbalən ti dəmti, nə tən zəga, ati latiyali, ati gələshti dli wasi nə zənga.

⁶ Nə en Yesu te' lolu u, i' em kitəl tya mati i' gus akinawasi.

⁷ I' layali i' usu, "Yesu yakən ki Lya mul nalti, ya lakənmiki? A maki nə Lya yi, bə hwoti besən ləba wai."

⁸ Tə ndan akinawasi nəgu u tən gaki Yesu ultisu, "Za mulu, Ki du mi'gatli!"

⁹ I Yesu gyemti, "Ya kən ki shinwagi?" I' ultisu, "Shin i kənki, hututu, iki mi dimbəli."

¹⁰ Iki i' go' gyep Yesu bə'katsi də kiwai

¹¹ Amaləbisi lu byatl dəs kiban də suttən mis calgadli.

¹² Mi'gatli gyemti is usu, "In kandəgu katmi swa ge dəs kiban yi, tən te gesi."

¹³ I Yesu ndəgisi. Iki yi du mi'gatli peki, is te ge dəs kiban nisi. Dəbətl ki dəs kiban nisi sən pətl zangu lop, is hilya nə kitəl, suttən

mis calgadli is ndage mali ki dlilka is gæli.

14 Aki kæn mil byatl dæs kiban ni tlæ næ kitæl, is su dlæm shilænni age bas gatli næ mil gatli. I mbalæn bæ si' en ulnæ nda u.

15 Næs bæ ma Yesu u is en mul næs pekæli mi'gatli ngu ki dæmi, næ luluti ki laki adli, ti ge dliwasi dædanu, is kum banti.

16 Ginæs pæl ulisi a tæn dwadæn wasæn u, is go' palli' mbalæn shilæn ki ulnæ nda u næ mul mi'gatli næ dæs kiban yi u

17 I mbalæn nisi pi Yesu ti' zaki atlwæsæn.

18 Ti te'ge kundælæn ki mali kæn ngu, mulnæ da du mi'gatli dæ u bæltibi ti' dæm mati.

19 Yesu a ndægi tuwai, i Yesu ultisu, "Læ libi ma yalsænæ wagi, a pisi bas ulnæ Lya pæliku, næ ci'gontuwagu næ' eni u."

20 I' zæga libi, i' tege dlæm shilæni a Dikapolis ki bas læba u næ Yesu pælitu. I kum mbalæn i kum ulki gagash-inti.

Ndokæl Yakæn ki Yayilus næ Kæli mul Bæna' ki Hwula

21 Næ Yesu dækæci tyatæn bægasi gwa u ge kundælæn ki mali dædanu u, I bal dopga ki mbalæn gandælti. Ati abi dlilka.

22 Iki mulæn ngu age bas mul kina ki lu dopga ki Yahu-dawa, mul shin Yayilus. Næ en Yesu u in nda akina wasi,

23 I' bælti bi balbali, i' ultisu, "Yakuyini yakænkæli ti abiki

mæshti. Ami bætlki bi ngædi ki zittoh tængaki tin ndoda."

24 Iki is zæga neti. Bal dopga ki mbalæn dæ bælti kali, asi gyepti.

25 Iki kæli won ngu ta pæl hwon kutl næ lobpi a hwula dæ binetti,

26 Kæli u ta tle bal bæna a toh ki mil bælt igæn dibæli, ta gæl kum ulnæ ni' dæ u, i ngo nænægu tambi ndotuwai, kina kina gonti dæ.

27 Næ kumi dæ dlæm Yesu u, i' moltipi te' kalki Yesu age dopga nisi, i' tæn bi lulugæl ki Yesu.

28 Tæn ti usu a mbatl tluwasi, "Lulugæl ma atæni u, an ndoti."

29 Alæbi bina' ki hwulawasi dlæli, i' kumi a dliwasi ta ndoki gontuwasi.

30 Alæbi alæbi næ Yesu kumi ndælton a pedi getu, iki i' go' yalu age dopga, i' usu, "Wokæn tæn lulugælni?"

31 Iki i mil kushtiwasu ultisu, "Ki ye' dopga ki mbalæn nægu, a usu, wokæn tænka?"

32 Iki i Yesu yalu kali tængaki ti' en mulnæ pæli' nægu u.

33 Kæli yi næ man ulnæ ndaniti u, iki i' bæ næ banti, ati nyepiti ki dli i' nda a kina ki Yesu, i kæliyi pi Yesu bali.

34 I Yesu ul kæli usu, "Yakuyini, lati mbatluwagi a ndokælki. Mboci lau, ka ndo dæ gontuwagi."

35 A tige shilæn, iki gyenkænngi te' libi ki Yayilus, is usu, "Yakuwagi ta mæci, yalakida ki'la mul lashti dæ bænaða?"

36 Yesu a pal kæm tæn ulnæ si dlæmti uwai, i' ul Yayilus su,

"Bi kum bantuwai, la mbatl katl"

³⁷ Ta za mulən a bəlsi kaluwai iki Bitlus, nə Yakubu, nə Yahaya yalse ki Yakubu si bəlti kali

³⁸ Nəs mbəci libi ki Yayilus mul kina ki lu dopga ki Yahu-dawa u, is kumi wotilu, nə kulu, nə latiyali yenti dawai ba kumti dawai.

³⁹ Nə te' gibi u, i' Yesu ulsisu, "Yalaki da ki wotilu nə kulu da nəgu? Yakəni kiməci tidawai, nde yemm-bukən tida."

⁴⁰ Iki is pəli gyetlti ki mbəlti. Kalki ki Yesu a pekəl mbalən nəsi kumwasən tuwa dlayi, iki i' kan bwasi ki yakənkəliyi nə dyawasi nə mil kushti-wasi guni netu, is te' gelu u nə yakən kəliyi da u.

⁴¹ I' Yesu goppi toh, i' ultisu, "Talita kumi", iki, "Yakənkəli, ami utlkisu, hilya."

⁴² Aləbi aləbi yakənkəliyi hilya i' go' ləti. Təngaki timul hwon kutl nə lop kəni. Gu lakisi ulki gagashinti iye

⁴³ Iki i' matisi bə mulən kum shilən uwai, i' ulsisu dadanu si' bəl yakən kəliyi ulki dami.

6

A Nazalat is nge' Yesu

¹ I Yesu za' ləbisi ippal tiya ge' gatluwasi, I mil kushti wasi is bəltikal.

² Nə Cin shuti pə' u, i' gop kulcissi age'lu dopga ki Yahudawa, dibəl mbalən yi nə ləbi u si ga'ti kəmu is kum gagashinti, asi ussu, "A ukən mulu mbi ulu nəgu u?" Is ngemti, "Undi mallaba ukən

ninnəgu? Undi gagashintu kən ti pəlti nəgu?

³ Guki mul tlatti ləba u waiwa? Yakən ki Malyamu nə yelse ki Yakubu, nə Yusupu, nə Yahuza nə Saminu? Yelsəni was mudli simi ne'sə a kiwu waiwa?" Is nge'ti.

⁴ I Yesu ulsisu, "Mul-njeshinkən nənda mbin nalti ge'gatluwaswai nə ge' yelsəniwasi nə a libi wasi."

⁵ Taman pətl ulki gagashit tiya kawai, iki is zi mi'gonti ginə bəs dibəllwai u toh is ndoki.

⁶ I' kum gagashinti nə hotl la'ti mbadlawasən. I'go' duk tiya ge mil gatli ati kulcissi.

Yesu Shin Mil kushtiwas Kutl nə Lob

⁷ Immbə mil kushti kutlh nə lopi bi is shinsi lob lob. Ibbəlsi ndəlti tən du mi'gatlə.

⁸ Ippisi i' usu, "Bə kamən ulənwai də lə tuwasənwai kumbəlkən ki kamin katl bəs kan ulki damiwai bə kamən kulu wai bə kamən ulpwai.

⁹ Shimən kaptəlan, ngo nənəgu bi mbələn lu'ləgəl tənkiwai.

¹⁰ Libi u nə ka shitin ləbi u a' dəmni ləbi hal a' za'kən gatlıda.

¹¹ Lu u nə bəsa njekini-wai u ko sa nge kupkini u, za'kən gatli abatən kushka ki asənwakən taka gaki tədəm dətkəm da ma'si."

¹² Nəgu si peki asi dləmi' mbalən shilən ki Lya gaki sə' za' pətl bezən ləba.

¹³ Is pekəl mi'gatli dibəli, is suwati mi'gonti dibəli mili is ndoki.

Mushti Ki Yahaya Mul Baptisma

14 Nə guu Hilidus kumi nəgu u, tən gaki Yesu apəl shin i, gemma si usu, "Yahaya mul pəli mbalən baptisma ti tlilya ge' mi' məshti, I lakida ti nə ndəlki kyautən ki gagash-inti də pə' ma'tida."

15 Gen də usu Iliya ni, gen ne si usu, "Nəm kən ge mul njeshinkən ki Lya ki digini."

16 Nə Hilidus kumi nəgu u, I' usu, "Yahaya u na patti ga taka u hilya ge' mil mushti!"

17 Ti Hilidus nə gawasi illaki sə' gop Yahaya, is ki ndəti as la'ti ge'lu kənnəmbalən. Tə pəllən gu gaki Hilidiya kəli ki yelse wasi Philip, gunə' kanti ippalti də kəliwasi.

18 Tən gaki Yahaya ul Hilidus su, "A mbuni ki dəm nə kəliki yelse wagwai"

19 Tən gaki nəgu Hilidiya ngap Yahaya a mbatldli, ti lyamti tə' tloti, ngo' nənəgu tamaniwai gaki Hilidus.

20 Hilidus də' banti Yahaya, gaki ti mani Yahaya mulzo' mbatl kəni mul pətl ləba kizokini, I lakida bə tida za'ti ulən ti nda nətiwai. Hilidus in tikum shilən ki Yahaya u də hwottiti, ngo nənəgu ti bəldə kupti də shilən u, ti kup hwol mbatl nə kup ti.

21 Iki ipmbi shitu nə cin ki zə'ti mbə u, ip pəli Gumsisi wasi nə bas mi'kina ki dlati ne' bas mbalən ki Galili daddabəl.

22 Nə yakən ki hiludiya tete' dlom də nyeptu, i mbuni Hilidus ne'səbəswasi. I Guu ul yakən kəlisu, ngem ulnə ki

lyamti u an bəlki.

23 I Hilidus ndəgiti nəzal ulnə ka ngemi u an bəlki, "Ko ti bwasti dlom ki guntikəni."

24 Ippeki, in ngem dyawasi, "Yakən ta ngemi?" I dyani usu, "Gaki Yahaya mul pəli' mbalən baptisma."

25 A ləbi aləbi is susu' nə dleuti, ma' guu i' ultisu, "Ami lyamti nəgun nəguni ki bələn ga ki Yahaya mul pətl baptisma, age' gal ki pəti."

26 I mbatl ki guu lewi, Ngo nənəgu gaki ta ultisuyi nəzal akina də səmbəswasi, təkən lyapti ti' ultisu zakiwai.

27 A ləbi i guu la' mul shinkən wasi, illaki səm mbəl ga ki Yahaya. I mul shinkəni le' kotl ga ki Yahaya tedfi a ge'lu zəm mbalən.

28 Im mbəl gami age' galpəti, ib bəl yakən kəliyi, i yakən kəliyi bəl dyawasi.

29 Nə mil kushti ki Yahaya kum shiləni u, is mbə is kan dli i, is guti.

30 I mil shinkən ki Yesu is pal te' ma'ti, is dlimi' mus ulnəs pəli u, nə ulnəs kulci u.

31 I Yesu ulsisu nganni tən na' shu'ni ge' lu u nəbə mbalən da wai u, gaki mbalən didəli si ləti asi palti, mbi' dlil də damtima mil shinkən ki Yesu ma sambiwai.

32 Is zəga ge' kundələn ki mali si nəgwasən lu u nə bə mbalən da wai u.

33 Iki mbalən dibəl, is yen zə'ga wasən, si mansi, mus mbalən kige gadli nə ləbi u is dululu is ngətl nə mbəkəsti.

34 Nə pe'ti ki Yesu dīge' kundələn ki malu, i'yen dibəl

mbalən i' kum ci' gon twasən, gaki si kənə mbəla u nəbə mil be'lsi dawai u. I' go' kulcissi ləba dibəli.

I Yesu Bəl Dibəl Mbalən Ulki dami

³⁵ Nə cin bal nja tənda u i mil kushti wasi mbə ma'ti, is ultisu, "Ləbisi ngu mbalən dawai, i ngu cin bal nja ti ndayi.

³⁶ Za' mbalən nisi sə' zəga tiya ge' gatlu nə nja aki u, sə' uli gawasən ulki damida."

³⁷ I' ulsisu, "Kinibo bələnsi ulki damida" Is ul Yesu usu, "Ulki damiwasən nə pətl bwasti dlom ki upki lii hwon nəm kikyautən ki yakən mbalən, tən ullisi ulki dami dangwa?"

³⁸ I Yesu ngəmsi, "Ulki dami nəmi nikini? Su' yanini." Nəs yani todu, is ultisu, "Ləpa nantam kəni, nə kes lob."

³⁹ I Yesu ul mil kushti wasi usu sə' bwas mbalən tiya as dəm atli tiya tən di'me.

⁴⁰ I mbalən dəm atli swai nami kutl kutl ləbə kutl, nami kutl kutl ləbə nantam.

⁴¹ I Yesu kan ləpa nantami nə kes gudəl lopisi, it taki lya, i' gode Lya, i' caccal ləpa i, ib bəl mil kushti wasi sə' buwasi mbalən, is buwasisi kes lopi dadanu.

⁴² Muswasən is dami i kəmsi.

⁴³ I mil kushti wasi yem dəs kutl nə lop ki ləpa gunə sa u nə kesi.

⁴⁴ Dibəl ki mwani yi nə dami u sa təla zangu nantam.

Yesu də lə' tən mali

⁴⁵ Nəguni i Yesu la' mil kushti wasi sə' tege' kudələn

ki mali sə' ngətl ti də dəkəshti tiya Basaida, tiya ge'lu yiwon ki bal mal, i ul mbalən su sə' zəga.

⁴⁶ Nə' zasi u i totən zənga də gyem Lya.

⁴⁷ Nə gas pə'u, kudələn tiya dlom mali, Yesu tən bəgasi nəm nə gwasi.

⁴⁸ Nə' en dəl kudələn də hwottisi u, tən gaki ndəl ki yetəl, adlom gasi i'go lə te'tənsi, a ti lə'tən mali. Ippəli kənə tə' dəkəsh si,

⁴⁹ Nəs yen ti də lə' tən malu, is yeni kənə nul kəni, is la' yali.

⁵⁰ Tən gaki kapuwasən i ba'gobsi nəs yentu. I Yesu bulisi bi aləbi, i' ulsisu, "Bə banniwai amini."

⁵¹ Iki it tege' kudələn ne'si, i yetəli mudī. I gagashi' gob mil kushti wasi,

⁵² gaki saman ulən tən ləpa gunə bəl mbalən zangu nantam is damti də uwai, gaki mbatldlowasən a kangəli.

Yesu Ndo'kəl Mi'gonti a Jenisalata

⁵³ Nəs dəkəci, is mbəci ge' atl ki Jenisalata, is kəndə kudələn tən bigasi.

⁵⁴ Nəs pe' dīge' kundələn u i mbalən mansi.

⁵⁵ Is ngwal atlisi nə kitəl, is go' ka' mi'go' tottən lumut si tala'si tiya ge'lu u nəs kumi ti də u.

⁵⁶ Mus lu u nə Yesu ləda u, bal gatli ko yakən gatli, as mbəllīc mi' gonti abi lu dobga, as ngemti sətīn bi lulə gəlwasma. Ginə təntu is ndoki.

7

*Ulnə də Bezə' yakən
Mbalən u*

¹ Nə palisiyawa nə gyen mi' bətl lashti zhil ki Musa ginə mbə te' Ulshelima is domga ma' Yesu.

² Is yeni na mil kushti wasi si dāmti sīdā o'kəl towai tēngaki bətl ləba ki mi' kina.

³ Palisiyawa ne' Yehudawa sən dā dāmti pawai senə sa o'kəl toh pa, gaki si bətl ləba ki mi' kina.

⁴ In sa pal te'ge'lu dobga ki ulti nə ulti taka u, sēndā dāmtipawai senə sa utisi mal takapa. Undə ləba endā dibəli nəsmbima' mi'kina wasən asi pəlti, kənə ki o'kəl gali ne' ki twom mali ne' kal ki dom.

⁵ I palisiyawa ne' mi' kulci' mbalən zhil ki Musa is ngemti, "Ya lakida mil kushti wagi sīdā bətl ulnəs mbima mi'kina wasən u wai, si dāmti bəsīdā o'kətl towai?"

⁶ I' ulsisu, "Bali Ishaya dləmi tənkinī, mi' bəna ki dwadən, kan u nə dā ki laci u:

" 'Mbalənyi agabi ki naltəni, mbadlwakən lolu nə ami.

⁷ Bətl Lya wasən u bali wai, ge'shu ki zhil ki Lya, zhil ki mbalən kən si kulcissi.'

⁸ Ka lakən zhil ki Lya taka i, ka ngapən zhil ki mi' kina i."

⁹ I' ulsisu, "Kimanən shitu ki la'ti zhil ki Lya taka huti aki ngapti zhil ki mi' kina.

¹⁰ Gaki Musa usu, 'Nal bwagi nə dyawagi,' 'Mulnə, abyal bwasu ko dyawasū, a tloti.'

¹¹ Ngo nənəgu kini ki usu, in mulnə azi ulən tēngaki ti' dəl bwasi nə dyawasi adəm Kolban i', (iki, abəl Lya i)

¹² nəgu katl, kəkən za'titi tə'pəli bwasi ko dyawasi kyautən ki ulənwai.

¹³ Nəgu lakida ki dā katshilən ki Lya baliwai gaki bətl zhil ki mi' kina. Ki njikə' pətl undigi."

¹⁴ Dādānu i Yesu taki dibəl mbalən bi, i' ulsisu, "Kumənnəni muswakən, a'manangu.

¹⁵ Ulnə də su' ge' yakən mbalən tu'dla u i dā bezətiwai, ulnə də pe'tito' ge'tu dā bezəti."

¹⁶ Mul kəm ki kumti, ti' kumi,

¹⁷ Kalki za'ti hwu'mbalən i, nətte libi u, i mil kushti wasi is ngemti yakən cimbəlti u dā dləmti.

¹⁸ I' ulsisu, "Kinima kimaniniwaiya?" "Ulnə də sugə' mbalən tu'dla u, kən bezətiwai,

¹⁹ Nəbə ambadlwās kən suwai u, atu'da'ka su, tu'nəgu təpekki." Nənəgu Yesu pal mus ulki dāmi ki zeki.

²⁰ I' usu, "Ulnə dāpe'ti to'ge' tu'ki yakən mbalən u idə bezə'tti.

²¹ A tugi, age' mbadl ki yakən mbalən, kən bezən ləba dāpe'ti, kənə kwonti, nə mēgəlti, nə tlom mbalən,

²² nə pəti, nə lyap ləba, nə ngashti, nə ship totugi, nə nge Lya, nə ndau bishitu, nə bezən dāmti, nə nalkiga, nə kon nəmbalən, nə ndokənti.

²³ Mus bezən ləbagi atu'kən sipe'titodī, si dā bezən mbalən."

*Lati mbatl ki Kəli Solop-
inikiya*

24 I Yesu za'ləbi illə Taya
nə Sidon. It tege' libiwon, ta
lyami təmulən maniwai ngo'
nənəgu a hwunwai.

25 Kəliwon, gunə du mi'gatli
gob yakuwasi, nəkumi Yesu
də ki u, illə in ndakina dākka.

26 Kəliyisi yakən Helinawa
ni, atlki zətti iki Solopinikiya
ni. In ngem Yesu təp pekkəli
yakuwasi du mi'gatli taka.

27 I Yesu ultisu, "Hwe təkəm
mil pa, gaki a'mbuni akan
ulki dəmi ki milwai təbəl
kadiwai."

28 I kəliyi ndəgiti i'ultisu,
"Mul nalti, ey nəguda,
ngo'nənəgu kadi nəndə dāb
bi ki mil."

29 I Yesu ultisu, "Gaki
shilənwa'gu, paltya, du
mi'gatli aza' yakuwagi
yakənkəli."

30 Nə' paltya libi u ille'mbi
yakuwasi kəmuđi tən lu-
mutti, du mi'gatli apeki.

*Yesu ndokəl mul nə bəda
kup kəm nə ma'shilənwai u*

31 I Yesu za' lukə Taya, i' bəli
Sidon tən shitu i' bəli Dikapo-
lis illə dlilka ki Galili.

32 Is mbəlli' mulnə bəda kub
kəmwai u mul dəddətibi, is
ngemti təszitto.

33 I Yesu Kanti ispal
malgəni' ki hwu' mbalən, i
Yesu shim mil toh age' kəm ki
mulisi, ibbeza makkən, ittən
ləgawasi.

34 Illa'ga lya immbə
mbadli, i'ultisu, "Ippata!"
(Iki, "būli!")

35 I kəmwəs būli, i ləgawas
laki, i'gob shilən.

36 I Yesu dlimisi bəs dlimi
mulənwai. Sine se mbətl
dləmtitənki sida.

37 Is kumgagashinti, is
usu, "Tapəl mus ləba mbuni!
Mulnə bə də kubkəmwai u
ma ta kumi i, mul dəddətibi
bima taman shilən I."

8

*Damti nə Mbalən ki Zangu
Upsi*

(Mt 15:32-39)

1 Age cinisi i hwu' mbalən
domga dādanu. Ulki dəmi
nisi dawai, i Yesu imbe
milkushti wasbi, i' ulsisu,

2 "Ami kub go'kə' hwu
mbalənyi, gaki asəti mutti
maki ngu asi ne'kəni, ulki
dəmi nisidawai.

3 In a zasi sa zəga libi nə
kuzən u, səkən ma'mbəkəshti
libiwai, i ngu nami pe'ni
lolu."

4 I mil kushti wasi ndəgiti is
ultisu, "A ukən tə mbalən mbi
ulki dəmi u nətə kəm mbalən
age'dəlgən u?"

5 I Yesu ngemsi, "Ləpa nəmi
nikini?" Is usu, "Ninngi."

6 I' ul dibəl mbalənsu
sə'dəm atli. Nə'kan ləpa
ninngiyi, i' gode Lya də,
icacali, i'go' bətl milkushti
wasi sə' bwasi mbalən, is pəli
nugu.

7 Kwesen nisida ten
ngulen. Nə' gode Lya u,
ippi milkushti wasi sə'bwasi
mbalən.

8 I mbalən dəmi i kəmsi, i
milkushti wasi yemi is njikən
dəs ninngi nəgunə sa u.

9 Mbalənisi sa pəl zangu
upsi. Kal ki pallisibi,

10 ittege' kundələn ne' mik kushti wasi, illəge' luki Dal-manuta.

Palisiyawa də Lyap Ye'lwadfi

11 I palisiyawa gop ngep Yesu. Tən sə' cimbəlti də, is ngemti, tən gaki tən mbokisi toh tən lwadon sul lya.

12 I Yesu mbə mbadli lolu, i'usu, "Ya lakida kini mbalən kinəgun ki ngep lwadda? Bali amipi' kini, kənbətłkin lwadon sul lyawai."

13 Iki is izza'si, it-tege'kundələn ki mal, iddakaci tiyatən bigasika.

Yis Ki Palisiyawa Nəki Hilidus

14 Imilkushti was musni sa kan bilediwai, ləpa nəm kən nisi katł ge'kundələni.

15 I Yesu dəllisi kəm, i'ulsisu, "Yanən lu kizoki, apən demdem nə yiski palisiyawa nəki Hilidus."

16 Is shilən daddasi, "Is usu tən gaki biledi nimindawai."

17 Yesu man ulnə si dlimti u, i Yesu ulsisu, "Ya lakida iki usu biledi nikin dawai? Hal nəguni ka manini uwaiya? Hal nəgun kin də yentiniwaiya? Mba dlwakən a ndədəli kikən mantiniwaiya?"

18 Dwadən nikinda bəki en-luwaiya nə kəm nikinda bəki kumtiwaiya? Kənda dabətł kiniwaiya?

19 Na chali mbalən zangu nantam ləpa nantamu, mbutu nəmi ki yemini ki bigeyi gunə sa u?" Is ultisu, "Kutł nə lop"

20 I Yesu ngemsi ləpa ningi u na chali zangu upsi u pa?

Mbutu nəmi ki yemini? Is ultisu, "Ningi."

21 I ulsisu, "Hal nəgun ma, ka manini u waiya?"

Yesu Ndokəl Dwawon a Batsaida

22 Is mbəkəci a Batsaida, i mbalən en mbəlli' dwawon, is bəlti bi tətənti.

23 In ngapi dwanisi toh, it mbəti malgən gatli. Ibbezze'makən a dwadən, izzə'toh, i Yesu ultisu, "Kən də ye' ulunya?"

24 I dwani ya lulya, i'usu, "Ami yen mbalən; kənə pəti asi duti"

25 I Yesu zə'toh tən dwadəni dadanu. I dwanisi bəl dwadən wasi, in ndoki, i'yen lu kizoki.

26 I Yesu ultisu, "Paltya libi, bə tege' yakən gatluwai."

Shilən Ki Bitlus Tən Yesu Tiki Almasihu

27 I Yesu ne' milkushtiwasi, is tege' mil gatłki Kaisaliya Pilibi. Tən shitu in ngemsi, "Ya mbalən də mbetəni?"

28 Is ultisu, "Yahaya mulpətl baptisma; gyenne, Iliya; gyenne dadanu, si usu nəm ge' mik nje'shinkən ki Lya kəni."

29 In ngemsi, "Kinipa yaki mbetəni?" Bitlus ndəgiti i'ultisu, "Kikə Almasihu."

30 I Yesu dəlisi kəm bəs dləmi mulən ulən təntwai.

Yesu Dləm Undi Məshtu nə Təppəli U

31 I'gop kulcissi, yakən mbalən nən tlebbəna dibəli a ngeti, ma mikkina, ne' bas ləbasi, ne'mik bətl lashti zhil ki Musa, sən tloti, kalki mutti maki tən tloti lya dadanu.

32 I Yesu dləmisi shiləni kan unə sə'mani da u. I Bitlus dəlti malgəni, i'gop matiti.

33 Ngonənəgu nə Yesu yalu kalu i'ya milkushtiwasi, im mati Bitlus i'ultisu, "Pələlu nə ami shedan! Ge mbatlwagi laba ki Lya dawai sai ki mbalən."

34 Imbe hwu mbaləni bi ne'milkushtiwasi, i' ulsisu, "Mul lyab dəp mul kushti ini, tənge' gawasi, a'kan gədlənnga ki bənawasi, abbələn kali.

35 Mul lyab gawasi, tənholti, mulnə a hol gawas gayi u, gaki shilən ki Lya u, ziti tida.

36 Yakən ti yankən mbalən mbi intambi dəb ləba mus, ge shu ki gawasu?

37 Yakən dadanu ti yakən mbalən bəli tən gaki ti'ul mbatlwas da?

38 In mulnə a kubsha i u nə shilən i u, age' hwon ki nge' ngapti ga nə pətl bezən ləba, yakən mbalən ma tənku bə shaki matti, inta mbə ge' natl ki mulzətti u ne' milshinkən ki Lya kizoki."

9

1 I' ulsisu, "Bali bali ami dləmikini, genda ki dləli aki səkkən yen məshtwai, sai nə sayən gukki Lya a mbə nə ndəlti."

Shotti Ki Dli ki Yesu

2 Kalki mutti məkka i Yesu kan Bitlus, nə Yakubu, nə Yahaya, sinə gwasən it tolsi tən pyasti zənga. I dliwas shoti.

3 I luləgəlwasi hwali sol adi kaddwadən, kan u nəbə mulən kən ma' pəlti nəgu tən dəp ləbawai u.

4 I Iliya nə Musa is pekkisi, a shilən ne' Yesu.

5 I Bitlus ul Yesu su, "Mul lashti, a mbuni nəmini ki u. Hwe tən pələn kəs maki, gudəl nəm gwagi, nəm ki Musa, nəm ne ki Iliya."

6 (Ta hwol ulnə tətł dləmi u yi, gaki sa kum banti.)

7 I lyawon tləttodi i idlasi, i kum yalon ge'lyanisi, ti usu, "Guki yakuyini ki lyami. Kumənti."

8 Bənə mantiwasənwai sige nəgu is yalu malgən dəsi sayən mulənwai, Yesu ka'tł ne'si.

9 Sige' pe'ti suttən Zəga, I Yesu pisi bəs dləmi mulən ulnəs yen i u wai, sai nə yakən mbalən a hilya dıge' mi'məshti.

10 Is za'shiləni ge' dlomwasən, asi shilən ne' yelsəni yakənki "Hillya ge' mi' məshiti."

11 Is ngemti is ultisu, "Ya lakida mi' bətl lashti zhił ki Musa də ussu Iliya ki mulpatł su' pa?"

12 I' ulsisu, "Iliya ki mulpatł pa, appal mus ləba. Imikənda ki laci tən yakən mbalən, tən tle'bəna dibəli, as ngeti?"

13 Ami pikkini, Iliya a ləge tambəyi, sa pəlit ulnə təmisida u i, kan unə da ki laci təntu."

Yesu Ndokəl Yakən Mulmi'gatla

14 Nəs palte' ma' na mil kushti wasu, is yen hwu mbalən aga ndəlsi i, mi' bətl lashti zhił ki Musa də shottibi ne'si.

15 Nə ye' Yesu, mus hwu mbalənyi is kum gagashinti,

is lætemma'ti nækitəl, sə' shin-nitti.

¹⁶ In ngemsi, "Shoti bi kiyakən kinida ne'si?"

¹⁷ I gudəl nəm ge'mbaləni ndəgiti, i'ultisu, "Mul lashti, i ngu, a mbəlli' yakuyini, gunə mi'gatli ki nge' shilən nidda.

¹⁸ Nəta totəntu, sai nə tala'ti atli, a biwas dəpə't pukətkət, a ti ashti shinwasi, ati pə'sanganga. Adlimi milkushti wagiya səppe'kəlti, sa maniwai."

¹⁹ I Yesu ndəgisi i'ulsisu, "Kini mbalən ki nəgun u nəbə kida la'ti mbadlwai u! Anəmi taman dəp ne'kini? Anəmi taman ngashtibi nəkini? Mbəlli nən yakəni."

²⁰ Is mbəlli' yakəni. Nə mi'gatli yen Yesu u, aləbi aləbi i mi'gatli bat yakəni, i dli-was gon nyepti, in nda atli i'go' bədəlti, a biwas də pət pukətkət.

²¹ Yesu ngem mul zə'yakəni, "Kənə anəmi uli mbitu?" I bwasisi usu, "Addi na' yakən.

²² Ta tle la'titi ge' utu ko mali, gaki tətlotida. Ngo nənəgu kən ma'pəl ulən u, kum gontinən a dəlmi."

²³ " 'In kən manti u?' " I Yesu ultisu, "Mus ləba mul pəkəni ma'mul la'ti mbadla."

²⁴ Aləbi aləbi i bwasi ki yakəni usu "A la' mbadla. Kati ləshi la'ti mbadla taka!"

²⁵ Nə Yesu yen hwu mbalən də kitəl tēdu, im mati du mi'gatli i'ultisu, "Ki, mi'gatlu mul nge' kup kəm nə shilən u, a piki bwaski kiti, bə tege'ti nəwai."

²⁶ Kalki la'ti yalki mi'gatli, illi'ti nə ndəlti, dləwas də nepti, ibbwasti nəti. I yakəni

palkəni hwu mbalən, i ge' mbalən kiləbi dibəli nami usu, "Taməcci"

²⁷ I Yesu gobto wasi it tləti lya, i' hilya gal.

²⁸ I Yesu telibi u i mil kushtiwasi ungemti a malgəni is ultisu, "Ya lakida ma man pekkəltiwai?"

²⁹ I Yesu ulsisu, "Undiyi nənda pə'twai sainə ngeb lya."

Yesu a Dlim Undi Məshtu Nəta'pəli u Dadanu

³⁰ Is hilya diləbi, is beu tiya Galili, Yesu alyami tə mullən maniwai,

³¹ gaki ti kulci' mil kushtiwasi, ti ulsisu, "Sənbəl yakən mbalən ma'mbalən, sin tlotti, in sa tlotu kuma, kalki mutti maki tən tləti lya."

³² Sine saman shilənəwai, si banti'ngepti.

Wokən Ngəli nə Nalti?

³³ Is mbə kapalnəhum. Nəte'libi u in ngemsi, "Yaki dlimtin tən shitu?"

³⁴ Ama sa shilənəwai, gaki tən shitu sa shilən i tən okənki baliwasən.

³⁵ Iddəm atli, imbe milkushti was kutl nə lopi bi, i'ulsisu, "Mulnə də lyamti tət dəm mulkina u, tikə mul dəb yakəni, addəm zheli ki mbalən."

³⁶ I'kan na'yakuwon, izziti adlom dəsi, illuti adli, i'ul sisu,

³⁷ "Mulnə a nje na'yakən kənə gu u gaki shin i u, ami tə njeni. Mulnə nje u, ami tən njewai, mulnə shinən suduh tə njeti."

Mulnə da gemmini wai u, ginən kənə

38 I Yahaya ultisu, "Mul lashti, miyen mulən də pekkətl mi'gatli nə shin wagi, in ultisu təs zaki, gaki tida bəlmi kalwai."

39 I Yesu usu, bi hane twai. Mulən kən pəl gagashiti nə shinyini, apa aləbi aləbi ab-byalənwai.

40 Mulnə bə da leu badl nəmini wai u, ginən kəni.

41 Mulnə abəlkin mbəga mal nəm gaki kini ki Al-masih u, bali ami pikkini, təkən hol ulnə səbbəltwai.

Shitu ki pəl Bezən Ulən

42 Nətə mulnən la'gon ge'na'mili mi'la'ti mbatl nə ami təppəl bes ləba, nən ngətlitti səllaki'bal yegən nə'ti hwu a yaldakka, a la'ti swage'bal mali.

43 In towa'də la'tiki dəpəl besləba u, a pocitaka. Nən ngətl' ki, ki tege' gukki lya nə ndola toh, də gunə ki' tege' utu nə toh lopu, utuyi mul pəshtiwai.

44 [Aləbi zhibəl mi'cissi nənda məshtwai, nənda mbəshti utuyiwai.]

45 In asənwa' də la'tiki də pəl besləba u, a pocitaka. Nən ngətl' ki, ki' tege'gu'ki Lya nə ndola asən, nə səllaki ge' ban utu nə asən lop.

46 [Aləbi zhibəl mi'cissi nənda məshtwai, nənda mbəshti utuyiwai.]

47 In dwadən wa'də la'tiki də pəl besləba u, a ngongoli taka. Nən ngətl' ki, ki' tege' gukki Lya nə dwadən nəm, nətə' laki age'ban utu nə dwadə lop.

48 Aləbi zhibil mi'cissi nənda məshtwai, nənda mbəshti utuyiwai.

49 Nə utu sə'okkəl mbalən, kan unə də okkəl ləba nə kukkudu u.

50 "Kukkudu ulki zekkini, in kukkudu i a hammu, nə yakən tə mbili' təptənki? A' dəmni nə kukkudu ge' mba dlwakən. Pələn dəbki zeki ne'yelsəni."

10

Kushti ki Yesu tən Bwasti kutletti

(Mt 19:1-12; Lk 16:18)

1 I Yesu hilya dələbi, illə ge' Atl ki Yehudiya, ne' tən bigasi ki dləka Uldun. I hwu' mbalən maga ma'ti dādanu, i'kulcisi kan u nə'kuda u.

2 I palisiyawayen mbə ma'ti gaki səccimbəlti, is ngemti is ultisu, "Kizoda tə yakən mbalən la' kəli wasa?"

3 Inndəgisi i'usu, "Ya Musa pikini?"

4 Is usu, "Musa bəl mbalən səllash lwabbatki tlot kutleti, ala kəliyisi."

5 Yesu ulsisu, "Gaki ndəlki gawakən lakida i Musa lacikin zhiluda.

6 Amma tedi 'Lya kənənsi, mwani nə kəli.

7 Gaki nəgu a mulən za'dyawasi nə bwasi, an ngap kəliwasi."

8 Nəguni si lopi as dəm dlinəm. Akinaki nəmkanə səkən dəmti dli lopkənwai.

9 Ulnə Lya a mani u, bə mbalən bwasiwai."

10 A gip libine i milkushti-was ngemti dādanu tən shiləngu.

11 I' ulsisu, "Mulnə ala kəliwasu, in ngau kundu u, ko'kən ti pəlti nəki lopi.

12 In kəliyi ala mwani wasu in ngau kundu u, tapəl kontu balu."

Yesu Alaki mil Albalka
(Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)

13 Mbalən də mbəllit Yesu na' mil gaki tətənsida, i milkushtiwas matisi.

14 Nə Yesu yeni nəgu u i uli cillo'si. I' ulsisu "Zakən na'mil səmmbə makkəni, bi hanesiwai. Gu'ki Lya ki unduwasənkəni.

15 Ami dləmičkini, mus mulnə andə nə gukki Lya kənə gunə na yakən dəpəlti wai u, təkən teti ge'guntiwai."

16 I Yesu kansi twadli, ati zissito, ati laki'si albalka.

Yakən gidənsi mul usən
(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

17 Nə Yesu gollətu, i mulən pe'tetnəkitəl, inngus kinadakka, in ngemti i'ultisu, "Mullashti mul zo'mbadlə, yakəntapəli tambi dləwu nəbə kənpa'twai u?"

18 I Yesu ultisu, "Yalakida i'mbeki zo'mbadlə? Mul zo'mbatl nəndawai sai Lya nəgwasi.

19 Man zhilgi, 'bətlo mbalənwai. Bə pəl kontwai. Bə məgəlwai, bədləm laga' tən mulənwai, bə dlu mbalənwai. Nal mikzə'ki.' "

20 I'ultisu, "Mullashti, mus apəl undigi a ami na yakən."

21 I Yesu yati ya'ki lyamti, i'ultisu, "Ul nəmkən baliki lə ki'ul ulnə ni'zi u taka, a'bəl mingi nəbə ulən nisi dəwai u, kən mbi ləba a Lya. Apa a'mbə a'bələnkəl."

22 Nə kub shiləni i kinawas-nda, izzəga ati du mbadlə, gaki usən nəddə eye.

23 A ləbi I Yesu ya milkushtiwas, i'ulsisu, "Nən lotida təmi' usən tege'gu'ki Lya!"

24 Milkushti yi kum gagashit ki shilənwasi. I Yesu ulsisu dadanu, "Kini milini, nən lotida te'ge guki Lya!"

25 Nəte'kə mul usən ge'guki Lya, nən ngətlə' tə lakumi təbbeu ge'shuki allula."

26 Is kum gagashit mulndəlti, is ultisu, "In nəgu ubo, wokən mbi pekkəlkən ngu?"

27 I Yesu yasi, i'usu, "Ma'mbalənbo mulpəkkənwai, ama bə ma'Lya wai. Gaki musləba mulpəkəni ma' Lya."

28 I Bitlus ultisu, "Mi ngu ma za'ləbayi mabəlkikali."

29 Yesu usu, "Bali ami dləmi'kini, mulən kən za'ti libi, ko yelsəniwas mudlə, ko yelsəniwas mwani, ko dyawasi, ko bwasi, ko milwasi, ko guwasi, gayini nəkuma shilənkəni Lya,

30 apa a'hwol mbi' dibəl ləba kutlkutl ləbi kutl ge' dəpki nəguni, nə libi, nə yelsəni mudlə, nə yelsəni mwani, ne' mi'zətti mudlə, ne'mil, ne'guh, i ngu kuma nə bəna. A lahila ne, ammbi dliwunəbə kən pa'twai u.

31 Dibəli kəkina nənpəltikali, kikali nənpəlti kina."

Yesu a Dlim Undi Məshtu
nə Təppəli u Dadanu
(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

32 Si to'ulshelima, Yesu də lə'akinadasi, a milkushtiwas də kup gagashinti, mbalənyi

nə də bədl si kalu sima asi kupbanti. Im mbə' kutl nə loپی, amalğani i'go'dlimissi ulnə tə mbitu.

³³ I' usu, "I ngu mi sutin Ulshelima, sən bədl yakəmbalən ma'bas ləbasi ki Lya ne'mi'lashti zhil ki Musa, sin pocitti shilənki məshti, as bəl mingi nəbəs man Lya wai u."

³⁴ Sin lakkitti bi, as bezze'makən, as li'ti, as tloti, kalki mutti maki kuma atli lya."

*Ngepki Yakubu nə Yahaya
(Mt 20:20-28)*

³⁵ Yakubu nə Yahaya, milki Zabadi, is sha'temma'ti, is ultisu, "Mullashti, mingepki ki pəlimi ulən."

³⁶ I ulsisu, "Yaki lyamtini ta pəlikini?"

³⁷ Is ultisu, "Ndəgimi, cinkə te'ge' naltwagi, tə nəm dəm tən toshimtwagi, nəm tən tonawagi."

³⁸ I Yesu ulsisu, "Kimanən ulnə ngemtini uwai. Kən ma'tleti ge'mbəga malunəttə tlewa? Ko nən ma'pəlikkin baptisma unəssə' pəlitənwa?"

³⁹ Is ultisu, "Mən manti." I Yesu ulsisu, "Mbəgamalunə tatle nənali u, nənali ki tleni, baptisma u nəsə'pəli u, nənali səppəli kini."

⁴⁰ Ama dəptən toh shimtini, ko tən tohna yini, gikənwai gunə nə halta bəli u. Ai, kəginəs pəli gawasən uni."

⁴¹ Nə milkushtiwas kutli kumi nəgu u, is gob kub dutu'ki Yakubu nə Yahaya.

⁴² I Yesu takisibi i'ulsisu, "Ki manini ginə mansi nə

bə Yahudawawai u gum-sisi wasən səndə nu ne' mbalənwasən kəmti səndə pəlisi ndəlti.

⁴³ Kəndəmti nəgu ge' dlomwakənwai, amma mulnə də lyamti tə'dəm bali age' kini u, sainə tadəm zheli wakən.

⁴⁴ Mulnə dəlyab dəb mulkina wakən u, sainə tadəm zheli ki kowonngi.

⁴⁵ Gaki yakən mbalən ma tə mbəni səppəli'bəna dawai, gaki tima təppəl bənədani, abbəl dləwasi gaki dibəl mbalən."

*Yesu Ndokəl Baltimawus
Dwa u
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)*

⁴⁶ Is mbəkəci a Yaliko. Ti pe'ti də Yaliko ngu, nəti ne'mikkushtiwasi, nə bal dwobgakə dibəl mbalən, i dwa won mul ngeplu shinnwasi Baltimawus, yakənki Timawus, tiki dəmi a bishitu.

⁴⁷ Nəkkumi Yesu mul Nazalat kən u, i'go' tləl yali ati usu, "Yesu yakənki Dauda, kum gontini!"

⁴⁸ I dibəl mbalən matiti, tən bəshilənnuwai. Amma i'gob mbətl tləl yaltinki, ti usu, "yakənki Dauda kum gontini!"

⁴⁹ I Yesu dlili i'usu, "Takitibi teh." Is taki dwanisi bi tedfi is ultisu, "Albishiłiwagi! Letedfi, ti mbekkibi."

⁵⁰ Illa' ul idlattı taka, itlətyama' Yesu.

⁵¹ I Yesu ultisu, "Yaki lyamti ta pəliki?" Idwani ultisu, "mullashti, tambi yellu!"

⁵² I Yesu ultisu, "Zəgawagi, la'ti mbalwa' a ndokəlki."

Aləbi i'ellu, ibbəl Yesu kal izzəga.

ippeki illə Betənya nə kult nə loppi.

11

Yesu te' Ulshelima Ge'shu ki Gunti

¹ Nəs balnja' nə Ulshelima u nə Betapaji, nə Betanya, a ma' Zənga Ki zaitun, i' Yesu shin mil kushtiwasi lob,

² I Yesu ulsisu, "Tenge' yakən gatlu nə kina wakən u, Nəte' twakən kən en' yakən zhaki ki kəndi, gunə bəmulən a to tənti gason wai u. A' təgələn ti sudi.

³ In mulən a ulkinsu, 'Ya kipəlin da nəgu?' A ulənsisu 'Mulban kən də lyapti, tən patltisut nəguni.' "

⁴ Is zəga, is le'mbi yakən zhaki a kina dlabi a bishitu, is təngəlti.

⁵ Mbalən inə ki dləli a ləbi u, is ulsisu, "Ya laki ki təngətl yakən zhaki u da?"

⁶ Is dləmisi ulnə Yesu pisi u. I mbalənni za'si is zəga,

⁷ Nəs mbəlli Yesu yakən zhaki u, is lala lulutwasən tənti, it toh tənti.

⁸ I' hwu' mbalən lala lulutwasən tən shitu i'nami caldwa te' ge' dəlgən i gen' dizhan dwai nəscali te'ge' dəlgəni u.

⁹ Mi' ki kina nə mi' bətl kalwasi asi tləl yali asi ussu, "Hosanna! Albalka tən mul mbə ge' shin ki Lya!

¹⁰ Albalka ki gut mul mbəti, ki bwasinən Dauda! Hosanna ki Lya!"

¹¹ I Yesu te' Ulshelima, i' te'ge libi ki Lya. Nə yaya lutya u nə enlu a gemtu,

I Yesu Pəli Pə' ki Kah bi

¹² Ciləlu nə za'ti betanya wasən, a Yesu də kum kuzən.

¹³ Nə' en pəkkə kah təl lolu u mul dwa lede, Nəllə' ya ni u tambi mil tənkiwai. Nəm mbəci ma'tu, tambi ulən tənkiwai amma dwakatl, gaki lubal kəpətl mil ki kah u wai.

¹⁴ I ul kah nisisu, "Bəmulən dam mil lwanəwai hal patwagi!" Amilkushtiwasi də kubti.

Yesu Likən Libi ki Lya

¹⁵ Is mbəci Ulshelima, I Yesu tye ge' libi ki Lya i'gop katti mil ultitaka aləbi, i'dəzhanisi kundən ki ulpwasən taka, ne' mil shotti ulpi, ne'mil utl balutaka,

¹⁶ Taza'si səllə ge' libi ki Lya nə ulən nəwai,

¹⁷ Ippisi shilən, i ulsisu, "Kilacida: 'Libi ini nəndemti libi shilən ki Lya ki mi' dəpləba' ki ni bo ka palliniyi lu dəpki məgəlsi."

¹⁸ Nəbas ləbasi nemi' lashti zhil ki Musa nəskumshiləni u is gop ngau shitu kigop-titi sə'tloti, gaki mbalən dibəli sikupbultwasi, mus dopga ki mbalən si kup gagashit ki kushtiwasi.

¹⁹ Nə su' pə u Yesu ne' milkushtiwasi is pe' də ge'gadli.

Shilən Tən Ko'Kən Pə' ki kah

²⁰ Nəkyau si beuti, is ye'kah nəsi akokkənyi hal nə tligisi,

²¹ Bitlus dambəlti i' ul Yesu su, "Mullashti, nəya! Kah u nə' pəlibbi u. Akokkən i!"

22 I Yesu ndəgi. I' ulsisu, "Lakən mbadli tən Lya"

23 "Bali a mipi'kini, in mulnə a ndə nə Lya u, tən ma' utl calgatl usu, 'Ndus dəki nda swa ge' dləlka u' abə ta bwās mba dlwa swai u nən pəlitti ulisi.

24 Gaki nəgu a mi pikkini ulnə ka gyemin ge' shilən nə Lya u, i' ndə nə nali u, kəm mbitini.

25 Kogassi u kən kidləni də gyep Lya u, in ka ngapən mullən mbatlu, a tusintaka, Gaki bwās wakən ki lya ma tən tusi'kin bezən ləbawakən taka.

26 Inkida tusti mulnə ngapənti mbatl takawai u bwās wakən ki lya ma tikən ndusi'kin ulnə ki pəli u takawai."

Ngemti tən Ndətl ki Yesu

27 Nəspalswa Ulshelima u, ti dut tyagelu libi ki Lya, i Ləbasi ne'mi'bəl lashti zhil ki Musa, nə mi'kina ki mbalən is mbə ma'ti,

28 Is ul Yesu su, "Nə shitu u kən kipəl usida u? Wokən bəlkishitu kəpəli nəgu?"

29 Yesu i' ulsisu, "Ta pəllikin undi gyepton. A ndəgi nən, amine adləmi'kini nə ndətl ki okən amipəl usi də.

30 Baptisma ki Yahaya sul lya, kənpeka koki mbalən kəni? Dləminəni!"

31 Is gob shottibi ne' elsəni asi usu, "In ma ulnəs, 'Sul lya kən pe'ku' tən ulminsu 'Ya lakida bəma ndə ninəti dəwai?"

32 Ngo nənəgu sa ussu, 'Ki mbalən kən u' " (Sibulti' hwu'mbalən, nə kowongi

simani Yahaya mul nje shinkə ki Lya kəni.)

33 Is ndəgi' Yesu, "Simani wai." I Yesu usu, "Akən pi'kini nə ndəltu kən amipəl usi dəwai."

12

Cibəlti tən mi'ka' gu ki inabi

1 Yesu pəlisi shilən nə cibəlti, i ulsisu, "Mullən də mulnə pəl gu inabi. I' gandəli, i' dushu ki cetti mill inabi isi. I' kən yakən kəs ki mul butti gu. Ip bəl mbalən yen mi' kwolu kə ləbi. Iləge Atliwon.

2 Nəgis cilu, i shin zheli wasi ma mi' kwolu i tə'kami' na mil inabi i te'di.

3 Ngo nənəgu mi'kwolluyi is gobti, is liti is katti tohwas koni.

4 I' shin zheli won' danu ma'si; is li'muli aga, is lati ge'sha.

5 I' shin gon'danu, tibo, is tloti. I shin gen danu dibəli; genwasən gen'bo is tlosi, genwasən ge'si bo is li'si.

6 Hal nəgunma Yakən, nəm diti. Gunə ti lyapti u. Ibpa' shi' yakəni swamasi, i' usu, 'nəgon as yen naltwasi.'

7 Ngo nənəgu mi'kollu i ma is ul elsəsu 'Yakuwas kəngu, mulgu tidə nje' bwasi nganni, Mi tloti, aləbayi dəmginən.'

8 Is gobti is tloti, is latitaka tyakalbi.

9 Yakən tə mulgu i pəli? Tən mbəti a tlwami' kwollu i si, ab bəmbalən yen gu isi.

10 Kinibo ka yanən shilən ki Lya ki laci gasonwaiya? Ki laci də də ussu, 'Zənga u nə

mi' kəbbi nge u, i dəm zənga gəsbi ki ze'ki.

¹¹ Gu kyautən ki Lya kəni, ma'mini ulki gagashi'kəni.' "

¹² Bal ləba, nə mi' bətl lashti zhil ki Musa ne' mi'kina is ngau shitu ki gobtiti, simani cimbəlti u tənsi ni, is kum bultu ki hwu mbalən. Gaki nəgu is zati, is ziga wasən.

Ngepti tən Bətl up Ki ban ki Kaisal

¹³ Is shin palisiyawa yentey nə mbalən ki Hilidus, gaki si hwodəl Yesu geshilə wasi.

¹⁴ Nəs mbə u, is ultisu, "Mul, lashti mimani ki mul dləb balini, kida olt mbalən wai, i' kan kowonngi ndatce, sai kullcit mbalən shitu ki Lya kənkida. A ndalini ki tənəbalt upki banya, ki Kaisalya bal gu ki Loma, ko imi?"

¹⁵ Təm batliya kobən batliwai?" Ti'ma nəm mangashtwasən u nəsikən ndətti u, i'ulsisu, "Yalaki i ki cimbəltən də? Nə kaminən ulpu te'di tanəyani."

¹⁶ Is kamiktai. I ulsisu, "Shin ki wokəni nə shishiptyi ki wokəntənki? Is ultisu, ki Kaisalkəni."

¹⁷ I Yesu ulsisu, "Bələn Kaisal, ulnə ki Kaisal u, a'bələn Lya ulnə ki Lya u." Is kum gagashinti ki Yesu.

Ngep tən Hillya Ki mi' Məshti

¹⁸ Sadukiyawa, si ussu, tləllya ki mi' məshtidawai, is mbə ma ti, nə gyemti,

¹⁹ "Mul lashti" is usu, "Musa alacimi, ən yelse ki mulən aməcu, isza kəliwasi bə yakən

ni'dawai u, adəmi hwel ki kan kəlisi, azi yelse wagisi mil.

²⁰ Is, pəl mbalənyen elsəni ini mwani gudəl ninngi. Nəm pəl kutleti, imməci taza yakənwai.

²¹ Kilopisi ma i kənkəli i, tima imməci, tambu Yakən sitwai. Ki maki ma nəgu.

²² Nəgu must ngingi i sambu yakən ne'twai. Patibisi ikəli i məc.

²³ Gas, tləllya kəmik məshti, kəli kəwo kəntidəmi age' si? Gaki muswasən sadəm nəkəli isi i."

²⁴ I Yesu ulsisu, "Gaki nəgu ki gəlmi dawaiwa? Gaki kimanən lwabatwai, bəmanən pəlti ki Lya wai.

²⁵ Gas tləllya kəmik məshti kuletti nən dawai, abəkəndəti nən dawai, sitdəm kənə mil-shinkən ki Lya kəni.

²⁶ Gaki tləl lya kimi məshti, kataba, dlap lashti ki lwabakki musa waiya, kənəgunə Lya ultisu, 'Ami ki Lya ki Iblahim, nə Ishaku nə Yakubu waiya?"

²⁷ Gi'nə Lya wasən bə mul mushtiwai u, Lya wasən kamini. Balini kagəlmi i."

Zhil mul Nalti

²⁸ I mul bəl lashti won ki Musa immbə immbisi də shotti bi ne yelsəni. Nə en Yesu apəlisi shilən ki zeki u in gyem Yesu, "Zhilu kənki mul natl kəni?"

²⁹ I Yesu ndəgiti i ultisu "Mul nalti tikə, 'Kumini mi' Islaila, Lya i nən, Lya nəmkəni.

30 Lyam Lya wagi nā mbadlwagi, nā dliwagi, nāmanti wagi, nā ndəl twagi.'

31 Mul bətti iki, 'ki Lyam yelsewagi kənə gawagi.' Zho ulən nənda ti ngətl gu nənaltwai."

32 I' mul lashti zhil ki Musa i ultisu, "A ndəgi balini mul lashti, Lya nəm kəni, gonnən dawai saiti,

33 A' lyam Lya nā mus mbatlwagi, nā mus mantiwagi, nā mus ndəltwagi, a' lyam yel'sewagi kənə gawagi, Ai ngətl ulnə ki kyeli Lya u nā poshti poshti u nā kini dā u lolu."

34 Nə Yesu Ye'ni tapəlli shilən ki zeki u, I ultisu, "Kida lolu nā gu'ki Lya wai." Pa'ti bisi mulən a ngemti nā ndəl ki mbatl ki ullən nuwai.

Gyep tən Ya'kən ki Dauda

35 Nə Yesu dā, kulcik mbalən age libi ki Lya i' usu, "Yalaki i mi' lashti zhil ki Musa usu almasihu yakənkə Dauda ni?"

36 Dauda gawasi, tən ndəl ki yalki mbatl ki Lya ki gunti I usu,

" 'Lya ul Lya i usu,

"Dəm tən toh shimtini, he nā azəkki a ga dā mik ngekki." '

37 Dauda gawasi immbe' ki 'Lya.' Yala'ti atdəm yakuwasda?" Hwu mbalən is ga'ki' kəm nā holtugi.

Yesu Buli mi' Lashti Zhil ki Musa Galdəga

38 A ge'lu kulcik mbalən ki Yesu, i' usu, "Pən demdem nəmi bətl lashti zhil ki Musa, mi' lyap dunna bas lulugəl,

lyamtiwasən tə mbalən gob shinnissi age'lu ulti nā ulti-taka,

39 lyamtiwasən tə mbalən bətsi ludəp kizeki age'lu dopga ki Yahudawa, nəlu daddabəl.

40 Siki mi'dap ləba ki mudliyi nā mwani məcisi u, nā pətl pyasi' shilən nā Lya gaki gəl assan. Sisə' pocisi batlti mulndəlti."

Bətl up Ki kəli u nā Mwani Məcitu

41 I Yesu dām malgun kəlu kap up ki libi ki Lya, ati ya' ulpu nəsi uttti agibbi u. Hwu mbalən mik ulki toh asi utti ulpi milnalti.

42 Amma guli kəliwonmbə gunə bə ullən nədawai u gunə mwaniwas məcisi i bəl bwasti dlom ki kobo, iki kobo nəm,

43 I Yesu taki milkushti-was bi, i ulsisu, "Balini, amipikkini, ulnə guli u utti u gunə bə ulən nəda wai u ngəl ki mbalən kap.

44 Musswasən si bəlini təngaki usən wasən, ti bə jwa ulnə nətoh u təbəli, gunə itidəmiti."

13

Yesu Dləm undi Batti Libi ki Lya u nā tə pəldli u

1 Yesu dəpeti tet libi ki Lya, nəm age'mil kushtiwasi i ultisu, "Mullashti, nəyen undi zənga i nā kəpbi i!"

2 I Yesu ultisu, "Kən dāye' unndibas kəpbi iwa?" Ba zənga u nā bəkən dizhatti takawai u.

3 Yesu kədəmi atən zəga Zaitun gunə dā ya' libi ki

Lya u iki Bitlus, nə Yakubu, nə Yahaya, nə Andalawas is gyemti amalgəni

4 “Dləmimi anəmi səppəl usi u? Undi ulu kəntən yeni gasi u nədə lyap ndatu?”

5 I Yesu ulsisu, “Maninca bə mulən gəl kiniwai.

6 Mbalən dibəli sən bəti ge' shin ini, asi ussu 'Siki ami,' hal Səngəl mbalən dibəli.

7 Inki kup shilən ki dlati dlati nə kumini kumini wasən u bə batlwakən tləwai. Hwel nəgu tənda, amma pati bisi i' balla u wai.

8 Mbalən nəntli yelsəni mbalən, gunti, nəntli gunti. Nəngotti kup nyapti ki atli agə luyen, nə kuzən. Ngo nənəgu la'ti gəs ki bənani.”

9 “Pən dəmdəm nə gawakən, gakisən tilakin kina də mik atli, as likin age lu dopga ki Yahudawa. Gaki shin ini, kin dliti akina dəmik kəndədləm nə gumsi tən gaki ki pisi ulnə' manini u.

10 Adəmi hwel gopti shilən ki Lya kən pa tən dləmi mbalən.

11 Ga'si unə satəlakin kina də gumsi' u, bə hwok kiniwai, ngo nənəgu kini kəmil shilənwai, Yalkimbatl ki Lya kən bətl kin ulki dləmi.

12 Yel'se nən bətl yel'sewasi as tloti, bwasi tən bətl yakuwasi mil nən tləlli' mikzi'si as laki a tlosi.

13 Mbalən nənge'kini gaki shin ini, ngo nənəgu mulnə a ngashbi nəpatwasu tənpeti.”

Bəsən Bəna

14 Ka yenən a dlləl bezən kyautən mull cik zhenti gelu unə bə a mbunwai u (mull

dləm lashti təmmanica), Ginə ge' atl ki Yahudiya u as kitəli as tege'zənga.

15 Mulnə ge libi ki lya u bəppe' sudī atte' libi gaki ka' ullənwai.

16 Mulnə agegu u bə pal te' də ka' lulutwai.

17 Mi' tugi nə mi' mil kali age'cin u ulki cik go'kəni!

18 Shilənni nə Lya bə ulu nda age' watlənwai.

19 Age cin u nənpəl bezən ləba u nə bə a pədlə gason wai u, tun nə Lya pəl dəpləba, i mbəl cin ki səti, kənpəl u ndwas nəwai, nəpatiki dəpləba.

20 “Tə' Lya abosən mutti takawai u, da mulən kənsatwai, gaki ginə olsi i, in ndokəl mutti taka.

21 Age cin u inmullən a ulkisu, ‘Yen Almasihu ngu u!’ Ko ‘yenən, ti ngwa!’ Bə ndəniwai.

22 Gaki almasihu ki ləgati nə mik njeshinkən ki Lya ki ləgatti sən peti tedi asi pəl ulkə gagashinti tən gaki sə'gəl ginə' olsi i, ənnən pətu.

23 Təngaki nəgu a' pən dəmdəm; apikini mus ləba u nə nən ndatu.”

Patl ki Yakən Mbalən

24 “Amma age' muttyi, kalki bəna,

“ ‘Cin nəndəp dəmshal,

Liy kən cil nuwai.

25 Cadləl nən gobti nda sullya, Nən wu' bas ləba ki lya.’

26 “Age' cin u mbalən nən ye' Yakən mbalən də mbətige' ku'kuti, nə naltwasi nə ndəlti.

27 Tənshik mil shinkənwas sudī as dom ginə' olsi kal nə kina, tohna nə tohshimti, nə ngwatlti ki dəpləba nə ki lya.”

Cimbalti tən Pət ki Kah

28 “Kulcin ulən tən pət ki kah: Kayenən təbal dəltu, manini watlən bal nja i.

29 Dadanu kayenən u ndigi də ndatu, manini təbal nja i, tən bidlabi kən tibali.

30 Balini, amipikkini, hwonnu kənpətwai, sainə mus usi a nda.

31 Lya nə atli nən pati amma shilən yini kənpə'twai.”

32 “Amma cini nə gasi isi, mullən maniwai ko mik shinkəni ko Yakəni, mul zətti mani katl.

33 Pən demdem! Dəmni nə manti aki shilən nə Lya! Gaki ki manən gasi u nətə cin u mbə uwai.

34 Kənə mullə'lo kəni: Isza' libiwasi ipbəł zheliwasi kyautən ko gukəni nə kyautənwası, i'ul mul kitən dlabi usu Dləlgal.

35 Dləlnigal, gaki kəmanən gasi unə təmullibini paluwai, ko asuti ko agasi ko abilucili ko nə kyau.

36 Bəm mbə katl, ambikin də nde' Yemmbudwai.

37 Ulna dləmmikini u, I ami pikkini: ‘dləlni galt!’ ”

14*Mikkina a Dlil Shilən i Si' Tlo Yesu*

1 Mutti lob kən də as pəl daddabəl ki dakəshti ki biledi u' nə bə Yis dagibiwai u, I bas ləbasi ki Lya nə mi'lashti zhil ki Musa is ngau shitu u nə sə' gob Yesu da u ki hwuni sə' tloti.

2 Is usu “Bəspəli ge' daddabəl luwai, gaki ba mbalən tləl dlati.”

*I Swati Yesu Mil mul Ulpi**Abetani*

3 Yesu a Betaniya a libi ki mulnə si mbeti ki Saminu dakəl. Ti damti ngu, I kəliwon mbə nə yakən ləda gunəs pəli nə zənga ki onis, nə mil a gifi ki naldi mul ulpi. It tatl ləda mili, it ci ndəlli' Yesu aga.

4 Ginə a ləbi u is kum lwetl ki mbadlə, is ul yelsəni su, “Ya lak kon nə milu da nəgu?”

5 Tə'sa ulin taka u, ngətl upki ndacin ki hwon nəm as bəlginə bə ulən nisi dəwai u, da nən gəttli!” Is mati kəli isi.

6 Iki i Yesu usu. “Zakənti, Ya laki iki hwottiti da? Ulki zokki təpəlini.

7 Ginə bə ulən nisidawai u sinekkini ko gasiukəni. Ko gasiukən ki lyamtini kin pəlissi zo'ləba, gaki ko gasi u kən kine'kənwai.

8 I kəliyi pəl pəl tiwasi. It bene mil adli it li'kənəni kamin gutəni.

9 Balini amipikkini, mus lu unə tə dləp shilən ki Lya tən dəpləba u, sin gobti dləb ulnə kəli u pəli u gaki da mbəttli.”

Yahuza Dəgi Ti'bəl Yesu

10 I Yahuza Iskalyoti, nəm ge' mil kushtiwasi kutl nə lobpi, illəma bas ləbasi ki Lya gaki təbbəl yesu masi da.

11 Nəskumi nəgu u is pəlhwol mbatli, is ndigi sə'bəlti ulpi. I' Yahuda ngwau shitu ki bəlti.

Yesu ne Mil Kushtiwasi Dam Ulkidami Gelu Dadabəl ki Dakəshti

12 Cin ki nəm ki dadabəl ki biledi gunəbə yis dagibiwai u, a kudi pətl dli i də poshti yakən mbəla gaki dadabəl

ki dakəshti, i mil kushtiwas gyemti is usu, "A ukən ki lyamti tən le' likəni' lu dap dadabəl ki dakushti?"

13 I' shin mil kushtiwasi gudəl lob, i' ulsisu, "Tən ge'gatli, kin mati nə mullən ki kami nə tobmal a' bələnti kali.

14 Ulən mullibi u nə' te gibi usu, 'Mul lashti də ngau: kəbsi nətə' dəmi ti' dap ulki dəmi ki dadabəl ki dakəshti ne mil kushtiwasi?"

15 Tən mbokikin toh tənbal kəpson ki libi ki lya, gunə ki likəni ki zoki. A ləbi ki likənimi."

16 I' mil kushtiyi za'ləbi, is su ge'gatli, is mbi ulisi kənə gunə Yesu dləmi u. Is likən dadabəl ki dakəshti.

17 Nə bisu pə u, i Yesu mbə ne' milkushtiwas kutl nə lob.

18 Asi dap ulki dəmi ngu, i Yesu usu, "balini amipi'kini, nəm agekini tin bəltəni, gunə ti dəmti nə ami u."

19 I mikushwasi ispəl du'tugi, asi ultisu nə nəm nəm, "ko a mini?"

20 I' ulsisu, "Nəm ge' kutl nə lobpi gunə ami dəmti ge' gal nəm miti.

21 Ya'kən mbalən nən zə'ga, kən u nəfa kəlaci təntu. Amma ulki zə'go'kəni tənmulnə nən bətl yakən mbalən u, nən ngətli' muli tə azəntwai."

Ulki dəmi ki mulban

22 Si ge' dəmti, i Yasu kan biledi, nən ngem Lya u, iccaci, ibbəl mil kushti wasi, i' usu, "Kamini; gubo dliyakəni."

23 Iki i'kan mbəgamal, kimal ki innabi iki in ngem Lya, ibbəlsi, muswasən is tle a gibi.

24 "Guki hwulayini ki njikə' alkawali, gunə bəna dli gaki mbalən u" i' ulsisu.

25 "Bali ami pikkini, akən tle' malki innabi nuwai, sai gasiwu nəta tle pyale' i ge' gu'ki Lya u."

26 Nəs ulwul ki ndwa'ti Lya u, is peki is totən zəga ki zaitun.

Bitlus Nən Nge' Ma' Yesu

27 I Yesu ulsisu, "Muswakən kən ndatini, ki laciða: 'An li'ti mul byatl mbəla i', mbəla i nən dla'ti ga."

28 Amma kal ki tləl lya ini, an ngəttikin də mbəkəshti a Galili."

29 I Bitlus usu, "In muswasən sən ndatu, ami akən ndatwai."

30 I Yesu ultisu, "Bali ami dləmi'ki, age' gasu, kapən tə guda la'yal asən lop, kən usu kəmanən wai asən maki."

31 I Bitlus go' dləmti nəndəlti ati usu, "In nən tlotən imimiku, akən nge' makkiwai." Muswasənma nəgu sə dləmi.

Yesu Ngem Lya a Gatsemani

32 Is ləge'luwon nədə mbettiki Gatsemani, i' ul mil kushtiwasi, "dəmniki ta shilən nə Lya."

33 I' kan Bitlus nə Yakubu, nə Yahaya, a ge'nəgu i wuli gop hwottiti a mbadlwasi, i wuli tlwedli.

34 I' ulsisu "Mbadli də bəna, kənə ta məci. Dliłni aki, a dliłni gal."

35 Nə' bəukina ten ngulen u, in nda atli, in ngem Lya, i' usu, in nən pətu akami' bəna u taka.

36 I' usu, "Abba, Bwas-inən, mus ləba mul pəkəni amaki. Kami mbəgamalu taka. Musnə nəgu bə manti ki gayiwai, gwagi."

37 Ippal te ma' mil kushti-wasi im mbəsi də nde' yemmbudi, i' ul Bitlus su, "Bitlus! Nde' embukən kidaya? Kəkən maddəb kəpədəliwaiya?"

38 Dəmni ki pədəli a ngemən Lya, ba'ndan ge' cibəlti, yalki mbatl ki lya akami i' amma dli a ndəlwai."

39 Ippal tya daddanu, in ngem Lya, kənə kidigi.

40 Nəppal te'đu, im mbisi də nde' yemmbudi, gaki yemmbu' a njikən dwadən wasən. Is hwol ulnə sə' dləmitu.

41 Patl te' ki makisi, i' ul-sisu, "Kidi nde' yemmbudi aki shu'ta? Anjikən i! Cin ambə i. Yanini, sabəl yakən mbalən a toh də mi' pətł bezən ləba i'.

42 Hillya! Məzənga! Mul bəltən u balu!"

A Gob Yesu i

43 Ti ge' shilən, Yahuda ngu, nəm ge' mil kushtiwasi kutl nə lopi, im mbə ne' hwu' mbalən siki ngapi nə bas pəga nə kumbəl, bas ləbasi ki Lya, mi' lashti zhil ki Musa, ne' mi'kina shinsi sudı.

44 Mulbəlti u, takəndi nesi i, "Mulnə akucenttu, tiki mullisi: a'gobpənti, a'zəngane'ti a'ngappənti kizeki."

45 Nə mbəkki Yahuza, I'ləmak Yesu, I' ultisu, "mul-lashti!" I'kucenti.

46 Imbaləni gob Yesu is ngapti nə ndəlti.

47 Nəm ge' milkushti ki Yesu ki dləli nja nəti, in ndust pəga wasi ittele zheli ki bali ki bas ləbasi ki Lya nde'ti, ippa'ti kəm.

48 I Yesu ulsisu, "kipe'ni ton nə bas pəga nə kubəl wakən ki' gobpənnən dama ami məgəlkəma?"

49 Ko gasiwu kəni amine'kini, age' libi ki Lya ami dləp shilən ki Lya, kagobnənwai. Pələn dli nəgu gaki tə shilənki Lya njikənənda."

50 Musswasən aləbi is za'ti, is kitəli.

51 Yakən gidənsiwon gunə bə ulən nidda dliwai u amma ul idlatłti katł, ati bətl Yesu kal.

52 Nəs'gob Yesu u, i' kitəli bə ulən nidda dliwai, is zakkisi ul idlatłti.

Yesu Akina Də mi'Dlil Shilən

53 Is təla Yesu ma' ki bali ki bas ləbasi ki Lya, mus bas ləbasi, ne' mi'kina, ne' mi'lashti zhil ki Musa is domga ma'ti.

54 I Bitlus bəlti kali, alolu lolu, swa dlomban də ki bali ki bas ləbasi ki Lya. Aləbi iddəm ne' mi'butti dlabi, a ti ko'utu.

55 Bas ləbasi ne'mi'dlil shilən si ngau ulnə səm mbi tən Yesu u tədəmki ta pəl byasləbayi səm mbi sə'tłotti də, sa mbiwai.

56 Mbalən dibəli is lige'ga, biwasən anda nəmwai.

57 A ge' kale igyen, shali Yesu ləga'ga:

58 "Məkum ti usu, 'Tən batti libi ki lya u nə mbalən kəni nə toh u, a'kən kundu ge'mutti

maki, gunə'bə kəntiki toh wai u.' "

⁵⁹ Mus nə nəgu biwasən a nda nəmwai.

⁶⁰ I ki bali ki bas ləbasi ki Lya hiliya akinawasən, ingem Yesu, i'ultisu, "Ulki dlimi ni'dawaiya? Shilən u nəsi dlimti tənkuṗa?"

⁶¹ Yesu a shilən wai ta dləmi' ulənwai. I ki bali ki bas ləbasi ki Lya ngemti daddanu, "Ko kiki Almasihu yakən ki mulnaltwa?"

⁶² Yesu usu, "Amini, kən ye' yakən mbalən kidəmi təntohship ki mul ndəl ki Lya, ti sussudi ge' kukkuti."

⁶³ I ki bali ki bas ləbasi kye'kyesh lulugəllwasi. In gyemi, "Undə sheda ukən tən ngayin daddanu?"

⁶⁴ Ka kumən musən Lya u nəppəli uwaiya. Ya kiyanəni?" Mus i mbaləni pochi shilən gaki sə'tloti.

⁶⁵ I gen gob bezetti makən, is kəndi' dwardən, is lili'ti, si ultisu, "Dləmimi okən liki!" Mik butti dlabi ki libi ki Lya is gob lilititi.

Bitlus Usu Təman Yesu Wai

⁶⁶ Bitlus a atli adlomban ge' libini, I zheli Yakən kəli kə bali ki bas ləbasi mbə.

⁶⁷ Nə en Bitlus diko' utu u, I' yati kizekki. I' ultisu, "Kima a yenənkı nə Yesu, Banazelet tu!"

⁶⁸ Amma i musən matti, i' usu, "Aman ulnə ki dləmti uwaima." Nədl dləmi nəgu u, i' hilya illəbidla, aləmdəmtwai i guda la'yali.

⁶⁹ I zheli yakən kiliyi yenti, itl dləmi ginə ki dləli aləbi u, "Guma age' si tida."

⁷⁰ Immusənte daddanu. Alən dəmtwai, iki dlili i is ul Bitlus su, "Kima nəmwəsən kəni, gaki kimul Galilini."

⁷¹ I Bitlus pəli gawas bi. Ati Lenceti, ati usu, "Aman mulnə kishilən təntuwai."

⁷² Aləbi aləbi i guda la'yali asən lob. I Bitlus dambəl shilən unə Yesu pitu, "Kapən təgunda la'yali ki asən lob, kənmusənti nə ami asən maki." Nə' dambəlli u, iki immbutlgekulu.

15

Yesu Akina ki Bilatus

¹ Nəcil kəlu, bas ləbasi ki Lya nə mikkina ki lashti zhil ki Musa, mus mi' dlil shilən is dləl shilən. Təngaki sə' kəndə Yesu, is ziga nəti, is bəl Bilatus ti.

² I Bilatus gyemti i' ultisu "Kiki guu ki Yahudawaya?" I Yesu ndəgiti i'usu, "Nəgu ki dləmi."

³ I bas ləbasi ki Lya is gob dagətti tənləba dībəli.

⁴ I Bilatus gyemti danu i' ultisu, "Ki ngu, si dagətti tən ləba dībəli, kikən ndəgissi waiya?"

⁵ Amma hal nəguni Yesu appallisi shilənwai, i uli hwot Bilatus.

Apoci Yesu Məshti

⁶ Ulnə guu kudi pelti agas cin ki dadabəl tən zakkissi mulnəmi nəm kige' kulkuku gunə mbalən ngemi u.

⁷ Mulənda si mbettiki Balnabas gunə ki kəndə age' kulkuku u, ne'mi'ndəlkiga ginə mbə məshti age' cin ki ndəlkiga.

⁸ I dobga ki hwu mbalən is mbə ma'Bəlatuṣ təppəliṣi ulnə' kudə pəlti u.

⁹ I Bəlatuṣ ngemsi i'usu, "Ki lyamtini ta zakikkin guu ki Yahudawayə?"

¹⁰ Gaki tamaniyi si usu gaki ngetti lakida i bas ləbasi ki Lya bəl Yesu a tohwasi.

¹¹ I bas ləbasi ki Lya is datti mbalən shilən bi, sə'usu təzzakisi Balnabas ge'shuki Yesu.

¹² I Bəlatuṣ ngyemsi daḍanu, "I mikən ta pəli nəmūlnə ki mbetti ki guu ki Yahudawa u?"

¹³ Is mbəl la'ti yal tənki daḍanu asi usu, "Tolənti tən gadlənnga!"

¹⁴ I Bəlatuṣ ngemsi, "Yalakida? Bezən ləba yakən təpəli?" Is mbəl tləlyal tənki asi usu, "Loti!"

¹⁵ Bəlatuṣ də lyamti təppəli mbalən ulnə mba tlwasən də lyamti u, is zakisi Balnabas. Illaki is lə' Yesu u, ibbəli, sə' tolti tən gadlənnga.

Sojoji is Laki Yesu Bi

¹⁶ I sojoji zəga nəti a tya bidla də guu, (iki bidla ki gunti) is domi dibəl sojoji ga.

¹⁷ Is laki'luləgəl undi ki gumsi mul hwula gagi, is pəl kulu gawon ki gumsi ki ili, is shimi'ga.

¹⁸ Is go'shinitti si usu, "Tə Lya pəli'pyasti ki mutti guu ki Yahudawa!"

¹⁹ Is go'li'titi aga nə kumbəl, asi bezetti makən. Is ngus atli tənsi bəltti nalti.

²⁰ Nəspa' lakkitti bi nəgu u, is tusi' luləgəl ki guntisi taka,

is lakki' luləgəlwası. Iki is sulti dla gaki sə'tloti.

Atol Yesu tən Gadlənnga Yi

²¹ Sige'zəgga, sai mulən kəngu də beuti, mulshin Siman, mulki Sayilin, mul zəg Elekzanda nə Lupus, ti petite'ge' yakən gatlon, is la'ti nəngesi dəka' gadlənnga ki Yesu.

²² Is təla Yesu ge'luwon si mbelləbisi ki golgota, (iki "Luga mbalən").

²³ Aləbi sitaki' malki inabi kigushli nə mul in nge tleti.

²⁴ Iki is tolti tən gadlənnga. Is bwas luləgəlwası age' dlomwasən, is pəl kuli a tən gaki sə'en ulnə tə kowon ngi mbi u.

²⁵ Nə dom ki nətapsi ki nikyeukən si tolti tən gadlənnga.

²⁶ Is lash shilən ki dagətti aga da'ka, "Tiki Guki Yahu-dawa."

²⁷ Is tol məgəlsi lop tən gadlənnga ne'ti, gudəl nəm tən toh shimti, gudəl nəm tən tohna.

²⁸ [Gukə njikə'ki nasi u nə' usu, "Sa bəltti ge'mi' pəl byas ləba."]

²⁹ Mi'beuti is go'pitti du shilən du shilən ya' shuge mbalən, asi wuga, asi ussu, "Kiwunə kin batti libi ki Lya, a'kəni ge'mutti makwa,

³⁰ Pe'sutdətən gadlənnga uḍa, a' Pe'kəl gawa' ḍal!"

³¹ Nəgu bas ləbasi ki Lya ne'mi' lashti zhil ki Musa is gob lakkittibi age' dlomwasən asi ussu, "Tapekəl gen i', bətaman pekəl gawa swai!

³² Almasihu u, guki isla'ila, tæppe'suddə tən gædlænnga nægun də, mima anyeni anla' mbatlda." Ginəs tloti ne'tu sima is gob byalti.

Məshti ki Yesu

³³ A bal dloncin, i dæmshal idla atli, i dom maki ki su'pæda.

³⁴ Nə dom maki ki su'ti, i Yesu shilən nə ndəlti i'usu, "Eloi, eloi, blama sabaktani?" (Iki, "Lya yini, Lya yini, ya lakida i'lakəntaka?")

³⁵ Nə ginə ki dlili aləbi kumi nægu u, is usu, "In ngu, timbe' Iliya bi."

³⁶ Nə mwasən kitəli, i lap soso ge'mbya mal ishim i tən kumbəl It taki Yesu gaki tətə, i ussu, "Dlilni tən ya nini ko Iliya nən pekəlti sudi."

³⁷ I Yesu shilən nə ndəlti, iki məshtwasi.

³⁸ Iki labule kige libi ki Lya bwasi ləbi lop, nə alya nə tli.

³⁹ Mwani mul ndəl ki mbalt, gunə ki dləlli akina də Yesu u, nə' yen məshti, ki Yesu u i' usu, "Balini, mulu yakən ki Lya kəni!"

⁴⁰ Mudli yen is dləltel lolu də yallu. Ge'si Malyamu Magadaliya, nə Malyamu dyaki Yakubu Yakəni nə Yusupu, nə Salomi.

⁴¹ A te' Galili mudliyi bəlti kali asi pəlitti kyautən. Mudli yen dādanu dibəli nəs mbəne'ti a Ulshelima asi ləbi.

Agu Yesu I

⁴² A suti, də mbətti təlu cillu cin ki shuti ki Yadudawa.

⁴³ Yusupu mbə, mulki Almatiya, mul dlil shilən kəni, mul pəli'mbalən zo'ləba, mul butti gukki Lya u, tə

mbə. Ippəl ndəlki mbadli illəma'Bilatus, in ngemi sə'bəlti dliki Yesu.

⁴⁴ I Bilatus kum gagashinti nə'kumi Yesu a mæccu. Imbe soja yibi in ngemti balima Yesu a mæccuwa?

⁴⁵ Nəm mani nægu u abidfi soja u, ibbəl Yusupu dli i.

⁴⁶ I Yusupu wul likkapani ki lili. Nə'shi' Yesu u, illa'ti ge'li'kapani ki lili i, illa'ti ge'lu gum mbalən gunəs dūgi ge' zənga u, ibbədəl zəga i tən bishu gun mbaləni.

⁴⁷ Malyamu Magadaliya nə Malyamu dyaki Yusupu is yen lu u nəs guti də u.

16

Hillya ki Yesu Ge' mi'mashti

¹ Nə cin shuti bə u, Malyamu Magadaliya, nə Malyamu dya ki Yakubu, nə Salomi, is ul mil ki tukəni dli mul təmti, gaki səllei' tukə dli ki Yesu.

² Gas cin ki kina ki shuti, a bilucili petito' kəccin is ləge'lu u nəs gutida u.

³ Asi tən shitu is ngem yelsənisu, "Okən jakənimmin yegən u taka dəbi shu ki gum mbalən u?"

⁴ Nəs tlil ga lya u, is yeni, a jakən yegəni taka malgəni i, in ngu, balini.

⁵ Sisu'ge'lu gum mbaləni, is yen yakən gidənsiwon ki dəmi tən toh shimti, ki dlili nə hwol luləgəl. Is kum banti.

⁶ Tine i'ulsisu, "Bə kumən bantwai. Yesu mul Nazalat kənki ngauhtiya? Gunəs tolti tən gadlənngawa? Ta hilya

tidawai. Yenən lu u nes la'ti
da u!

⁷ Nəgun u zənga ki dlimi
mil kushtiwasi, nə Bitlus,
'Yesu yinən ngəltikin nə
mbəkəshti a Galili, tyaka
ki yenənti kənə kan u nə
dlimikini u.' "

⁸ I mudliyi pe'nə kitəl, uli a
hwossi i asi nepti ki dli. Sa ul
mulənsu ulənwai, gaki sikub
banti.

*I Yesu Mbəl Gawas ma'
Malyamu Magadaliya*

⁹ Nə Yesu hilya ge'
mi'məshtu nə kyeu gascin
kəkina ki shuti, im mbəl
gawas ma' Malyamu ki
Magadala, kəli u nə Yesu
pe'kəli' mi'gatli ningi u.

¹⁰ Tine is zəga ille'dləmi
mbalənyi nə, sine' Yesu tedu,
ginə si du mbadli, asi kulu.

¹¹ Nəs kumi Yesu a məci ta
hilya u, tima kəliyi i'enti, sine
sala' mbatl nətwai.

*Yesu Mbəl Gawas ma' Mil
kushtiwasi Lop*

¹² Kalki nəgu i Yesu bə
gedli kishoti Immbəl gawasi
ma' mbalən yen'lob age' mil
kushtiwasi asi ləti ge' ya'kən
gatlon.

¹³ I lopi paltya is dlimi na
yelsəniyi nə sine' siyi, is nge
nditi nə dlimtiwasən.

*Kyautən u nə Yesu Bəl Mil
kushtiwasu*

¹⁴ Age' kale immbəl
gawas ma'kutl nə nəmisi,
sigawasən, nəsi dəmti u.
Immatisi tən ngela'ti mbadl-
wasən nə ndilkə gawasən,
sa ndi'nə ginə yen hillya
wasuwai.

¹⁵ I'ulsisu, "Zənga
ge'dəpləba, ki'dləmi mus
mbalən shilən ki Lya.

¹⁶ Mus ginə ala'mbadlu, i
pəlisi baptisma u, səm mbi'
pe'ti. Mulnə a nge la'ti
mbadlu təkən mbi' pe'twai.

¹⁷ Nən ye' ulki gagash-
inti ma' mi'la'ti mbadli, nə
shinyikən səppekkəl mi'gatli,
sən shilənti nə undi biyen,

¹⁸ Səmma' ka' uci nə toh,
səmma' tle' byasləba, kən
pəlissi ulənwai, səmma'zə' mil
gottoh as ndoki."

Akan Yesu Twa lyəyi

¹⁹ Ge' kalki Yesu apa pissi
shilən i, is kanti twalya,
iddəm tən toshipki Lya.

²⁰ I mil kushtiwəs peki, is
go'dləb shilənki Lya, a Lya
go' dətł isi, is mani bali
shilən u nə' dlimisi u tu'tən
ye'gagashintu nəsi pəli.

Kyautən ki mi'shinkən

Yesu shilən tən mbə ki Yal ki mbatl ki Lya

¹ Age lwatbati ki nəm, Tiyaolos, na laci atən mus unnə Yesu gop pəlti nə kushti u,

² i mbəl cin u nəs kanti twalya u, kal ki ta bəl zhili tu'ma Yal ki mbatl ki Lya ma mi'shinkən u nə'shinsi u.

³ Kal ki tle bənawasi immbəl gawasi masi tən sə' mani kami tida nə ndəlti mul nalti, ati mbə ma'si dlepdlep mutti kutl kutl ləbi upsi, ati dləp shilən ki libi ki gu' ki Lya.

⁴ Age cin won, ati dāp ulki dāmi nesi, immbəlsi zhil gu "Bəs zəga də Ulushelima pa wai, sə' mbu' njikə' ki shilən u nə mul ban pəli u, gunə' kumin abi i u,

⁵ Yahaya bo, nə mal kən tə pəli mbalən batisma, amma kal ki mutti ten nə Yal ki mbatl ki Lya kən tə' pəlikin batisma."

Akan Yesu Twa lya i

⁶ I mil shinkənwas domga ma'ti is gyemti, "Mulban, nəgun u ki' palli Islaila gunta?"

⁷ I' ulsisu: "Mat cin ko hwon nə mulban guu Lya zi' tən ndəltwasi gwakənkənwai.

⁸ Amma kən nje ndəlti in Yal ki mbatl ki Lya a suikin sudu; kən dāmitən mi' yenti nə dwadī a Ulshelima, nə

a Yahudiya nə Samaliya, nə pa'ti ki dāp ləba."

⁹ Kal ki ta dləm gu i, i kanti twa lya atən dwadənwasən, i kukuti idlati, sa yenti nuwai.

¹⁰ Səge yallu twalya ati zə'ga, iki mbalən loppən kənggi ge' hwol luluti amal-gunwasən.

¹¹ Is ussu, "Mbalən ki Galili, yalakida i' dləlni aki, aki ya'lu twalya də? Nəm Yesu u, nəs kanti twalya u, tən palti kan u nəs kanti taka də ma'kini twalya u."

A ol Matiyes i Tə' njikən Shu ki Yahuza

¹² Iki i mi'shinkən paltya Ulshelima nəs palsud tən zənga gunə də mbetti ki Zənga Zaitun, gunə nja nə gadl ki Ulshelima lə' ki mil nəm.

¹³ Nəs mbəci' u, is toge' kəpsi ki lya gunə si dāp a gifi u. Ginə mbəyi siki Bitlus, Yahaya, Yakubu nə Andalawus, Pilibus, nə Toma, Baltholomawus nə Matiyu, Yakubu yakən ki Halpa nə Siman Zaloti, nə Yahuza yakən ki Yakubu dādanu.

¹⁴ Mus is dom ga nə mbatl nəm asi shilən nə Lya, ne' mudli yen nə Maliyamu dya ki Yesu, nə yelsəni ki Yesu.

¹⁵ Age muttiyi Bitlus hillya gal adlom ki mil bətl Yesu kal (dopga ki mbaləni kutl cen nəm nə kutl ləbi lop)

¹⁶ Kini "Yelsəni ini mwani nə mudli, hwel kən tən njikən lwatbatu gunə Yal ki mbatl ki Lya shiləni tu' bi də Dauda tedi tən Yahuza, gunə nde mi' gopti Yesu kina u.

17 Tima nāmkanī ge'mini tedi gunə olti tæppəl kyautən ki Lya ne'mini u."

18 (Nə ulnəs bəlti ki bezən kyautənwasī, Yahuza ul lu dā; a kikən tē nda nə ga, i tugwas mbutli, i mus o'twas bena.

19 I kowonngi a Ulushalima kumgu, iki is mbe ləbisi nə biwasən Akaldama, iki, lu ki hwula.)

20 Bitlus usu, "Tən gaki ki laci dā ge' lwatbati ki Zabula: " 'Libi wasi nən dəmti ko'ni, bə mulən dāmgi biwai.' "

'Naltwasi tē mulən akami.' "

21 "Nəguda, hwel kəni tən ollən mulən age' mbalən i nə ne'mini u, mus cin u nə Mulban inən Yesu dā dāp ne'mini u,

22 Gopi tən batisma unə Yahaya pəli u, i mbəl cin u nəs kan Yesu dāma'mini u. Hwel kəni nām age' mbalən gi, ti' pəl yenti nə dwadən ki hillya ki Yesu ge' mi'məshti, ne'mini."

23 Is mbo' tohtən mbalən lop: Yusupu gunə si mbeti ki Balsaba (si mbeti dādanu ki Yustus) nə Matiyes.

24 Iki is shilən nə Lya, is usu, "Mulban inən ki mul mā' mbalt ki mus mbalən. Age' mbalən lopi mbokimi tohtən gunə' oltu,

25 tē' dāp mulshinkən ki kyautən gunə Yahuza zaki is zəga ge'lu unə mbunnitu."

26 Iki is pəl olti, i ndatən Matiyes; i mbəltən kutl nə nām mi.

1 Nə cinkə penticos mbə u, kummwasən mi'kushti asi gelu kənəmi.

2 Sige nəgu i kum otiluwon sullya, kənə mbə' ki bal yetəl, i mbə i ikən libi u nə siki dəmi gibi u.

3 I uliyen kənə ləga ki bələn utu i bwasi tya tən gawasən.

4 Kummwasən is ikən nə Yal ki batl ki Lya is gop shilən nə unndi biyen nə Yal ki batl ki Lya bəlsi u.

5 Yahudawa yen dā mi' bətl zhil ki Musa, asi ki dəmi a Ulushelima, nəs pete'ge atlen ki dāpləba.

6 Nəs kum o'tilu u, i dopga ki mbalən mani, ilu hwodəli, tēngaki kowonngi dā kupsi asi shilən nə bishilənwasən.

7 Iki is kum gagashinti, asi usu, "Mi' Galili dā shilən u waiwa?

8 Ya lakida musinən mi kupsi dā shilən nə bi inən?

9 Mingu paltiyawani nə Madiyana nə Elamawa, mi' dāp ki atl ki Bagadaza, nə ki Yahudiya nə ki Kapadokiya, nə ki Pantas nə ki Asiya,

10 nə ki Pilijiya, nə ki Bampiliya, nə ki Masal, nə kuma yanki Kulane ki atl ki Libiya nə səmbəlsi te' Loma, wato mi ginə zəmi ge' bətl Lya ki Yahudawa, nə mbalənyi nə tege' bətl Lya undi ki Yahudawa u,

11 nə Kalitawa nə Lalabawa, mus mi kupsi dā shilən ki bas ləba ki Lya nə bi kige' gatlinən."

12 Mus is kum gagashinti, is hwodəli, is gop gyep yelsəni, "Yakən ngu?"

2

Mbə ki Yal ki Mbatl ki Lya

13 I gyen, ngayisi shilən is usu, "Mal ki innabi si tle iye."

I Bitlus Shilən nə Mbalən Dibəli

14 Iki i Bitlus hilya nə kutl nə nəm mi, i' tləl Yal i' shilən nə dibəl mbalən, i' usu, "Yelsəni ini Yahudawa nə mus mi' dəp a Ulshelima, hwe ta pikin shilən u; gakən kəm ki zeki tən ulnə ta dləmi u."

15 Mbalən yi sə tle mal ki innabiwai, kan u nəki zitini uwai, nəgun dom ki nətapsi katl kinəkyau!

16 Guki ulnə Joyel mul nje shinkən ki Lya shilən tənki u ti usu:

17 " 'Age pa'ti ki dəp ləba, Lya usu,

anbine' mus mbalən Yal ki mbatl ki Lya sudi.

Millwakən mwani nə mudli sən shilənti nə ndətl ki Lya,

tlu'ti nən mbi mil gidənsiwakən,

kolsiwakən sən tlu'ti.

18 Nəguda, ge' muttu

zhelsi ini mwani nə mudli anbine'si Yal ki mbatl ki Lya sudi

sən shilənti nə ndətl ki Lya dādanu.

19 Anpəli'si ulki gagashinti a lya,

nə lwadi su'atli,

iki hwula, nə utu, nə hillya ki cil.

20 Kapən mbə ki Mulban bal-cin mul naltu,

cin nə patl dəpshal

lyi nən patl hwula.

21 Age' cin u nən dəmti mus mulnə

mbe' shin ki Lya u tən mbi pe'ti.' "

22 "Kini yelsəni ini Isla'ilawa gakən kəm tən shilən u: Yesu mul Nazalat gunə Lya kəni ma'kini tu tən, pəl ulki ki gagashinti, nə ulki ngaptibi nə lwadi, gunə Lya pəli ge' kini tumati, gunən yeninini nə dwadəwakən u.

23 Mul gu, Lya nə gawasi ti bəlkinti a toh wakən nə kan u nəs zi nə mantiwasi nə ndə'twasi, kini nə dəlki mil bezən ləba, ki tolinti tən gadlənnga i' tloti.

24 Ngonə nəgu i Lya tləlti də ge' mi'məshti, təngaki mushti aman ngaptiwai. Lya tləlti də ge' mi'məshti, təngaki mushti aman ngaptiwai.

25 Dauda shilən tənti i' usu: " 'Ko gaswukəni Mulban akina ini,

ti tən toh shimtini, tən gaki ba wuni.

26 Təngaki nəgu mbatlini də hwoltugi,

ləga ini də utl ulki hwoltugi,

dli ini nən dəmti nə lati mbatli,

27 təngaki nəgu tikən zati dli ini age zudiwai,

ki kən zati mulguntwagi apboswai.

28 Tən la'ti aman shitu ki mbadli.

Tən ikəntən nə hwoltugi akinawasi.'

29 "Yelsəni ini Isla'ila, amma' pi'kin shilən bənə catl mbadlwai atən bwasi ki bwasinən Dawuda. Dawuda ta məci, akupti. Zudiwasi ama'mini hal nəguni.

30 Amma ti mul njeshinkən ki Lya kəni timanini Lya apəli' ndə'ti nə ndaltannaca, tən

zə'nəm ge' gəs-wasi tən gunt-wasi.

³¹ Tun tedi Dawuda a yenini, i' shiləni tən hillya ki Almasihu də ge' mi' məshti, təkən zatiti age zudiwai, dliwas kən bostwai.

³² I Lya tiliti Yesu də ge' mi' məshti, mussinən dafanu mi' yenti nə dwadən kəni.

³³ Ngo nənəgu a nalti tən tohship ki Lya i, ta nje Yal ki mbatl ki zoki mul gunti ma bwasi, kan u nəppəl ndə'ti, tin bina' Yal ki mbatl ki Lya tən ga inən, i mbəl ulnə yenini u nə ulnə kumini u.

³⁴ Dawuda tolyawai, tinə gawasi, i' usu,

“‘Mulban ul mulban isu,

“dəm a tohshimtini,

³⁵ Sai nə ala' mi'ngeki agəs asən wagi.”

³⁶ Tən gaki nəgu, mus Isla'ila sənmanica Yesu u nə' tolti tən gadlənnga u, Lya apalti mulban nə Almasihu.”

³⁷ Nə mbalən kumi nəgu u, i shilənisi tənisi mbadli, is ul Bitlus nə na mi'shinkən usu, “Yelsəni, yakən tən pəlini?”

³⁸ I Bitlus pisi, “Zakən pətł bezən ləba a pəlikin Batisma, kowonngi, ge' shinki Yesu Almasihu tən ti' paci kin bezən ləbawakənda. Kən mbi bəlti ki Yal ki mbatl ki Lya ki zoki.

³⁹ Ndə'tu kini pəli kini nə milwakən nə ginə lolu, nə mus ginə mulban Lya nən mbessibi u.”

⁴⁰ Nə shilən mul dibətl kən ti dəlisi kəm; i' matisi, “Pəkələn gawakən däge' besən hwon ki nəguni.”

⁴¹ Ginə kum shilən u ipəlisi Batisma, ge'cin

u mbalən zangu maki mbəltənsi.

Dap ki mi'bətl Yesu kal

⁴² Is ga'kəm, tən kushti ki mi' shinkən də pəlti u, asi ma'ga nə yelsəni, asi damti gelu kənəmi, asi shilən nə Lya.

⁴³ Is kum banti, nə ulki gagashin nə lwadī nə Lya pəli ma mi' shinkən u.

⁴⁴ Mus mi'bətl Yesu si ge'lu kənəmi mus ləbawasən ge'lu kənəmi.

⁴⁵ Is ul ləbawasən taka nə nisida u asi bwasi' yelsəni wasən ulpisi ginə bənisi dawai u tən lyamtiwasən.

⁴⁶ Ko gasiwukəni si dopga age' libi ki Lya nə mbatl nəm. Asi dap ulki dami a libiwasən ge'lu kənəmi, si dapti asi tleti nə hwoltugi, nə ndəti ki mbatli.

⁴⁷ Is dəmshot si ngep Lya asi mbi hwol hwula ma mbalən. Ko cin u kəni a Lya də mbəl dibəltwasən tənki ginəs pe'tu.

3

Bitlus Ndokəl Dakəl mul Ngeplu

¹ Gasiwon Bitlus nə Yahaya silə' libi ki Lya cin ki shilən nə Lya, dom ki maki ki cin su'ti.

² I ki mulən kən ngu gunəs zə'ti dakəl, si mbəttli a bidlabi libi ki Lya guni də mbe'ti zeki, aləbi si zə'ti ko anəmi də ngeplu ma' ginə də te'ge libi ki Lya u.

³ Nə'yen ki Bitlus nə Yahaya u də te' libi ki Lya u. I' ngemsi də ulpi.

⁴ I Bitlus utti' dwadən, isi Yahaya. I Bitlus usu, “Yami!”

5 I mus i' ga'kisi kəm, nə lati mbatli ki mbi ulən ma'si.

6 I Bitlus usu, "Upbo ni dawai, tən gaki nəgu ulnə ni da u ita bəlki. Ge shinki Yesu ki Nazalat, daki lə."

7 I ki i Bitlus ngap tohwasi ki tohshmti, i' tliltilya, nə dleuti asənwasi nə Yal asənwasi i' ndəli.

8 Nə dleuti ippe'lya tən asənwasi i' gop ləti. Illə libi ki Lya ne'si, ati ləti nə pe'ti lya də natl Lya.

9 Nə mus mbalən yenti də ləti ati natl Lya u,

10 Is manti tikudə dəb abidlabi libi ki Lya də ngeplu, is ikən nə ulki ngaptibi nə ulki gagashinti atən ndo'twasi.

Shilən ki Bitlus a ge'libi ki Lya

11 Amuli də bətl ki Bitlus kal nə Yohanna, Mus mbalən mbə nə kitəl ma'si age' libi ki Lya gunə si mbettikə lu shu'ti ki Sulemanu u, asi ngapti bi.

12 Nə Bitlus yen gu u, i' ulsisu: "Yelsəni ini Isla'ilawa, yalakida ullu də bətlkin ngaptibida? Təngaki yakən ki ya'mida nəgu, ki yenti ndəltinən ko bətl Lya inən kən laki i mulu lə'daya?"

13 Lya ki Iblahim, nə Ishaku, nə Yakubu, Lya ki mi'zə mi'zə'mini, innal zheliwasi Yesu. I ngeti a kina ki Bilatus, nə lyami təs za'tu, gunə' bələnti is tləti.

14 I' ngeti mulguntu nə zo'mbatlu i' ngemini sə' zakikin mul tlo mbalən u.

15 I' tlo gəs ki mbadli, iki i Lya tləti də ge' mi' məshti. Nəgu mi yeni ndatən dwadən inən.

16 Nə la'ti mbatl ge' shin ki Yesu, mulu nə' yenintu, nə' manəntu, mulnə bəlti ndəltu tiki Yesu, nə la'ti mbatl nə shinwasi tu'mati tēmbi ndokəl ti mul gu nə muswakən ki yetti u.

17 "Nəgun, yelsəna ini Isla'ila amani ge' ləshi ma' ulənkən ki tləti da kan u nə mi'kina wakən pəli u.

18 Ngonə nəgu Lya a ikən ulnə' dləmi tun te'du abi ki mus mi'nje shikən ki Lya, də usu Almasihu wasi tən tle' bəna.

19 Zakən pətl bezən ləba, a' palnitai ma Lya, təngaki tə' santikin bezən ləbawakənda, an ndəllikin mbadli,

20 i'shin Almasihu, gunə' olikini u tun te'di, tiki Yesu.

21 Hwelkən tə Yesu dām twa lya hal gasi u nətə Lya patl mus usi pyale u, nə Lya dləl shilən tun te'digi abi də mi'nje shinkənwasu.

22 Musa usu, 'Mulban Lya wakən nən tləli' kin mul njeshinkən ki Lya won kənə ami age mbalən wakən; hwelkən ki gakən kəm tən mus ulnə ti' pikini u

23 Mulnə a nge gakitti kəmu nən pe'kəlti də ge' mbalənwasu.'

24 "Nəgudə, i gopi tun tən Sama'ila, i lətən ginə mbə kali is shilən tən mutti.

25 Kini ki gəskə mi'njeshinkən, kini ki mi'nje ndəti nə Lya pəli mi'zə'mi'zə'kini. I' ul Iblahim su, 'Tu'ma'gəs ki mbalən wa'kən mus mbalən mi'dəp ləba nən mbin nalti.'

26 Nə Lya a tləl zheli was sudu, makini tishinti pa, tə zikin toh ki patl kowonngi tet

taka də tən shitu ki dashti ki tugi."

4

Sə təla ki Bitlus isə Yahaya abidla də mi'dlətl shilən

¹ Ləbasi, nə mi'kina ki butti dlabi ki libi ki Lya nə Sadukiyawa is mbə ma' Bitlus nə Yahaya asi ge' shilən nə mbalən.

² Is lyau mbadli nə mi' kushti ki Yesu tēngaki si kulci' mbalən, tən hillya ki Yesu ge' mi' mäshti.

³ Is gop ki Bitlus nə Yahaya is idlasi sai nə lu acili tēngaki su' kən bali.

⁴ Amma ginə kum shilən ki Bitlus is ndə'nənali u; dibəltwasən sa təla zangu nantam.

⁵ Lu cilisi mi'kinawasən nə kolsiwasən nə mi'bətl lashti zhil ki Musa is ma a Ulshe-lima.

⁶ Nə Hanana bal ləba ki Lya ti aləbi nə Kayapa nə Yahaya nə Iskandali nə mus gəskə ki bali ki bas ləbasi ki Lya,

⁷ Nəs mbəl ki Bitlus nə Yahaya akina u is gop ngepsi: "Nə ndəltu kəni ko nə shin u kən, ki pəltin nəgu?"

⁸ Bitlus, ki ikəni nə Yal ki mbatl ki Lya, i' ulsisu: "Kini gumsisi nə kolsi!"

⁹ Ki takimibi asəti tən ki ngepmənmi tən ze' ulnə pəli dakəl mulu nə tu' imi kənti ndoda,

¹⁰ manənnu, kinə mus mbalən ki Isla'ila: Mul gu nə ki dləli kinawakən ki ndoki u nə shin ki Yesu almasihu Mulnazalat, gunə tolənti tən gadlənnga u guni Lya tləti də ge' mi'məshtu,

¹¹ Yesu tiki,

"Zənnaga gunə kini mi'kəpbi nge u,

iddəm zənnaga ki zoki ki kəpbi.'

¹² Peti kən mbidli ma mulun-wai, kuma shinwondawai guni bəldli a lya nə atli nə ge' mbalən adəpləba hwel ma'ti tənmbi peti."

¹³ Nəs yen ndətl ki mbatl ki Bitlus nə Yahaya u, is mani sa pəl lashtiwai, mi'ləshi usun kəni dādanu, is kum ngaptibi is mansi mbalən gi tedī ne' Yesu sida.

¹⁴ Amma nəs yen mulnəs ndokəltu ki dləli nesi u, is hwol ulki dləmi.

¹⁵ Ngo' nənəgu is bəlsi zhil ki sə'peki də bidla nə sə'shilən nə yelsəni u,

¹⁶ is usu, "yakən tən pəlin nə mbalənyi? Mus mi'dəp a Ulshelima sə mani sa pəlin ulki gagashinti, tu'imi kəntən pəlin nə mbalən i u məkən ma'ussu sa pəl ulən wai.

¹⁷ Amma tēngagi ba ulisi mbəl du'tənki ge' mbalən, tən dələsi kəm bəs shilən nə mulin a ge' shin u nuwai."

¹⁸ Iki is takisi bi te' dādanu is dəlisi kəm bəs shilən ko kushti ge' shin ki Yesu nuwai.

¹⁹ Amma Bitlus nə Yahaya is pallisi shilən is usu, "Shilən ki Lya kən tən bəliya ko gwakən? Dambələn kini.

²⁰ Mibə, məkən ma'dəb shot tən ulnən yeni u nə ulnən kumi uwai."

²¹ Kal ki samatisi i, is za'si, tēngaki sahwol kan u nə si'hwotisi ishda u i tēngaki mbalən, mus malən si natl Lya tēngaki ulnə nda u.

²² Mul gu nə pəli' ulki

gagashinti ki ndokəltu ta bəl hwon kutl ləbi upsi kali.

I mi' bətl Yesu kal Shilən nə Lya

²³ Nəs za'ki Bitlus nə Yahaya u, is ləma' mbalənwasən, is palisi shilən u nə ləbasi ne' mi'kina pisi u.

²⁴ Si dādanu nə kumti nəgu, is tləl yali musswasən nə mbatl nəm asi shilən nə Lya, is usu, "Lya mulnalti," ki pəl lya nə atli nə bal mali, nə mus ulnə gifi u.

²⁵ Ki shilən tu'ma' Yal ki mbatl ki Lya nə tubi ki zheliwagi, bwasinən Dauda

"Yalakida ginə bə Yahu-dawawai u imbatl lewisi? Mbalən dādanu is dambəl ulnə dā baliwai u?

²⁶ Gumsi ki dəp ləba is kəndə gəske dlati, Mi'kəndədlom is maga, is nge Lya, nə Almasihuwasi dādanu.'

²⁷ "Bali nəgudā Hilidus nə Buntus Bilatus sa maga i age' gatlu ne' ginə ba Yahudawai u nə mbalən ki Isla'ila si dutu' nə Yesu zheli wagi mul guunti, gunə' palti Almasihu u.

²⁸ Sa domga i tēngaki səppəl mus ulnə kəndə tən ndəltwagi nə lyamtiwagi tēnda u.

²⁹ Nəguni, Lya, yani si lyap hane'mi kyautən, bətl zhelisiwagi ndətl ki mbadli ki dləp shilən wagi nə ndətl ki mbatli,

³⁰ ta' tohwagi ki ndokətl mbalən, apəl ulki gagashinti nə lwadī tu'ma' shinki zheliwagi guu Yesu."

³¹ Kalki sa shilən nə Lya i, lu u nəs domga u igo' nyapti. I mus is ikənsi nə Yal ki mbatl

ki Lya, is gop dləp shilən ki Lya bə nə bantwai.

Mi'batl Yesu kal la' Koyanngi wasən idəm Nəm

³² Mus dopga ginə dā duk nə Yesu u, ko yangiwasən nəm kənə, mbadlwāsən nəm, mulən dā tē' usu ulkə tohwasi gwaskən nə gwaswai, koyangni mus gwasən kəni.

³³ I mi'shinkən ndakina nə dləmi'mbalən dādanu tənpatl ki Yesu kami ndə'ti ki shilən mul ndə'ti tən hillya ki mulban Yesu ge' mi'məshti. Ulkə zo'ki mul nalti tən kowon ngi ge'si,

³⁴ hal ma mul hwol ulən dā ge'siwai, tēngaki mus mi'gu ko libi sa ulitaka i, is mbəl ulpisi,

³⁵ is zi' akina dā mi'shikən, i bwasi kowonngi nda'ce nə ulkipəliwasi.

³⁶ Age nəgu iki Yusupu, mul Balawiye, gəswasi mul ki tsibilin Kublus, gunə mi'shinkən dā mbetti ki Balnaba, (ikə mul ndətl mbadli),

³⁷ i' ul guwastaka, immbəl ulpisi i'zi akina dā mi'shikən.

5

Hananiya nə Sapilatu

¹ Amma mulən mul shin Hananiya, nə kəliwasi Sapi-latu, i' ul ulən ginə nidda u taka.

² Isə' kəliwasi is hwundəl nami age' ulpisi, iki is mbəl na ulpisi akina dā milshinkən.

³ I Bitlus usu, "Ki, Hananiya, tu' imi kən Shaida ikkən mbatlwagi, hal i ləge

Yal ki mbatl ki Lya, i' hwundəl na up ki gu wa'da?

4 Nə'uli taka u bo gu i bo gwa'kən waiya? Kal ki ka uli taka i dadanu, ulpisi gwakən waya? Yalaki i' dambəlki i' pəl unndi uluda? Mbalən kən ki ligesiwai Lya kən ki ligeti."

5 Nə Hananiya kum gu u, i' nda atli aləbi aləbi imməci. Mus ginə kumi u, i' bal ba' gopsi.

6 I gidənsiyen tləte'di, is kan hwuni is lati ge' lumutti is gadəlti, is kanti is pekəlti taka, is le' guti.

7 Kal ki cimbəlti ki dom maki i kəliwasi tetedi, bənə ma' ulnə nda uwai.

8 I Bitlus ul kəli su, "Dləmini, nəgu ki ulən gu u takawa?" Iki i' usu, "e nəguni."

9 I Bitlus ultisu, "Tu' imi kən ki manən bi ki cimbələn Yal ki mbatl ki mulban da? Kum lə' ki ginə gwu' mwaniwagu, hal sambəci dlabi i, sən ka'ki, as pe'nə hwunwagi."

10 Aləbi aləbi in nda a ki-nawasi imməci. Nə milgidəsi i tetedu, is mbiti məci, is kanti is pekəlti taka, is guti ma'mwaniwasi.

11 Iki i' bal ba' gop Ik-ilisiya musswasən, nə mus ginə kum shilən ki usi nə nda u.

Milshinkən ndokəl mbalən dibəli

12 Milshikən pəl lwadī nə ulki gagashinti mul dibəlti age' mbalən. Mi'bətl Yesu kal musswasən nə mbatl nəm kən si mati age lu shu'ti ki Sulemanu.

13 Amma age' na mbalən gon apəl ndətl ki mbatl ki te'

ge'siwai, ngonənəgu mbalən də natlsi.

14 Mus nənəgu mi' ndəti nəti mwani nə mudli mbəttin ki sida ngətl ki kali.

15 Hal atala gunə si pekətl mi'gonti tən bishitu də latisi tən lumutti ki dom nə lumutti təngaki Bitlus bal beutu ko gwasənwas ma abəli tən nami wasən.

16 Mbalən bo is gop dopga te'ge' gatlen nə ki gandəli nə Ulshelima u, is gop mbətl mi'gonti nə ginə dumi'gatdli də hwottisi u, musswasən is ndoki.

Milshinkən də tle'bəna

17 Iki i' bal ləba ki Lya tləte' lya, nə musginə ne'tu, nə mi' dəlika ki Sadukiyawa, si kub dutu' iye,

18 is gop milshinkən yi, is la'si gelu kəndə'mbalən.

19 Amma age' gasi iki mul nje shinkən ki Lya kən ngu i' bəb'bul dlabi ki lu kəndə' mbalinisi, i' pekəlsi todī, i' ulsisu,

20 "Zən ga, a' dləni age' libi ki Lya, adləmi mus mbalən pyal shitu ki Lya."

21 Nəs kumi nəgu u, is tege' libi ki Lya nə kyau, is go' kulci mbalən. Nə bal ləba ki Lya ne' ginə si ne'tu mbə u, is taki mi' dləl shilən bi, nə mus mi'kina ki Isla'ilawa, is ta shinkən tya ge'lu kəndə'mbalən səm mbəlsi.

22 Amma nə mi' kənnədə dlom mbəkəci ge'lu kəndə'mbalən nisi u, sa mbisi ləbiwai. Iki is palte'di is palsi shinkən,

²³ Illə illembi lu kəndə'mbalən mbatl iyewisi iye, asi lyamti nisi ki idle, mi' butti dlabi sikə dlili abi dlabi, amma nən buli u, ma mbi mulən agibiwai."

²⁴ Nə mi' kina ki butti dlabi ki libi ki Lya nə bas labasi nəs kumi nəgu u, is hwodəli iye tən gawasən, yakən tə ulu mbəlli.

²⁵ Iki i' mulən mbə i' usu, "Yanini! Mulu nə lakənti gelu kəndə'mbalən u si ngi ki dləli a libi ki Lya, si kulci' mbalən."

²⁶ Iki i' mul kina ki mi'kəndə'dlom nə mil kyautən wasi is lə is mbəl milshikən nisi. Sa shimsi nə ngeswai gaki si bultı bə mbalən la'si nə zəngga.

²⁷ Nəs mbəl milshinkən isi abidla shilən u, is dləsi akina də mi' dləshilən. Iki i' bal ləba ngemsi,

²⁸ i' usu, "Ma ndəlinkin kəm bə kulcin ge' shin u waiwa, in ngu kushtiwakən a dutya Ulshelima i, hal kilyamti ki zimi alhaki ki hwula ki mulu aga inən."

²⁹ I Bitlus ne' mi'kina is pallisi is usu, "Hwelkən tən kumi Lya bi ngətl mbalən.

³⁰ Lya ki kolsisi inən ta tləl Yesu i, gunə tən gadlənnga ki tlwotu.

³¹ Ti Lya nalti a toh shimtwasi, mul kina nə mul pe'kətl mbalən, təngaki tə' buli Isla'ila dlabi ki pe'ti də ge bezən ləba i, as mbi pashti ki bezən ləbawasən də dafanu.

³² Mi bə mi'yenti nə dwudənwas kəni atən usi, nəgu dafanu Yal ki mbatl ki Lya, gunə Lya bəl ginə də pəlitti kubbi u."

³³ Nəs kumi nəgu u, iki i

kənə sə' tlosi.

³⁴ Amma mul Palise won mul shin Gamaliyal, mul kushti zhil ki Musa, gunə mus mbalən də natlti, i' hilya age' ludlətl shilən, ibbəl zhil ki sə' pyakəl mbalənisi swadla pa.

³⁵ Aki kən tə usu, "Kini mil Isla'ilawa, pən demdəm tən ulnə ki lyamti ki' pəli mbalən gi u.

³⁶ Hwon u nə bew u i mulun mbə, kise ti Tudas, ti patl gawasi ulən, mbalən kutl cen kutl ləbi upsi də bəttli, amma i tloti, i mi' bəttli dla'ga, is koni.

³⁷ Kalwasi dafanu, imulən mul Galili mul shin Yahuza mbə age' hwon ki bətl mbalən, illa dibəl mbalən də bəttli. Tima is tloti, mil bəttli mus is dla'ga.

³⁸ Təngaki nəgu, ulu tən ki ami pi'kin shilən, zakən mbalən sə zəga, in ulnə si lyap pəlti u ko kyautən wasən ki mbalən u, nən dlatiga.

³⁹ Amma in ki Lya kən u, kikən ma'dləl mbalən iwai. Seko ki' dəmni mi'nge'ulnə Lya pəli u."

⁴⁰ Iki is bəshilən ki Gamaliyal, is taki milshinkən nisi bi is te' gıbi is li'si. Is matisi bəs saka shilən ge' shin ki Yesu u nuwai, is za'si is zəga.

⁴¹ I' milshinkən nisi hilya is peki a kina ki mi'dləshilən, nə hol tugi təngaki sayeni i sakəmi sə' tle bəna təngaki shin ki Yesu i.

⁴² Hu cin u kəni, a libi ki Lya nə a libi nə libi, saza' kulci' mbalən shilən ki Lya

wai, si ussu Yesu tiki Al-masihū.

6

Otl mbalən Ninngi Mi'pətl Kyautən

¹ A ge' muttu nə mi'kushti də mbəttənki u, iki Yahudawa mi' kup Helinanci is gob nalən tən Iblaniyawa təngaki səda bətl mudli ginə mwani məcisi u ulki dəmi wai, kənə ngen wai, a ge' lu bwasti ulki dəmi ki ko cin u kəni.

² Iki kutl nə lopi is taki mus mbalən mi'bətl Yesu kal bi, is usu, "Ambuni, tənza' dləb shilən ki Lya wai təndəm tən shilən ki ulki dəmi katla wai.

³ Yelsəni mwani nə mudli, olən mbalən nənngi a ge' kini ginə' manənsi u səkə njikən nə Yal ki batl ki Lya nə ma' ulən, ginə tən bələnsi kyautən u.

⁴ Mini an bələn mba dlinən tən shilən nə Lya nə kushti shilən ki Yesu."

⁵ Ulnəs dləmi u i mus təmi mbalən bi, iki is ol Istipanus, mulnə ki ikəni nə la'ti mbatl u nə Yal ki mbatl ki Lya mul gunti nə Pilibus, nə Bulokolas, nə Nikanal, nə Timan, nə Balminas, nə Nikolas mulkə Antakiya gunə tedə ittege' at-dini ki Yahudawa u.

⁶ Gi kən si mbəlsi kina ki milshinkən. Kal ki sa shilən nə Lya i, is zisi toh.

⁷ Shilən ki Lya mbəl tənki də, dəbətl ki mi'bətl Lya ge' gatł ki Ulshelima mbətl tinki də iye, ləbasi mi'dibəlti iye is ndə nə la'ti mbadl tən Yesu.

Agop Istipanus si

⁸ Lya bəl Istipanus, ze'ləba wasi nə ndəlti, ki pəl ulki

gagashinti mul nalti nə lwadfi a ge' mbalən.

⁹ I genge' ginə pe'to' ge' ginə mbi gawsən. Sə pe'to' ge' gatł ki Yahudawa ki Sayilin nə Aleszandaliya, nə atl ki Silisiya nə Asiya, is gob shotibi ne' Istipanas,

¹⁰ Amma ko ten sa mbə'ci sə'sho' bi ne'twai təngaki ta pəl shilən nə malləba i, nə Yal ki mbatl ki Lya də dlotiti.

¹¹ Is hom mbalən ki hwundəli, si usu, "Mə kumi Istipanus də byatl' Musa ati konnə shinkə Lya."

¹² Nənəgu is tləli mbalən mbadli nə kolsi, nə mi'bətl lashti zhil ki Musa, sine is nde' ga, is gopti, is mbəlti a kina də mi' dlətl shilən.

¹³ Iki is mbəl mi' dləb ulnə bə sayeniwai u, is usu, "Mulu tədə bwastiti nə dləp du shilən tən libi ki Lya u wai, nə kushti ki Musa,

¹⁴ tən gaki mə kum Istipanus ti ussu Yesu mulnaza-lat nən batti lu u, at shot ulnə Musa zaki mini u."

¹⁵ I mus mbalən ki bidla i is uti' Istipanus dwadən, is yen kinawasi kənə ki mul shinkən ki Lya.

7

Shilən ki Istipanus akina də mi'dləl shilən

¹ I bal ləba ki Lya ngem Istipanas, "Gu nəgu dəya?"

² Istipanas usu: "Yelsəni ini nə mi'kina, gaki nən kəm. Lya mul nalti i' mbəlgawasi ma' mul zəmini Iblahim, age muttu nə ti a Bagadaza u, bə ta dəm a Halan uwai,

3 i' Lya ultisu, 'Hilya də ge' atlwakən, nə däge' yelsəniwagi, ki ləge' atlu nə ta mboki toh tənki u.'

4 Iki i' hilya də ge' atl ki Kaldiyawa, i' dām a Halam. Tyaka dādanu, kal ki məshti ki bwasi, i Lya bəlti atlu nə nəgun kini ki dəmi aləbi u.

5 Amma Lya a bəlti, na' atl ko ki zi' asən wai aki, iki i Lya pəlli' ndəti ge' kalwasi tən bətliti atlisi də gwasi, ge' cinisi amma Ibilahim yakən ni' dawai.

6 I Lya shilən nə Ibilahim: 'Gəsvasi sən dəmti səmbəlsi ge' gatlu nə bə gwasən kən wai u, mbalən kige' gatli nən patlsi zheli as hwotisi bəna hal hwon kutl cetl upsi.'

7 I Lya usu, 'amma an hwoti atlu nə palkin zhelu u bezən ləba,' kalki nəgu sən pe'ti də ge' gatlu as nallən agelu u.'

8 Ta pəli Ibilahim ndəti ki səlkən. Nə Ibilahim zə' Ishayaku u mutti usəpsi nə zə'ti is səlti. I Ishiyaku zə' Yakubu, i Yakubu zə' mi'zə'mini kutl nə lopi.

9 "Mi'zə'miniyi ne, təngaki si dutugi nə Yusupu, is ulti taka, i talati Masal. Amma Lya nə ti,

10 i Lya pe'kəlti də ge' mus bənawasi. I' bəl Yusupu ma'ləba nə hwol hwula ma pil'auna Gu ki Masal. Ti Pil'auna ne i' palti mul gunti ki Masal, i kan mus mbalən ki libiwasi.

11 "Iki, i kuzən nde mus atl ki Masal nə Kan'ana, təngaki bezən bəna u, hal mi'zə' mi'zə'mini is hol ulki dəmi.

12 Amma nə Yakubu kumi alkama də a Masal u, lə'ki nən i' shin mi'zə' mi'zəmini.

13 Də lətwasən ki lop, i Yusupu bəlisi gawasi ma' yelsənwasi, i Pil'auna man mbalən ki Yusupu.

14 Iki i Yusupu shinshinkən tən Yakubu bwasi tən mbə, nə mus yelsəniwasi, mbalən kutl kutl ləbi ningi nə nam-tam.

15 Iki i Yakubu lə Masal. Ti ne' mi'zə' mi'zəmini a tya ka si məci.

16 Iki is yem hwun wasən te'di is palsi tya Shekem, i la'si ge zədi u nə Iblahim uli nə upki azulpa ama' mil ki Hamol aki a Shekem.

17 "Nə cin balli Lya nja tə' ikəni Iblahim pətl ndətwasu, dəbətli ki mbalən nisi a Masal a mbəltənkiyi iye.

18 I ki i pəl pyal guu won a Masal, gunə bə'man wokən ki Yusupu wai u.'

19 Guu u ta tlə dlə' mbalənyinən i', ati hwoti' mi'zəmini ishi ati la'tisi sə' la' hwal mil gunə zəsi u taka.

20 "Age' muttisi sə zə Musa, yakəni mbunini. Lii maki a də ngaptiti a libi də bwasi.

21 Nə zəti a dla u, yakən ki Pil'auna yakənkəli it kanti it kyetəlti kəni yakuwasi.

22 Iki i kulci Musa mus ma' ləba ki Masalawa, ti kuma mul ndətl kəni age' shilən nə kautənwasi.

23 "Nə Musa pəl hwon kutl ləbi upsi u, i' kəndi a mbat-lwasi tə le' ya mbalənwasi, Isla'ilawa.

24 Nə' eni si hwoti yelsewas ishu, iki illə də dəltli i' li' mul masali im məci.

25 Musa dā ziti mbalənwas mani tu mati tē Lya pəl kautən ki pekətsi, amma sima niwai.

26 Lu cili nē Musa mbə ma'lu u nē mi' Isla'ilawa lop dē dlatu. Il lyami tē masi tən shitu ki ussu, 'Kini mbalən kənəmini yalaki ki lyap kumi' yelsəni ciwo dā?'

27 "Amma mulnē kumi yelsewas ciwo u i' jakən Musa i' ussu, 'Wokən laki dē gunti nē pətl shilən tənmi?'

28 Lyamti kida ki tloni kənə gunē tlo mulmasal a hwudwa?'

29 Nē Musa kumi nēgu u, i' kitəli ippəl dəpki səmbəl tya Madayana, ge'lu u tē zə mil mwani lop.

30 Kalki hwon kutl kutl ləbi upsi, i mul nje shinkən ki Lya mbə ma Musa ge bələn utu, ge dəlgən nja nē zənga Sinai.

31 Nē Musa yen gu u, i' kum gagashinti nē unnē yenī u. Nə' sha'tya dē yati u, i' kum yalki Lya dē usu,

32 'Ami ki Lya ki mul zə' mulzə' ki, Lya ki Iblahim nē Ishayaku nē Yakubu.' Iki i dli ki Musa gop nyapti, ta pətl ndətl ki mbatl ki yatiwai.

33 Iki i' Lya ultisu, 'Tus kapptilanwagi lu u nē kida ki dləli u, lu mul gu'kəni.

34 Balini, a en bezən ləba u nē si pəli' mbalən i'ni ki Masal u i, a kum kuluwasən i ki kup dli, a pe'sul lya i tēngaki ta pekəlsi. Nəguni, mbə ta shinki tya Masal.'

35 "Ti Musa u nəs ngetu asi ussu, 'Okən laki dē mul kina inən nē mul pətl shilən?' Ti Lya nē gawaskən shinti

sudi tē dām mul kina, nē mul pekətl mbalən, tuma' mul shikən ki Lya u nē mbə mati age dəlgən ge' bələn utu.

36 Ti pekəlsi dē Masal, kalki pətl ulki gagashinti nē lwadī a ge' atl ki Masal, nē dəkəshti gəu dləka, nē hwon kutl kutl ləbi upsi a ge dəlgən.

37 Guki Musa u nē ul Isla'ilawa usu, 'Lya nən tləli'kin mul nje' shinkən ki Lya ge' yelsəniwakən kəni ami.'

38 Ti ne'kini u age dəlgən, nē mul nje shinkən ki Lya u nē shilən nəti, tən zəngga Sinai u, ne' mi'zə'mi'zə'mini dādanu. Ti kan shilən mul bətl mbatlī summa Lya im mbəlli mini.

39 "Amma mi'zəmi'zəmini nge bəli'ti, is ngeti i mbatl-wasən pal tya Masal.

40 Is ul Haluna usu, 'Pəlimi lya gunē tən ndemi kina u. Tən gaki Musa u, nə' pekəmi te' Masal u, məman unnē ndanətiwuwai.'

41 Age' cinisi iki is kən yakən tla. Is mbəli' hadaya is pəl hwoltuki nē kautən u nəs pəli nē tohwasən u.

42 Tēngaki nē gu i Lya bəlsi kal, is zasi dē bətl cin nē lyi nē cadləl. Kan u nədā ki laci ge' lwat bati ki mi'njeshinkən ki Lya u, i' usu,

" 'Kini Mbalən ki Isla'ila ami ki mbəllinən hadaya ki tlu ki ban hwon kutl kutl ləbə upsi ge' dəlgənya?'

43 Ai, du'ni nē kəs ki Molek nē lwa' cadləl ki Lapan, lya unē pəlini aki ngepti u.

Ami ne am patlkin tya kina
də Babila.'

44 "Mi'zəmi'zəmini si nə libi
ki Lya amasi age' dəlgən.
Gunə pəlti kan u nə Lya pi
Musa u, kənə kan u nə' eni u.

45 Kal ki nje libi ki Lya,
mi'zəmi'zəmini mbi is mbə
nənali ge' atlu ge' hwon ki
Joshuwa, kalki sa kan atlisi
i mbalən ginə Lya katsi tən
duwadənwasən u. Libi ki Lya
u də i mbəl hwon ki Dawuda,

46 gunə mbi holhwula ma'
Lya u i' gyemi tə pəlli Lya ki
Yakubu libi.

47 Amma Sulemanu kən
kəni' libi nisi.

48 Mus nə nəgu mul nalti
tən də dəp ge' libi i nə yakən
mbalən kəni nə tohwai. Kan
u nə mul nje shikən ki Lya
dləmi u:

49 Lya usu,

" 'Twa lya kən ki lu dəptini
ki guntini, a atl kən ki
luzə' asən ini.

Unndi libi u kən ki
kəninəni?

Ko kuma awu kən ki
lushutini?

50 Ami nə gayikən a pəl usi
wai ya?

51 "Kini mbalən mil ndətl ki
ga, nə ndətl ki kəm. Kənə
mi'zəmi'zəkini kini də: ko
anəmi ki pəli Yal ki mbatl ki
Lya natl ki ga.

52 Age' mi' nje shinkən
ki Lya gukən mi'zəmi'zəkini
a hwotisi bezən ləbawai?
Kuma is tlo ginə dləm shilən
atən mbə ki mul ze' mbatlu,
nə ngeti i tloti,

53 kini kamən zhil ma' mi'
shinkən ki Lya, amma ka
bəliniwai."

A la' Istipanus nə Zənga i

54 Nə mil dləl shilən kumi
nəgu u, is kum du tuki hal is
ash bi ki hwodī tən gaki kup
du tugi tənti.

55 Amma Istipanus, ki ikəni
nə Yal ki mbatl ki Lya ki
gunti, i ut duwa dən twa lya,
i' en natl ki Lya, a Yesu ki dləli
tən toh shipti ki Lya.

56 I' usu, "Yanini, a en lya
ki buliyi yakən mbalən ki dləli
atən tohship ki Lya."

57 Amma is ca kəmwəsən, is
tləl yali, is nde ga nə mbatl
nəm,

58 is pekəlti tya kal gatli is
gop lalati nə zənga. Kuma,
mil enti nə dwadən is zi lu-
lutuwasən ma yakən gidən
siwon shinwasi Shawulu.

59 Asi lalatiti nə zənga,
a Istipanus də shilən nə
Lya, "Mulban Yesu, kan
mbadlini."

60 Iki i' ngus nə ga hwulən
i' tlil Yal nə dəlti, i' usu, "Mul
ban, bə zisi bezən ləba u
agawasənwai." Nə usu nəgu
u, i' nde yenmbudī.

8

1 Shawulu də bətkal ki tlo'
istipanus.

Agasisi, i bal bəna mbi Ik-
ilisiya ki Ulshelima mus is
dla'ga tyage' atl ki Yahudiya
nə Samaliya, sai milshikən
kən katl.

2 I mi'bətl Lya kalen gu Isti-
panus is kuli gawasi.

3 Amma i Shawulu go' pəli'
Ikilisiya bezən pəlti. A ti bətl
libi libi, ti dədl mwani nə
mudli a ti la'tisi ge'lu kəndə'
mbalən.

*A dləm shilən ki Lya a
Samaliya i*

4 Ginəs dlakisi gayi is go' dlib shilən ki Lya mus lu unəs ləda u.

5 I Pilibus su ge' gatlı ki Samaliya ti dləb shilən ki Almasihu.

6 Nə hwu' mbalən kumi is yen gagashintu nə Pilibus də pəlti u, i mus səpə dəmdəm nə ulnə' dləmi u

7 Nə la'ti Yal i du mi'gatlı pe' dəge' mbalən dibəli, mi'tle ki dli ne' dakkəlsi dibəli is mbi ndo'ti

8 I hwoltu' pəldli bali a ge' gatlı.

Saminu mul Yal lu

9 Mulənda mulshin Saminu, tedı ti pətl gontı age' gatlı, hal də bətl mus mbalən ki Samaliyawa gagashinti. Ti dagagga ti usu ti bal mbalən kəni,

10 Mus mbalən, bazi ni mil, is gakki' kəm asi usu, "Mulu də mbettiki dətl ki Lya mul nalti."

11 Si bəlti kal təngaki ta ləndəp də pəlisi gagashiti nə pətl gontwasu i.

12 Amma nəs la'mbatl nə dləb shilən ki gu' ki Lya nə shin ki Yesu ki Pilibus, i pəlisi baptisma mudli nə mwani.

13 Saminu gawasi illa' badli i pəli' baptisma. İki ibbəl Pilibus kali, i' kup banti nə ye' bal ulki gagashintu.

14 Nə milshikən ki Ulshe-
lima kumi mi' Samaliya a ndə'nə shilən ki Lya u, is shin Bitlus nə Yahaya tya Samaliya.

15 Nəs mbəkəci u, is shilən nə Lya gaki mi'pyal bətl Yesu kal gaki səmmbi Yal ki mbatl ki Lya da,

16 Gaki Yal ki mbatl ki Lya a mbi gon wasən uwai; a pəlisi baptisma i katl ge'shinki Yesu.

17 I Bitlus nə Yahaya zəsi toh, is mbi Yal ki mbatl ki Lya.

18 Nə Saminu eni zəttəh ki milshinkən də bətl Yal ki mbatl ki Lya u, ibbəlsi ulpi.

19 I' usu, "Amima bələnnən manti u gaki mus mulnə a zəttəh u ammbi Yal mbatl ki Lya da."

20 I Bitlus ndəgi i' usu: "Məshnə ulpwagi, gaki ki enti kən ma'ultl bəlti ki Lya nə ulpa!

21 Ulən a lakki nə uluwai, gaki mbadlwa'da nəm akina də Lya wai.

22 Gaki nəgu za'pətl bezən ləba a' ngem Lya dəgon a' okəlki də ge' ulnə' ngapi ge' mbadlwa gu.

23 Gaki a eni i ka njikən nə dashti nə ngapti bezən ləba i."

24 I Saminu ndəgi, "Ngemən Lya gayini gaki ulnə' dlimini u ba ndanə ami."

25 Kalkə dlib shilən ki Lya wasən nə ndə'twasən nə Yesu, Bitlus nə Yahaya is paltya Ulshelima, si dlib shilən ki Lya ge' mil gatlı ki Samaliya dəbili.

Pilibus isə mul Habasha

26 I mul shinkən ki Lya ul Pilibus su, "Lə tu'tən tona ki shitu dəlgən gunə pe'te' Ulshelima dələ Gaza u."

27 I' hilya ippeki, tən shitu wasi imma isə mul Habasha Ndami bal mbalən mul nalti, gu' ni'da ge' gu' ki Kandakatu, tikə mul zi' ləba (Kə "Salauniya ki Habasha").

Muli mbə Ulshelima də ngep Lya,

²⁸ Ti patl tya libi tiki dəmi ge' Bəsdomwasi, ti dlib lashti kəge' lwabbat ki Ishaya.

²⁹ I Yal ki mbatl ki Lya ul Pilibus su, "Sha'tya ma' Bəsdomu."

³⁰ I Pilibus kitəl tyage' Bəsdomi, i' kum muli də dlib lashti kəge' lwabbat ki Ishaya. "Kimanən ulnə ki dlimti ge' lashti uwa?" Pilibus usu.

³¹ "A mani una," i' usu, "Ai se nə mulən adlimini." Imbe Pilibus bi səddəm siti.

³² Gukə shilən ki Lya unə ti dlimti u: "A dəlti kənə mbila ge' lu poshtiti, kənə kan unə bəgəmdla də atoh də mul swattiti u, nəgu ta bulbiwai.

³³ A ge' shidətlgawasi is nge bəttli baliwasi. Wokən matl dlib gəs ki mbalənwasi? Akan dliwas taka dətən dəb ləba i."

³⁴ I bali i ngem Pilibus, "Dlimini, mul nje'shinkən ki Lya u, shilən ki o ti dlimti, gwasako ki mulən?"

³⁵ I pilibus gob dlib shilən ki Lya itl dlimi' shilən ki Yesu.

³⁶ Si ge' ləti is mbəkəci ma' bal malon i bali i usu, "Ya mal kən ngu. Ya la'tida bə kəkkən pəlitən baptisma wai?"

³⁷ I pilibus usu, inka la'mbatlu, nə mbatl nəm mu, nən pəliki batisma." I bali i ndəgiti i' usu, "A ndəgi Yesu yakən ki Lya kəni."

³⁸ Ibbəl zhil tə dlil bəsdomi. Ndən wasən Pilibus isə Bali i is suge' mali i Pilibus pəli' baptima.

³⁹ Nəs pe'toddə ge' mali u,

i Yal ki mbatl ki Lya kan Pilibus, Bali i a yenti nuwai. Izzəga ati pətl hwoltugi.

⁴⁰ Ngonənə gu i Pilibus lə' mbi gawasi a Azontus. Ibbəl gatli tyai, a ti dlib shilən ki Lya mus ge' gatli hal immbəcci Kaisaliya də.

9

Palki shawulu ma' Lya

¹ Shawulu də ngalcik mi'bəlt Lya kali, ti usu tən ti tlosi, i' lə ma' bali ki bas ləbasi,

² i' gyehti ndəgini ki laci lwabati ki gəlu dopga ki yahudawa ki Dimaskus, gaki nəgu in a mbi mil bəlt shitu u mwani nə mudli, a mbəlsi ge' galt ki Ulshelima a kəndəsi.

³ Ti lək kən ngu, nə' bal nja ma' Dimasku u, bənə man tiwasau swai chilton kən ngu sul lya ki ga ndəli nəti.

⁴ I' nda atli i' kum yalon də usu "Shawulu, Shawulu ya lakida ki ngalci tənda?"

⁵ Ti kuma i' usu, "Kiwokəni Mulnalti?" I usu, "Amiki Yesu u nə ki ngalcitə u.

⁶ Amma hilya kələ ge' gatli, tya ka sə dləmi' ulnə ki pəli u."

⁷ Ellənsi u nə si lə ne'tu is hol ulki dləmi, si kup yali sayen mullan wai.

⁸ I Shawulu hilya, nə bul dwađen u taman yeluwai. Is nde' kina is sulti Dimasku.

⁹ Muttu maki bəti də yeluwai, bətida damtiwai bətida tletiwai.

¹⁰ Mulan də mul bəlti a Dimasku shinwasi Hananiya. I Mulban shilniti age' dluti

i' usu "Hananiya." I' ndəgi amingu Mulban."

¹¹ I mulban ultisu, "Hilya ki bəl shitu u nə də mbeti kitaki, a gyemi a libi də Yahuza ko mul Talsus nən ki, mul shin Shawulu, ti ngu də shilən nə Lya.

¹² A ge' tlu'ti i' en mullən mul shin Hananiya i' zi' toh ga gaki tə' yelluda."

¹³ Ngonənəgu i Hananiya ndəgi i'usu, "Mulban, a ləm mutti də kub shilən ki muluyi ma' mbalən di mbəli, ti pəli' mi'bətl Lya besən ləba a Ulshelima.

¹⁴ In ngu bas ləbasi sa bəlti ndəti tə' gob mus mi' mbe shinwagi."

¹⁵ Ngonənəgu mulban i' ul Hananiya su, ləma' mulna oltu tə'dləm shin ini ma' ginə bə Yahudawa wai u nə gumsi nə mbalən ki Isla'ila.

¹⁶ Ami nə ga ini an mbokiti toh tən mbəna u nətə' tle u gaki shin ini."

¹⁷ Iki Hananiya lə i' tege' libini i'zi shawulu toh ga, "Yelse ini Shawulu, mulban kən shinəni, Yesu unə peki tən shitu u nə bəli u, ti shinəni gawagi ki yellu da dafanu, a' nji kən nə Yal ki mbatl ki Lya ki gunti."

¹⁸ Aləbi aləbi i ulən pekki Shawulu də dwadən kənə kal pəti, i'go' yellu dafanu. Iki i' hilya i pəli' baptisma,

¹⁹ kal ki nə' dāmi u, i ndəltwas palləbi.

Shawulu a Damasku nə Ulshelima

Shawulu ləm mutti a Damasku ne' mi'bətl Yesu kal.

²⁰ Aləbi aləbi i' gop dləb shilən ki Lya age' lu dōbga ki Yahudawa, tən Yesu yakən ki Lya kəni.

²¹ Mus mi' ginə kumti is kum gagashinti is ngemi, "Tikə mul nə dlaki mi' shilən nə Lya ga nə shin u, a Ulshelima u waiwa? Tə mbənkī gaki tə' təłasi akina də bal ləba ki kəndi."

²² I Shawulu mbəl ndətl tənki, ti hwətti mbatl ki Yahudawa yi nə də dəb a Damasku, ti ussu Yesu tikə Almasihu.

²³ Kal ki ləb mutti i Yahu-dawa kəndə bi tən sə' tloti.

²⁴ Amma i Shawulu kum ulnəs kəndə u. Gasi nə dloncin asi butti dlabi gatli gaki sə' tloti da.

²⁵ Amma a gasi i mil kushtiwās kanti is shimti ge' dəsi is shimti swage' dlabiwon tən dli gatli bi.

Shawulu a Ulshelima

²⁶ Nəm mbə Ulshelima u i' hilya də te'ge' mi' bətl Yesu kal, amma mus is kum bantwasi gaki sa la'mbatl nə ti mul bətl Yesu kal kən wai.

²⁷ I Balnaba kanti it təlati ma' mi'shinkən. Ippisi kan unə Shawulu yen Lya tən shitu u, i Lya shilən nəti, nə kan unə' dləm shilən ki Lya ge' shin ki Yesu bəni batwai a Damasku u.

²⁸ I Shawulu dəm ne'si ati du' ne'si a Ulshelima, a ti dləb shilən ki Lya nə mbatl nəm age' shin ki Yesu.

²⁹ Ti shilən ne' Yahudawa mil kup bi ki Helinawa, ti shotti bi ne'si, amma is gob ngau shitu ki tloti.

³⁰ Nə mi' bətl Yesu kal mani nəgu u, is mbəlti a Kaisaliya is shinti tya Talsus.

³¹ Iki i mus dobga ki mi' bətl Yesu kal ki atl ki Yahudiya, nəkə Galili nəkə Samaliya i mbi dəb ki zoki, si pətl ləbawasən nə banti Lya, a yal kə mbatl ki Lya də dətisi, is mbəl tənki də.

I dokəl Iniyasu

³² To nə Bitlus gandəl atl mussu, illə də shini' mbalən ki Lya mi'dəb a Lidda.

³³ Aləbi tə mbi mulən mul shin Iniyasu, tinə tle' ki dli hwon usəpsi tən lumutti.

³⁴ I Bitlus ultisu "Iniyasu, Yesu Almasihu a ndokəlki. Hilya ki gadəl lumut twagi." Aləbi it hilya.

³⁵ I mus mbalən ki Lidda nə ki atl ki Salona nəs yentu, is pal temma Lya.

Bitlus tlil Tabita lya ge' mi'mashti

³⁶ A Yapa mul bətl Yesu kalon də mul shin Tabita gunə də mbetti kə Dokas dadanu, ti pətl ulkə zoki ati dətł mi'gini bə ulən nisi dawai u.

³⁷ I' goni imməci, nəs uti' malu, is zəti twage' kəps ki lya.

³⁸ Lidda nja nə Yapa də; Nə mi' bətl Yesu kal ki Lidda kumi Bitlus a Lidda u, is shin mbalən lop tya ma'ti, sə' ngemti, tətl dlewti tem ma'si.

³⁹ I Bitlus zəga ne'si, nəm mbəkəci u is tolti twage' kəps ki lya ni. Mudli i nə mwani wasən məci is dlil nja nəti, asi kulu, asi mbo'ti toh tən lu'ləgəl gini Dokas pəlisi tedi nəsi ne'tu.

⁴⁰ Amma i Bitlus pyakəlsi mus swadla, in ngus atli in ngem Lya. It juyati temma hwunisi, i' usu, "Tabita, hilya." Ibūl dwadən, i' en Bitlus, ih hilya iddəm nə gəsi.

⁴¹ It takit toh itl tləti lya. Im mbe mi' ki Lya bi ne' mudli gini mwani wasən məcu ibbəlsiti kami.

⁴² I gu mandli mus a Yapa, i mbalən dibəli la'mbatl nə Lya.

⁴³ Illəm mutti dibəli a Yapa a libi də mul pətl bati mul shin Saminu.

10

Kaliniyas mbe Bitlus bi

¹ A Kaisaliya i pəl mulən mul shin Kaliniyas, mul kumti nə gawasi age' mi' dobga ki sojoji gunə də mbetti ki dobga ki Ataliya.

² Ti mulbəlt Lya kəni nə bulti Lya nə mbalən ki libi-wasi ti bəlt mbalən ulkə toh wasi nə mbalt nəm, ati shilən ngwash ngwash nə Lya.

³ Gason dom maki ki su'ti, i' en mul shinkən ki Lya age' tluti, immbə i' ultisu, ki "Kaliniyas!"

⁴ Kaliniyas utti dwadən nə banti, i' usu mulban yakəni? I mul shinkən ki Lya ultisu, shilən nə Lya nə bəlti wagi a mbə kina də Lya i.

⁵ Nə gun u pəl shinkən swa Yapa sə' taki Saminu bi gunə si mbetti ki Bitlus su.

⁶ Ishiti ma' Saminu mul motti bati guna libi was nja ma' bal malu."

⁷ Nə mul shinkən ki Lya nə shin nitu zəga u, i Kaniliyas taki zheli was lob bi, nə

mul kəndətl dlonon mul bətl
shilən ki Lya ge' ginə də pəlliti
kyautən hu gasi u kəni.

⁸ Nədl dlimisi mus ulnə nda
u is shinsi tya Yapa.

⁹ Lucili a dloncin bal nja
i, sə bal nja nə gatlu ngu,
i Bitlus toge' kəpsi ki lya də
shilən nə Lya.

¹⁰ Kuzən a gobti, ti lyap
damti, amma də pətl ulki
dami i, i tluti mbiti.

¹¹ I'en lya a buli, ulən də
sussudi kənə bal ul idlam
mbalən, də shitti su' atli ge'
zheltwas upsi.

¹² A gibi mus ləba ki dəlgən
nəki ban, nəmi' dətl tugi, nə
gala'sa nə yadli.

¹³ I yalon ultisu, "Bitlus
hilya, ki' poci a' dami."

¹⁴ Amma i Bitlus usu o o, a
dam bezən ulən gason wai ko
ulnə bə mbunwai u.

¹⁵ I' kum yali dadanu, ki
lop, usu, "Ulnə Lya a li'ni' u,
bə palli besniwai."

¹⁶ I gu pə asən maki, aləbə
aləbə i dəl ulisi twalya.

¹⁷ Uli də hwotti Bitlus kən
ngu tən tlutu nəp pəlitu, iki i
mbalən i nə Kaliniyas shinsi
tedu, tən dlabi, sa ləge sa
ngem libi ki Saminu i.

¹⁸ Is tabi is ngemi Saminu
gunə də mbetti ki Bitlus nən
dawa.

¹⁹ Tun a Bitlus də dambətti
tən tlutu, i Yal ki mbatl ki Lya
ultisu, "I ngu mbalən maki də
ngauki.

²⁰ Hilya ki' pe'swai, ki bəlsi
kali. Bəcum bantwai, gaki
ami shinsi tedi.

²¹ I Bitlus pe'swa ma'
mbaləni, i' ulsisu, "Ami ki
ngautəma. Ya mbəlkini?"

²² Mbaləni usu, "Mə mbəni
te'ma' ndəl mulən mul kina
ki mil kəndə dlon gəni də
mbetti ki Kaliniyas, mul zo'
mbadli, mul banti Lya, gunə
mus mbalən ki Yahudawa
də ndwa'titi, mul shinkən ki
Lya mul gunti ultisu, ti ta
shinkən, ki lə libi dakka, tə'
kum ulnə ki' dlimi u."

²³ I Bitlus mbəlsi a libini.
Nə lucilu i' hilya is zəga ne'si
is dəm səmbəlsyasi, ge' mi'
bətl Yesu kal ki Yapa is la'ti
shitu.

²⁴ Lucili im mbəkəci a
Kaisaliya. Kaliniyas də la'ti
mbatl ki mbə twasən, im
mbe yelsəni bi nə yelənsi
wasi.

²⁵ Bitlus də te' libi ni ngu,
i Kaliniyas njeti in nda kina
də'ka, in nalti.

²⁶ Amma i Bitlus tləti lya,
i' usu, "Hilya, amima yakən
mbalən kəni."

²⁷ Nə Bitlus də shilən situ, it
te' gibi in mbi mbalən dibəli a
domga i.

²⁸ I' ulsisu, "Kini nə
gawakən ki manini, a mbun-
wai tə mul Yahudiya maga
ko səl le' shinni mulnə bə
biwas kən wai u. Amma Lya
a mboki toh ba ul mulənsu
mul bezən mbadlwai, ko mul
ulkə ci'zhentwai.

²⁹ Gaki nəgu, nəp ta
shinkən ta mbə u, a ngewai.
To nəgun ami lyamti ta kumi
ya laki i' takinən bidə."

³⁰ I Kaliniyas usu, "Asəti
mutti maki ngu, lu nəguni,
ami shilən nə Lya ki dom
maki ki su'ti a libi də ka, bənə
mantiwai sai mulən kən ngu
ki dlili nə hwol luləgəl akina
də ka.

31 I muli usu, Kaliniyas, Lya akum shilən nətiwagi, bəlti wagi a dəm ulki dambəlti akina də Lya.

32 Gaki nəgu a' shin shinkə tya Yapa ti taki Saminu bi, gunə də mbetti ki Bitlus su, am mbə a libi də Saminu mul pətl bati abi bal mal.'

33 Aləbi aləbi ya taki' shinkən, a mbuni ni' mbə u, to nəguni i ngu mus ma mbə a kina də Lya i, gaki tən kum undi zhili u nə Lya piku."

34 I Bitlus pisi i' usu "Nəgun amani balini Lya də nge mbalənwai.

35 Amma mus mbalən milbantiti nə mul pəl ulki zoki ulkə kamini amatti.

36 Lya ta shinkən tu'ma' mbalən ki Isilaila, asi pitsi shilən multəmti ki holtugi tu'ma' Yesu Almasihu, tikə Lya kə kowagi.

37 Kəmanən shilən u nə dla'ga age' alt ki Yahudiya, tun te' Galili kal ki pəli' mbalən batisma ki Yahaya atipi' mbalən shilən ki Lya

38 məkum shilən ki Yesu Banaalat gunə Lya swati nə Yal ki mbalt ki Lya kə zoki mul ndəltti, i' gobduti ati pətl ulkə zoki, ati ndokəl mus ginə shedan də bəlsi kalu gaki Lya matti.

39 Mine mi'enti nə dwadəkəni ki Yesu nə mus ulnə pəli age' alt ki Yahudiya nə Ulshelima u. Iki is tlotti atən gadlətgə,

40 Amma i Lya tləti age' mutti maki i' mbəlgawas ge' mbalən.

41 Ma' mbalən mus kən tə mbəlgawa swai, se mami' enti nə dwadənwası ginə Lya

oli tun te'di wato mini u nən damini i' tle ne' tu kal ki hilyawas ge' mi'məshti.

42 Ippimini tən dləmi mbalən shilən ki Lya, mini ne mi'enti nə dwadənwasəkəni tən ti Lya latti mul pəli' mbalən mi'dli nə mi'məshti shilən.

43 Mus milnjeshinkən is pəl enti nə dwadən də ussu tu' ma shin wasi mus mulnə alambatl tu' ma'tu tən mbi' pekəlti."

44 Bitlus age' shilən kəngu, i Yal ki mbatl ki Lya i nde mus mi' kubti sudi.

45 I Yahudawa mi' ndəti nə səlkən is mbə ne' Bitlus su is kub gagashiti hal ginə bə Yahudawa wai u is mbi bəlti ki Yal ki mbatl ki Lya ki gunti.

46 Ama is kubmi si shilən nə bi dibəli asi natl Lya. I Bitlus usu,

47 "Mul ma' hana pəlit mbalən i bəptisma nə mal nən daya? Sima sa mbi Yal ki mbalt ki Lya i kan u nən mbini u."

48 I Bitlus bəlsi zhil səpəlisi Bəptisma age' shin ki Yesu Almasihu is ngemti tədəm kə mutti lob ne' si.

11

Bitlus a dləmi Mi' bətl Yesu kal ki Ulshelima shilin i

1 Mi'shinkən ne' yelsəni gini ge' atl ki Yahudiya nəs kumi, mi' ginə bə Yahudawai u sa ndə' nə shilən ki Lya i.

2 Nə Bitlus mbə Ulshelima u, ginəs ndə' nə səlkən u is shimi' shilən,

3 is usu, "I ngu ka te libi də min ginə bə sa səlsiwai u i, i' dami ne'si."

⁴ I Bitlus gop dləmissi mus shilən nisi,

⁵ “Ami, a ge' gatł ki Yapa ami shilən nə Lya, i tlu'ti mbi ni, yayen ulən sul lya də sussuđi kənə bal ul idla mbalən, tuge' malgən upsi, i mbə ma'kəni.

⁶ Na wutti' dwadən u, yayen tlu ki dəlgən nə ki ban mi' asən upsi ki ge dəp ləba, ne' mi'dəl tugi, ne' yadlə a gifi.

⁷ Ya kum yalon ah ulənsu i', 'Bitlus. Hilya, ki' poci, adami.'

⁸ Ya' usu, a nge i, mulban, gaki bezən ləbawon a tee bi gasonwai.'

⁹ I Yal shilən sullya ki lop, i' usu, 'Ulnə Lya a li'ni' u, bə mbe besniwai.'

¹⁰ I pəlgə asən maki, iki i dəl uli twalya dādanu.

¹¹ Bənə mantiwai he mbalən maki ngi ki dləli abidlabi u nə amida u, sə shinənsi ma'kəni te' Kaisaliya.

¹² I Yal ki mbatl ki Lya ulənsu ta zəga ne'si, bənə cetł mbadlwai. Yelsəni gi məkka i is zəga ne' kəni, illə libi də muli.

¹³ Itł dləmimi kan unə en mul shinkən ki Lya mbəl gawasi a libi dākka u, ti ussu, 'Pəshinkən swa Yapa səttaki Saminu bi, gunə simbetti ki Bitlus,

¹⁴ Təh dləmikkən shilən u, nə ki nə mus libi wagi ki mbi pekətl dā.'

¹⁵ “Nə gopti shilən ini, i Yal ki mbatl ki Lya ndesi suđi, kan unə ndemi suđi te' kalu.

¹⁶ Ya dambəl shilən ki mulban, kan u' nə' usu, 'Yahaya

bo, nə mal kən ti pəli' mbalən batisma, kini bo nə Yal ki mbatl ki Lya kən səppəlikini.'

¹⁷ Kan u nə Lya bəlsi manti u ndace nə gunə bələnmini u, nə la'ti mbatl nə mulban Yesu Almasihu u, ami ki wongi ta dləli nə Lya!"

¹⁸ Nəs kumi nəgu u, is hol ulnə sədləmi u, is nal Lya is usu, "Ai, ginə' bə Yahudawa wai u Lya a bəlsi pe'ti də ge' bezən ləba nə mbim mbatldli."

Milbətł Lya a Antakiya ki Suliya

¹⁹ Ginə dla' ga tən gaki bəna u nə nda gunə mbəl tlo Istipanəs su, is lə tyage' atl ki pinikiya, nə calgatł ki Kubulus, nə gatł ki Antakiya, səda dləmi' mulən shilən ki Lya wai Yahudawa katł.

²⁰ Genwasən, mbalən ki Kubulus ne' ki Kulane, is lə Antikiya is go' dləmi' mi' ginə bə Yahudawa wai u, zo' shilən tən Yesu.

²¹ Toh ki Lya tənsi, i mbalən dəbəli la'mbadli is pal temma' mulban.

²² I shiləni mbə'ci ge'lu libi ki mi' bətl Lya kal ki Ulshe-lima, iki is shin Balnabas tya Antakiya.

²³ Nən mbəkəci u i' en ulki zoki u nə Lya pəlisi u, ippəl hwol tugi, in ndəllisi mbadli sə'dlil nə bali tən Lya nə mus mbadlwəsən.

²⁴ Ti mul zo' mbatl kəni, ki njəkəni nə Yal ki mbatl ki Lya nə la'ti mbadli, i dəbəł mbalən mbə ma' Mulban.

²⁵ Iki i Balnabas lə tya Tal-sus də ngau Shawulu,

²⁶ Iki nəm mbitu, im mbəlti Antakiya, i hwon njikən də Balnabas isi Shawulu asi ma'ga ge' libi ki Lya asi kulci' dəbəl mbalən a Antakiya sə go' mbe' mi' bətl Yesu kal ki Kilista.

²⁷ To a hwonisi mi'nje shikən kə Lya en pe'te' Ulshelima is mbə Antakiya.

²⁸ Nəm age' si, mul shin Agabus, i' hilya il dləmi nə ndəl ki Yal ki mbatl ki Lya nən pətl bal kuzən won ge' atl ki gu' kə Lomawa. (Pələn dli ge' hwon ci' gu' ki Kalaudiyas.)

²⁹ I milkushti dlilli, hu wonngi tən ndəl twasi, tənma' dətl yelsəni ginə də dəb a Yahudiya u.

³⁰ Nəgu səpəli, is shin bəltiwasən gaki dətl mi'kina tu'ma' Balnabas isi shawulu.

12

Gagashi' ki pe'ti ki Bitlus də ge'lu Kəndə Mbalən

¹ Age' cini i Guu Hilidus gop mil bətl Yesu kal təngaki tə' hwotisi bənada.

² Il laki i tlo Yakubu yelse ki Yahaya nə bal pəga.

³ Nə' en gu a mbuni Yahu-dawa u, i' gob Bitlus dādanu. Gu ndani ge' hwon ki dobga ki daddabəl ki ulki dāmi u nəbə yis niddawai u.

⁴ Kal ki gobtiti, illa'ti ge'lu kəndə mbalən, ibbəl sojoji upsi upsi ləbi upsi sə' butti, lyamti ki Hilidus təm mbilti kina də mbalən, kal ki daddabəl ki dəkəshti.

⁵ Iki is zə Bitlus a ge'lu kəndə' mbalən, dobga ki mi'

bətl Yesu kal is go' shilən nə Lya gawasi.

⁶ A ge' gasu nə ənlə a cilu nə Hilidus ti lyabti tə pekəlti kina də mbalən, Bitlus ati nde'emmbudī ge' dlom ki mi' kəndə dlom lop, ki kəndə nə zhimdom lop, ami' butti dlabi atən bidlabi.

⁷ I mul shinkən ki Lya won mbə i lu kəndə mbalən ni cili. Illi' Bitlus tən malgən itl tlilti lya, i' usu, "Dleuki, də tləl lya!" Iki zhim domi waki Bitlus də toh.

⁸ I mul shinkən ki Lya ni ultisu, "La' lu'ləgəl a shim kaptalanwagi." I Bitlus pəli nəgu. "Dla' ul idlakiwagi a' bələnkal,"

⁹ I Bitlus bəlti kal is pe' dāge' lu kəndə mbaləni, amma təman ulnə mul shinkən ki Lya də pəlti u kənə baliwai; enti tida kənə tlu'ti.

¹⁰ Is dəkəsh mi' butti ki nəm nə ki lop is mbə tən dlabi ki dom ki te' ge' gatli. I dlabini bulisi nigawasi, is petya gībi. Nəs gollətu is mbəkəci lu unə bal shitu i pa'da u, a ləbi a ləbi i mul shinkən ki Lya ni za'ti.

¹¹ Nə Bitlus pal ge' dliwasu i' usu, "Nəguni amani i, bənə bwasti mbadlwai Lya kən shin mul shinkən was sufi təppe'kələn te' toh də Hilidus nə mus ulnə Yahudawa də la'ti mbatl ki ndatwa su."

¹² Nəgu ndanəti u, illə libi də Maliyamu dyaki Yahaya, gunə də mbetti ki Malkus dādanu, lu u'nə mbalən domga də shilən nə Lya də u.

¹³ I Bitlus du dlalabi ki dla, i zheli won mul shin Loda ləte' də ya' woki mul du' dlabi ni.

14 Nəm mani yal ki Bitlus kən u, ta bul dlabi niwai i' kum hwoltugi ippal tya nə kal nə kitəl itl dləmi, "Bitlus tən dlabi.

15 Is ultisu "Ama ga niki dawa. Nə'go' dləmissi nəgu da u, is usu, mul shinkənki Lya was kəni."

16 Amma i Bitlus go' du' dlabi ni, nəş bul dlabi ni u is enti, is kum gagashinti.

17 I Bitlus u nisi toh səddəm shot itl dləmi kan unə Lya pekkəti däge' lu kəndə mbalən u. I' usu, "Dləmi Yakubu ne' yelsəni mwani nə mudli tən ulu," is za'si illə ge' kundu lu.

18 Nə lu cilu i bal dlatl nda ge dlom ki mi' kəndə dlom tən ulnə nda nə Bitlus su.

19 Kal ki nə Hilidus ngauti ta mbitwai u, i' gop pətl mi' buttiti i nə shilən il laki tə tloši. Iki i Hilidus za' Yahudiya illə Kaisaliya iddəm tyaka.

Məshti ki Hilidus

20 Hilidus də leuwi mbatl tən mbalən ki Taya nə Sidon; is maga is mbəmati nə mbatl nəm, kal ki ngau dətł ma' Bilastasa, zheli ki guu is ngau dəp ki zoki, gaki tən atl ki guu nisi də ga'tisi si mbə' ulki dāmi də.

21 A tən cin unə zədli, i Hilidus la'lu'ləgəl guntwasi, it dəmtən lu dəmti ki gunti ippəli mbalən shilən.

22 Is la'yali, "Guki Yal ki lya, ki mbalənwai."

23 Aləbi aləbi, gaki Hilidus a nal Lya wai, imul shinkən ki Lya li'ti atli, i zhəbəl gob dapti in mətci.

24 Amma iki shilən ki Lya gop mbətl tənki a də bulti.

Balnabas nə Shawulu

25 Balnabas nə Shawulu nəş ngatl kautən wasən u, is palsu' Ulshelima, is mbə ne' Yahaya, gunə də mbetti ki Malkus dādanu u.

13

1 Age' lu dobga ki mi'bətl Yesu kal ki Antakiya, mi'nje'shinkən ki Lya en də nə mi'lashti: Balnabas, nə Saminu guni də mbetti ki Baki, nə Lukiya ki Kulane, nə Manayan gunəs nal to'di isə Guu Hilidus nə Shawulu.

2 Nəsi natl Lya nə ngaptibi dādanu u, i Yal ki batl ki Lya ki gunti usu, "A'wolinən Balnabas nə Shawulu gaki kyautən u na mbesibi də u."

3 Kalki ngaptibi nə ngep Lya wasən, is zəsi toh, is pal-lisi bi.

Shilən ki Lya a Kubulus

4 Si lopi, tən shitu wasən nə Yal ki batl ki Lya shinsi u, is lə Salukiya tyaka is tege' kundələn ki mal is lə Kubulus.

5 Nəs mbəkəci a Salami u, is dləmi shilən ki Lya ge'lu lu dobga ki Yahudawa, Yahaya ne'si ti dətłsi.

6 Is gadəl cal gatli hal is mbə a Bapusa. A tyaka is mah ne' mul Yahude won mul pətl gonti, mul nje'shinkən ki ləgati, mul shin Balyashuwa'

7 gunə isə mukaddas Saljiyas Baulus, mul malləba, it taki ki Balnabas bi isə shawulu gaki ti lyap kup shilən ki Lya.

⁸ Amma Alimas mul idlatl dwaḁən u (gu iki shinwasi) in nge' shilənwasən, in ngayi tēb bwās mukaddasiyi dē tən la'ti mbadlwasi nē Lya.

⁹ Iki Shawulu, gunə dē mbettiki Bulus ḁaḁanu u, ki njikənə, nē Yal ki batl ki Lya, i'uti Alimas dwaḁən i' usu,

¹⁰ “Ki yakan ki shedan kənə, mul dutuki, nē lēba kizoki! Ka njikən i nē gəḁl mbalən nē shiptotugi. Kikən za'ti jitti shitu ki Lya waya?”

¹¹ In ngu toh ki Lya dē leuh mbatl nēki. Kən dēmti dwa ki lēpdēmti, ki kən ma'etcitl ki cinwai.” Alēbi alēbi i wolkənndi nē dēmsħal idlati, i'go' ngauti, tē mulən dēllit toh.

¹² Nēmul mukaddasi yen ulnə nda u, illa' mbadlē, i' kum ngapti bi tən shilən ki Mulban.

Bulus nē Balnabas a Antakiya ki Bisidiya

¹³ A te' Basusa, Bulus ne' yelənsi wasi is tege' kundələn ki mali is mbəkəci Baliyata ki Bampiliya, alēbi Yahaya za'si ippal tya Ulshelima.

¹⁴ A te' Baliyata is lē tya Bisidiya ge' atl ki Antakiya. Gas cinshu'ti is tege' ludopga ki Yahudawa is dēm atli.

¹⁵ Kal ki dləmissi lashti zhil ki Musa nē lwatbat ki mi'nje' shinkən ki Lya, mi'kina ki lu dobga ki Yahudawa shin shinkən tēnsi, is usu, “Yelsəni, in shilən nikindā ki ndēlli' mbalən mbadlu a' dləmini.”

¹⁶ I Bulus hilya i' unisi toh, i' usu kumənnəni, “Kini Yelsəni Isla'ilawa nē kini mi' bətl Lya ginə bē Yahudawa u.

¹⁷ Lya ki mi' Isla'ila i' ol mi'zə' mi'zinmini; in nal mbalən wasi nēs dēm a Masallu; nē ndətl ki naltwaskən tē pekkəlsi dē ge'atli;

¹⁸ Hwon kutl kutl lēbi upsi ati ngashtibi nēsi age' dēlgən;

¹⁹ Itl tlwa mbalən gatl ninngi a Kan'ana, ibbəl mbalənwas atlwəsən dē gwasən.

²⁰ Musgi akan hwon kutl cen upsi nē kutl lēbi nantam (450). “Kal kigu, i Lya bēlsi mi'pətl shilən hal cin ki mbə ki Sama ila mul nje'shinkən ki Lya.

²¹ I mbalən ngawi tē bēlsi gunti, Ibbēlsi Saul yakən ki Kish, mulisi ge' bi ki Bilyaminu, ippəl gunti ki hwon kutl kutl lēbi upsi.

²² Kalki tusti Saul taka, ip-pal Dauda dē guu wasən. I Lya ndə'nəti, i' usu, ‘A mbi Dauda i, yakən ki Jessi, mulnə ami lyapti ge' mbadli u; tən pətl mus ulnə ami lyamti tēppəli u.’

²³ Age' gəskə mulgu Lya mbilli Isla ila mul pekkətl si Yesu, kan u nē dləlli u.

²⁴ Kapən mbə' ki Yesu, Yahaya a dləmi Isla ilawa sə'za'pətl bezən lēba appəlisi baptisma muswasən.

²⁵ Nē Yahaya bal nja ki ngwatlti kyautən wasu, i' usu: ‘Wokən ki paltəni? Ami ki gunə ki buttən uwa. Amma mulən ḁa ti mbə' ge' kalini gunə zhim kaptələn wasi akən mat tēngəltiwai.’

²⁶ “Kini mil ki Iblahim nē na mi'bantil Lya age' kini,

mini shinimin shinkən ki pekkəltu sudi.

27 Mbalən ki Ulshe-
lima ne' guumsisi wasən
saman Yesu wai, ngo'nə
konnətti u is njikən dləmti
ki mi'nje'shinkən gunə də
dlipdli huh gas cin shu'tu.

28 Ko nəbə sa mbiti nə
bezən ləba ki tlotwai u, is
ngem Bilatus tətł tloti.

29 Nəs njikən mus ulnə
lashdli təntu, is shitti suddə
tən gədlənnga is la'ti ge' zudi.

30 Amma i Lya tlətti däge'
məshiti,

31 Mutti dibəli ati bətl
gawasi ma' ginə mbə ne'ti
a Ulshelima te Galili nəguni
siki mi' yenti nə dwadənwasi
ma' mbələn i nən.

32 Mi dləmi kin zo'shilən:
Ki ndətu nə Lya pəli'
mi'zə'mi'zinmini u.

33 Ta njikənimini i, mini mil-
wasi, tən tlətl Yesu lya. Kan
unə də ki laci u ge' Zabula ki
lop:

“ ‘Ki yakuyi kəni;

Asəti adəm bwagi.

34 Lya tlətti ge' mi'məshti
təngaki təkən patl ge' shukə
bostinuwai, Lya usu,

“ ‘An bətlkin albalka kizoki u
na pəli Dauda dləliiti u.’

35 Tən gaki Zabula won a
dləmini:

“ ‘Kikən za'ti mul guntwagi
təb boswai.’

36 Dauda bo, i' pəl ulnə
Lya pitu age' hwonwasi,
in nde yemmbudfi; i guti
ne'mi'ziə'mi'zitti i dliwas bosi.

37 Amma gu nə Lya tlətti də
ge' mi' məshuwai ta boswai.

38 “Gaki nugu yelənsiyini,
ami lyamti ki'manini tu'ma'

Yesu dlimi kini pashti bezən
ləba.

39 Tu' ma'ti mus mulnə ala'
mbadlu ta mbi pekəltu ngu
dəge' mus byasləba, gunə bə
kushti ki Musa taman pekətl
kiniwai u.

40 A' yanən lu gaki bə ulnə
mi'nje'shinkən dlimi u ndanə
kini.

41 “ ‘Ya nini, kini mi'mbətł
ləba.

Kən pətl ga gashinti a gəl ni,
an pətl ulən ge' hwon-
wakən gunə kəkkən
la'ti mbətl nə nali wai
u, ko tə mulən dlimi
kini.’ ”

42 Nəki Bulus isə Balnabas
də pe'ti däge' lu dopga ki
Yahudawa u, i mbalən mbesi
bi səmmbil dləmisil shilən tən
usi gas cin shuti mul mbəti.

43 Nə dopga ki mbalən
zəgga u, Yahudawa dəbəli
ne' mi' ginə te'ge' undi bəli
ki Yahudawa is bəl ki Bu-
lus kal isə Balnabas, sine is
pisi shilən asi ndəllisi mbədlə
səcci kina də, ge'alheli ki Lya.

44 Nə cin shuti mbə dādānu
u kənə mus mbalən kige' gatli
domga təngaki sə'kum shilən
ki Lya.

45 Nə Yahudawa en hwu'
mbalən u, is kum dutugi, is
gob nge' ulnə Bulus də dləmti
u asi byatłti.

46 I Bulus isə Balnabas is
ndəgisi nə ndətl ki mbədlı:
“Kini mi' dləmi kin shilən ki
Lya pa. Amma tun nə'
ka ngeni u, adəmi ki də
lyap mbətl mul ləshi pa'twai,
mənəpalti tya ma'gini bə Yahu-
dawa wai u.

47 Tən gu Lya zimi zhil:

“ ‘A la'ki, cili ge' mi'ginə bəs
man Lya wai u,

gaki ki dəm shitu mbi
pe'kətl ki mbələn dā hal
pa'ti ki dēp ləbada.

48 Nə ginə bə Yahudawa
wai u kumgu u, is kum
hwoltugi is nal shilən ki Lya;
i mus mi'mbi dli unə bə kən
məstwai u is la'mbadli.

49 I shilən ki Lya mbəl
ləllolu' tənki mus age' atli.

50 Amma Yahudawa gob
hotti na mudli en mi'bantil
Lya mi'bas lu kyautən ne'
mi'kina kige' gatli. Is
tləl ngashti tən Bulus isə
Balnabas, is katsi däge'
atlwasən.

51 Sine is bəkət kushka
ki asən wasən taka tē dēm
dətlkəmda tənisi is lə tya
Ikoniya.

52 Milkushtiwas njikən nə
hwol tugi nə Yal ki batl ki
Lya.

14

Bulus nə Balnas a Ikoniya

1 A Ikoniya Bulus isə
Balnabas is tege' lu dobga ki
Yahudawa kan u nəs kuḏa
u is dləm shilən ki Lya hal i
hwu' Yahudawa ne' ginə bə
Yahudawa wai u la'mbadli.

2 Amma Yahudawa ginə
nge la'ti mbadli is ho' ginə bə
Yahudawa wai u is kon nə
dlomwasən ne' yelsəniwasən.

3 I ki Bulus nə Balnabas is
ləmdəp tyaka, si dləp shilən ki
Lya nə ndətl ki mbadli, i' pəl
enti nə dwadən tən shilən ki
alheli wasi gunə la'si dē pəl
ulki gagashintu.

4 I mbalən ki ge' gatli
bwassi; nami tən Yahu-
dawa, genne si tən kal ki
mi'shinkən.

5 I ki gyen ginə bə Yahu-
dawa wai u nə Yahudawa
ne' mi'kinawasən, is kəndi səl
la'si ge' sha as la'si nə zənga.

6 Amma nəs kum shilən
nə u, is kitəl tyage' gatli ki
Likoniya ki Listila nə Dalba,
nə atl ki malgəni.

7 Aləbə sə mbəl dləp shilən
ki Lya tənki.

A Listila nə Dalba

8 A Listila mulən dā ki dəmi
atli dakəlkəni, nəgu sə'zətti ta
ləm lə' gason wai.

9 Ti ga'ki' shilən ki Bulus
kəm, i Bulus uti' dwadən, i'
en la'ti mbatl ni'da akəm ki
ndo'twasi,

10 it ultisu nə ndəlti, "Hilya
tən asənwagi!" Gaki nəgu, i
muli pe' lya i' gob ləti.

11 Nə hwu' mbalən yen
ulnə Bulus pəli u, is la' yali
nəbi ki Likoniya is usu, "In-
ngu lya yen a ndemin sudə
kənə mbalən!"

12 Balnabas is mbekki
Zapsa, tine Bulus is mbekki
Hamisa gaki tikə mulkina ki
shilən.

13 Iki i labə ki zapsa, gunə
libi pəl gontwas a kal gatlu,
immbəl bas tla nə dwadən
ki buzha pətti abidlabi gatli,
gaki ti ne' mbalən si lyap
pəli'si hadaya.

14 Amma ki Balnabas isə
Bulus, nəs kumgu' u, is kyash
lu'ləgəlwəsən is te'ge' mbaləni
nə kitəl, asi tləyal:

15 "Yelənsi, ya laki i' pələn
nə guda? Mima mbalənni,
kənə kini. Shilən ki Lya kən
mi mbəlli' kini, dē utlkinsu ki'
zakən ulnə bə mbunwai u,
a' palni ma' Lya mul mbadli,

gunə pəl lya nə atlu, nə bas-mal, nə mus ulnə ge'si u.

16 Tini tun tedfi is za' mbalən sə' bəl shitu u nə si lyamti u.

17 Ngo nənəgu taza' gawas ba mi' enti nə dwadəwai, tən gaki ti pəli' alheli, ti gunə də pəli'kin mal ki lya ne' ləba ki ge' gu ki watlin; ti bətkin ulki dəmi iye, ti njəkənkin nə hwoltugi."

18 Mus nə shiləngi, nə ngeskən sə hane mbalən hadaya gawasən.

19 I Yahudawa yen pe'te' Antakiya nə Ikoniya is shel mbaləni. Is lalla' Bulus is dəlti kal gatli, si yenti kənə ta məcci.

20 Amma i mi' bətl Yesu kal is dopga is gadəlti, i' hilya ippaltya ge' gatli. Lucili is lə Dalba isə Balnabas.

Patl te' Antakiya age' Suliya

21 Is dlim shilən ki Lya a ge gatli is mbi mi' bətl Yesu kal dibəli. Iki is paltya Listila nə Ikoniya nə kuma Antakiya,

22 Si ndəlli' mi' bətl Yesu kal mbadli, si dəlissi kəm sə' dlil tən la'ti mbalwasən. "Nə bəna mul dibətl kən tən ten ge' gu' ki Lya," Is usu.

23 Bulus nə Balnabas is ol-lisi mi'kina hu lu dobga ki mi' bətl Yesu kalu kəni, nə shilən nə Lya nə ngap tibi, is za'si a toh də Lya, gunə tənti sə la' mbadlu.

24 Nəs pa' du' a Bisidiya u, is mbə a Bampiliya.

25 Nəs dləm shilən ki Lya a Baliyata u, is su Ataliya.

26 Te' Ataliya is paltya Antakiya ge' kudələn ki mal, ge'

lu' u nə tedfi shilən nə Lya gawasən da u is mbi alheli ki pa'ti kyautən da.

27 Mbəkəshtiwasən tyaka, is domi mi' bətl Yesu kal ga is dləm mus ulnə Lya pəli tu' ma'si u, nə kan unə' buldlabi imi' gənə bə Yahudawai u mbi pe'tu.

28 Is ləm dəp tya ka ne' mi' bətl Yesu kal.

15

1 I mbalən yen pe'te' Yahudiya is mbə Antakiya si kulci' mi'bətl Yesu kal: si usu "In a səlkin kan u nə mbidli ma' Musa u wai u, kikən mbi' pe'kəltwai."

2 Tən shilən gu mbəlli ki Bulus nə Balnabas shotti bi mul ndəlti ne' si. Is la'ki təkə Bulus nə Balnabas, ne' mi'bətl Yesu kalen, sətto Ulushelima ma' milshinkən ne' kolsi tən shilə ni.

3 A si tən shitu wasən, kələ' tya pinikiya nə Samaliya, i Ikilisiya la'si shitu, asi dlib kan unə ginə bə Yahudawawai u bəl Yesu kal. Shilən gu i laki mus mi'bətl Yesu kal is kum hwoltugi.

4 Nəs mbəkəci Ulshelima u, i mil Ikilisiya nə mil shinkən nə kolsi ulisi dəm, sine is dlimisi mus ulnə Lya pəli tu'ma'si u.

5 Na mi'bətl Yesu kalen, mi'bətl dəlika ki Palisiyawa is hilya is usu, "Ginə bə Yahudawa wai u nən sətisi la'si nə ngesi amus səbbəl zhil ki Musa."

6 I milshikən ne' Kolsi is maga sə'ya shilən u.

7 Kal ki shotti bi wasən mul ndəlti, i Bitlus hilya idləmisi shilən: "Yelsəni, kimanini te'

ge' cinyen te' ka Lya a wolin
nən ge' kini, abi daka ginə
bə Yahudawa wai u sə'kum
shilən ki Lya as la' mbadli.

8 Lya mul ma' mbadli, ta
mbo toh i ta ndə'nəsi i, hal
ibbəlsi Yal ki mbatl ki Lya
mul gunti, kan unə' bəłmi u.

9 Ta bwās dlominən
ne'siwai, gaki ta okəl mbadl-
wasən taka i gaki la'ti
mbadlwasən.

10 Gaki nəgu, ya lakida iki
lyap cimbətl Lya da, ka zi
mi'bətl Yesu kali kaya unnə
mini ne' mi'zə' mi'zə'mini ma,
mamanən kanti wai u?

11 Ma la' mbatl tən alheli ki
Yesu mə mbi pe'kətl da, kənə
kan u nəs mbi u."

12 I mus hwu' mbalən i
dəm shot, si gakk' Balnabas
isi Bulus kəm, nəsi dləmissi
gagashintu nə Lya pəli ge'
ginə bə Yahudawawai u
tu'ma'si.

13 Nəs paki u, i Yakubu
shiləni. "Kini yelsəni,"
Kumənnəni.

14 Bitlus dlimmimmi kan
unə Lya gob likənti i otl
mbalən ge'shin wasi te'ge'
ginə bə Yahudawawai u.

15 Shilən ki mi'nje shinkən
nda'ce kənda nəgu, kan unə
daki laci' u:

16 " 'Kal ki gu an palti,
daḋanu akən libi ki
Dauda gunə nda u.

Ankənti a dlilli ləbi.

17 Gaki tə mbalənyi nə sa' i, sə
ngau Lya da,

hal ne' ginə bə Yahu-
dawawai u nəḋə mbe'
shin i u, Lya usu, mulnə pəl
usi u.'

18 Ləba ki Lya ki manida
mati tun tedi.

19 "Gaki nəgu, yenti ini,
ginə bə Yahudawa wai u,
a mbunwai tən zisi bal
uləngawai mi'patl te'ma' Lya
i.

20 Age' shuki nəgu tən lac-
cisi an dlimisi bəs dam ulki
dəmi ki lya ki mi'pətlgontwai,
nə pətl kontwai, nə ḋab
tlu'unə bə apocwai u, nə ḋab
hwula.

21 Gaki shilən ki zhil ki
Musa a dlimən dli mus
ge'gatli tun tedi, ḋə dləp lashti
ge' lu dopga ki Yahudawa
hwu gas cin shutu kənə."

Shin kən ki mi'dlitl shilən

22 I milshinkən, nə kolsi
nə mus mi' Ikilisiya mus
is kənda səppekəl gen age'
si as shinsi tya Antakiya
nə Bulus isə Balnabas. Is
pekkəl Yahuza (gunəḋə mbet-
tiki Balsaba u) nə Sila, si
mi'kinani ge' mi'bətl Yesu kal.

23 Is bəlsi shinkən ki lwat-
bati mul ussu, Ma' yelsini
wakən milshinkən nə kolsi,
mil bətl Yesu kal, ma' yelsəni
inən ginə bə Yahudawawai
u ki Antakiya, nə Suliya nə
Kilikiya: shinniti.

24 Mə kumi gen pekki ḋə
ge'mi bə nə ndətinənwai, si
tləlinkin kin mbadli, ulnəs
dlimi u a ḋə hwoti kini.

25 In ndəgi musinən tən
pekkəl gen inən an shinsi tya
ma'kini nə yelənsi inən ki
Balnabas nə Bulus,

26 mbalən ginə bəlgawasən
gaki shinkə Yesu Almasihu u.

27 Gaki nəgu, mashin
Yahuza nə Silas sə' dlimikin
ulnən laci u nə biwasən.

28 Gaki a mbuni Yal ki
mbatl ki Lya i nə mi, bən

zikin ulən mul dibətl aga tə ngətl ginə də lyapdlı u wai.

²⁹ Bə dəmənen ulnəs poci lya ki mi'pətlgontwai, nə dəp tlu nə hwula gıbi, nə dəp tlu u nəs modəli' yalu nə pəttıya ne' mbalən. Kən dəmti lau ən ka zakən pətl undi gi u. Se agason.

³⁰ Sine nəs pallisi bi u, is su swa Antakiya, aləbi is dom mi' Ikilisiya is bəlsi lwabbati.

³¹ Nə mbalən dləm lashti u is kum hwol tu' nə shikən ki ndəlli' si mbatlu.

³² Yahuza nə Silas, si ma gawasən mi'nje'shinkən kəni, is dləm shilən ki ndəlli' si mbadlı iye.

³³ Kal ki ləp muttwasən tyaka, i mi'bətl Yesu kal pallisi bi nə hwoltugi, is paltwa ma'ginə shinsi sudı.

³⁴ Silas yeni ambuni tətdəm ləbi.

³⁵ Amma Bulus nə Balnabas is dlil a Antakiya, aləbi si ne' gen dibəli asi kulci'si shilən ki Lya.

Bulus bwassi isə Balnabas

³⁶ Kal ki ləpmutti i Bulus ul Balnabas usu, "Tən paltyai ma' mi'bətl Yesu kal ki ge'gatlu nə mus nən dləm shilən ki Lya da u an ya kan unə si da u."

³⁷ Balnabas də lyamti sə' zəga nə Yahaya, gunə də mbetti ki Malkus, ne'si.

³⁸ Amma Bulus yeni a mbuni sə' zəga ne'twai, gaki ta za'si a Bampiliya i, ta beukina ne'si də kyautəni wai.

³⁹ I ləshi manti tegge' dlomwasən, Hal is bwassi. I Balnabas kan Malkus is

te'ge' kundələn ki mal is lə tya Kublus.

⁴⁰ Amma i Bulus wol silas is zəga, mi'bətl Yesu kal is shilən nə Lya gawasi tə alheli ki Lya bəli nəti.

⁴¹ Is du tya ge' atl ki Suliya nə ki Kilikiya, ti ndəlli' Ikilisiya i mbadlı.

16

Timothy bəl ki Bulus kal isi

Silas

¹ Bulus mbə a Dalba nə a Listila. Mul kushti wonda mul shin Timothy, dyawasi mul Yehudiya ni, ti mul bətl Yesu kal kənə amma bwasi mul Helinawa ni.

² Mi' bətl Yesu kal ki Listila nə ki Ikoniya si dləb zo' shilən tənti.

³ Bulus də lyamti sə' zəga siti, is zəga siti i' səlti də gaki Yahudawa yi nədə dəb a ləbi u, mus simani bwasi mul Helinawani.

⁴ Nəsi bətl gatlı nə gatlı tya u, is gob dlimi' mbalən zhilu nə mi'kina ne' kolso ki Ikilisiya kəndə a Ulshelima u, gaki tə mbalən shindəl ga da.

⁵ Nənəgu i mi'bətl Yesu kal ndəndəl ge' la'ti mbadlwəsən da, hu gasi ukəni si mbil tənki.

Tlu'ti ki Bulus tən mul ki Makidoniya

⁶ Bulus nə mbalənwasi is gadəl atl ki Pilijiya nə Galatiya, gaki Yal ki mbatlı ki Lya a ndəgisi i sə'dləm shilən ki mulban age' atl ki Asiya wai.

⁷ Nəsbə tən bisi ki atl ki Misiya u, is lyami səttege' atl ki Bitiniya, amma Yal ki mbatlı ki Yesu a ndəgisiwai.

8 Is bəli malgən Misiya, is beu swa Talwasa.

9 A gasi i Bulus tlu ki tən mul Makidoniya tikə dləlli ti ngepti, "Mbə a Makidoniya ki dəlmi."

10 Kal ki tlu'ti ki Bulus, in hilya də lə' Makidoniya, ma mani i Lya kən taki mibi tən dlimisi shələn wasi.

Lidiya ta Ndənə Lya i

11 In hilya də Taluwasa in tege' kundələn ki mal illə tya Samutalas, lucili illə Niyabolis.

12 Te' ləbi in zəga tya Pilibi, gatlu nə Lomawa pəlisi gunti bal gatł kənə Macidoniya. Illəm mutti tyaka.

13 Gas cin shuti in pe' abidlabi gatli in su dləlka, ge'lu' u nəmi la'ti mbadli mən mbi' lu shilən nə Lya u. In dəm atli in gob dləmi' mudlə i nə domga ləbi i shilən.

14 Nəm ge' mi'gaki'mi kəm kəli ki ge' gatł ki Tayatila mul shin Lidiya, mul utł gou lulut taka, mul bətl Lya kəni. I Lya bul mbadlwasi i' ga'kəm tən shilən ki Bulus.

15 Kal ki pəli' kəliyi baptisma ne' mi' libiwasu, im mbemi bi a libi dā'ka. I' usu "Ən ka ndə' ni ami mul bətl Lya kal kən u," "Nganni ki' dəmni libi dā'ka." I' shelmi.

Kəndə Mi'kina a Ge'lu Kənd Mbalən ki Pilibi

16 Gason mi zə'ga ge'lu shilən nə Lya, in ma ne' zheli yakən kəli mul yallu, ti domi' mulbanwas ləba nə yalluwasu.

17 Ibbəl Bulus kal ne' mi, a ti la'ti Yal, "Mbalən gi mi' ki

Lya kəni, si dlimi' kin shitu ki pe'ti."

18 Ip pətl gu mutti dibəli. Il le'ci Bulus lo'si i' yalu kal i' ul mul yallu isu, "Ge' shin ki Yesu ami bətl ki zhil pe' dəge'ti!" Aləbi i mi'gatli za'ti.

19 Nə mulban yeni shitu mbi' ulpwasən a caku, is gob Bulus nə Sila is dəlsi swa bi lu dobga ki utł ləba taka akina də mi' pətl shilən.

20 Is təlasi kina də mi'pətl shilən is usu, "Mbaləngi Yahu-dawani, ko animi si tləli'mi gatł lya.

21 Si kulci' mi shilən u nə bə ambuni tən bəliwai u təngaki mi Lomawa ni."

22 I hwu mbalən dopga tən ki Bulus isə Silas, i mul pətl shiləni laki tə tusisi lu' ləgəl a li'si nə kumbəl ki dom.

23 Kal ki li'tisi iye, is la'si age'lu kəndə' mbalən, i la'mul kəndə' mbaləni təp bu'si ki zoki.

24 Nə' kan zhilu u, is sulsi swa gibi i' ki ndəsi tən ancın ki ngapti asən.

25 Age' dlom gasi Bulus nə silas si shilən nə Lya asi utł ul ki natł Lya, nami' ki ge'lu kəndə mbalən də gakisi kəm.

26 Nəgu katł, i pəl bal ukkə atli sai nə gəsbi ki lu kəndə mbaləni uni. Aləbi aləbi i dləbi ki lu kəndə mbaləni buli, i mus zhim dom ki kəndə mi'ki kəndəyi bəbatlı.

27 Nə mul kəndə' mbaləni hilya u, nə' en dləbi ni ki buli u, ittus bal pəga tətł tlogawasi, gaki ti yenti mi'kə kəndə i sa kitəli.

28 I Bulus tləl Yal i usu, "Bə kumi gawa'! Ciwowai mus-

inən midal!"

²⁹ I mul kəndə mbaləni ta' bi tə mbəlli' cilti, is su gibi in nda kina də Bulus nə Silas nə nepti ki dli.

³⁰ I ki ippekkəlsi totldla i' usu, "Mi'kina, ya tapəli ta mbi pe'ti da u?"

³¹ Is ndəgi, "La'mbatl nə Yesu, kən mbi' pe'ti ki nə libiwagi."

³² Iki is dləmi' shilən ki Lya ti mus ne' mi'libi wasi.

³³ Age' gasu imul kəndə mballəni yemsi i' okkəlisi usuwasən taka; Aləbi ti mus ne' libiwasi i pəlisi baptisma.

³⁴ Im mbəlsi libi dākka im mbəllisi ulki dāmi; in njəkən nə hwol mbadli gaki ta la'mbatl nə Lya i mus nə mi' libiwasi.

³⁵ Nəlu cilu, i mi' pətl shiləni shin mil shinkən ki guu, summa mul kəndə mbaləni nə zhil: "Tə za' mbalən i."

³⁶ I mul kəndə' mbaləni ul Bulus su, "Mi'pətl shilən a bil zhili ki tə zakkini ki zənga. Nə guni kən ma'zəgga. Zənga nə hwol tugi."

³⁷ Amma i Bulus ul mi'kina i su: "Age' mbalən kən sə li'mi bəma pəlisi ulənwai, mus nə mima Lomawa u, is la'mi ge'lu kəndə mbalən. Nəgun si lyap pe'kətl mi shota? Hwe səm mbə nəgawasən səppekkəlmi.

³⁸ I mi' kəndə dlom mi dlimi mi'pətl shiləni, nəs kumi Bulus nə Silas mi' Lomawa u, is kum banti.

³⁹ Is mbə də ngep pashti ma'si, is pekəlsi də ge'lu kəndə mbaləni, də ngepsi sə'za'gatli.

⁴⁰ Kalki pe'ti ki Bulus nə

Silas däge' lu kəndə mbalən u, is lə libi də Lidiya, lu unəs ma ne' yelsəni mil bətl Lya mwani nə mudli is ndillisi mbadli. Is zəga.

17

Dlati a Tasalonika

¹ Bulus nə Sila is bəu tya Ampibolis nə Apolloniya, is mbə Tasalonika, lu u' nə lu dohga ki Yahudawa da.

² Kan unə kudə u, i Bulus te'ge' lu dohga, gas cin shuti maki ati shoti bi ne'si ge' lwabbati,

³ Ti dlimissi nə ndəlti tən Almasihu nən tlebbəna atl hiliya däge' mi'məshti. I' usu, "Yesu u nə ami dləmikini u tikə Almasihu."

⁴ Genge' Yahudawa is dəgi is maga nə Bulus isə Sila, nəgu hwu' mi' Helinawa mi'banti' Lya ne' bas mudli bə tengulen wai.

⁵ Amma na Yahudawa yen kum dutugi; is yem mi' ndətl ki ga tye' ge'lu utl ləba taka, is dom mbalən is tləl dlati age' gatli. Is lə libi ki Yason, si ngau Bulus isə Silas gaki səppekkəlsi to' kina də hwu' mbalən.

⁶ Ama nəbə sa mbisi wai u, is dəl Yason ne' na mi'bədl Yesu kal te' akina də mi'kəndə' dlom kige' gatli, asi la'ti Yal si usu: "Mbalən i nə də tləl gatliya i sinngi sa mbəki i,

⁷ i Yason njesi libi dā'ka. Muswasən si nge' bətl zhil ki Kaisal, si usu, gu wonda, si mbeti ki Yesu."

⁸ Nəs kum gu u, i hwu' mbalən ne' mi' kəndə' dlom kige gatli i mbadlwəsən tləh.

⁹ Sa za'si pa is zəgawai sai nəs kan up batlti ma' Yason ne' yelsəniwasi.

Mi' kina a Biliya

¹⁰ Nə gas pə u, i mi'bədl Yesu kal shin Bulus nə Silas Tya Biliya. Nəs mbəkəci tya ka u, is tege' lu dobga ki Yahudawa.

¹¹ Yahudawa ki Biliya ngətl ki Tasalonika nə zo' mbadli, gaki sa kan shiləni nə lyamti, asi ya' lwabbati hu anəmi sə' eni ko ulnə Bulus dlimi u balini.

¹² Gaki gu, dəbəli ge'si is la'mbadli, hal ne' bas mudli ki Helinawa ne' mwani Helinawa dibəli.

¹³ Amma nə Yahudawa ki Tasalonika kum Bulus də dlib shilən ki Lya a Biliya u, i gen lə tyaka asi co'tisi asi tləl mbadlwasən.

¹⁴ Aləbi aləbi i mi'bətl Yesu kal shin Bulus tya dləka, amma Silas nə Timoty is dlil a Biliya.

¹⁵ Gini la' Bulus shitu i is mbilti a Atina, i Bulus za'si nə zhil səppi Silas nə Timothy sə'su mbəti.

Bulus a Atina

¹⁶ Nə Bulus də buttisi a Atina u, i'kum dutugi gaki gatli a njikən i nə lya ki mi' pətl gonti.

¹⁷ I' gob shotti bi ne' Yahudawa nə Helinawa mi'banti' Lya age' lu dobga ki Yahudawa, nə ge'lu dobga ki ulti nə ulti takə hu cin u kənə ginə ta mbisi ləbi u.

¹⁸ I dobga ki Abikuliyawa nə Sitokiyawa mi' ma' ləba is gob shotti bi ne'ti. Nami ge'si ngemi, "Ya mul shilən hutu də lyap dləmti ngu?" I gen

usu, "Də yedli mul bətl lya ki Atlen kəni." Sə dləmən gu u gaki Bulus də dləp shilən mul təmti tən Yesu nə hillya was ge' mi'məshti.

¹⁹ Is kanti is tolti tən dani ki Alasa, lu unə mīl dlətl shilən də dopga də u aləbi is ul-tisu, "Kən dlimimi yakən pyal kushti u də mbillitiya?"

²⁰ Ki mbəllimi səmbəl shilən a kəm dāmi, mi' lyamti tən man ulnə də dləmti u."

²¹ (Mus Atinawa ne' səmbəlsi ginə də dəb Atina u, si dəb katl ba pətl ulən, amma sai kub səmbəl shilən, nə mbəlti tənki.)

²² I Bulus hilya a dlom ki mi' dlətl shilən i' usu: "Mbalən ki Atina! Ayeni i hu tən shitu u kəni kini mi' ngau ma' Lya kəni.

²³ Nə ami duttya u, ami ya' ulnə ki pəli' mi'bətl Lya u, hal ya mbi bagadi ki kyetl ləba nə lashti tənki də usu: Tən Lya u nə bə mantwai u. To ulnə ki bətlti kalu ki manəntwai gu a mbə ta dlimi kini.

²⁴ "Lya unə pəl dəb ləba nə mus ulnə gībi u tikə Lya ki lya nə atli tida dəbge' lu dobga u nə mbalən kəni nə toh uwai.

²⁵ Nəgu ni tida ngau dətl ma' mbalənwai. Amma t inə gawas kən tibəl mus mbalən dli nə shu'ti nə mus ləba.

²⁶ Tən mul nəm kən təpəl mus mbalən, gaki sə dəb hu una adəp ləba də; idlil-lisi dəmtwasən nə bisi ki atl-wasən.

²⁷ Lya pələn gu u gaki sən ngauti də agon as mbiti, ko nə bə tida lolu nə nəmi nən

wai u.

²⁸ 'Gaki tu' ma'ti mə mbi dli ɗa, ami malləd ɗa nə ndal ləba inən ɗa.' Kan unə na mi' utl ulwakən dlimi' u, 'Mima u nduwas kəni.'

²⁹ "Gaki nəgu tun nə mini gəski Lya kən u, məkən usu kənə zinaliya ko azulpa, ko yegən wai, ulnə mulən pəli' nə manti wasi.

³⁰ A te'bo Lya a zakən mbalən ge' ləshi matiwəsən, amma nəguni ti bəl mbalən zhil hu a una səppal tem ma' Lya.

³¹ Tun nə ta zi dəbləba cin ki zə' batlti ki ci'gontu, tu' ma' mulnə' la'tu. Tən tləti mulu də ge' mi'məshti ila mbalən də ndəti."

³² Nəs kum shilən ki mi'tləlyə ge' mi'məshtu, i nami la'ki'bi, amma i nami usu, "Mi lyab kub ki ɗaɗanu tən shilən u."

³³ Tən gu Bulus za'si.

³⁴ Nami ge' mbaləni is bəl Bulus kal is la'mbadli. Age' si hal ni Diyonsiya, yakən majelisa ki Alasa, nə kəlion mul shin Damalisa, ne'gen.

18

Bulus a Kolanti

¹ Kalkə gu, i Bulus za' Atina illə Kolanti.

² Tyaka is ma isə mul Yahudu won mul shin Akila, atl zətti ki Pantas, ta ləndəb patl su' Italiya uwai nə kəli wasi Biliskila, gaki Kalaudiyas bəl zhil mus Yahudawa sə'za' Loma. I Bulus lədə yas si.

³ Gaki kyautən wasən nəm kəni ki tlotlti tanti ni, iddəmi ati kyautən ne'si.

⁴ Mus cin shuti ati shotti bi nesi a ge'lu dobga ki Yahudawa, ati tle ga ki Yahudawa ne' ginə bə Yahudawa wai u.

⁵ Nəki Sila nə Timothy pe'te' Makidoniya, i Bulus gob mbətl dləb shilən ki Lya tənki, ati mboki Yahudawa toh Yesu tikə Almasihu.

⁶ Amma is nge dləmti ki Bulus asi byatlti, ibba bat lutwas taka i' ulsisu, "Hwula wakən a ga wakən! Ulən alakən wai. Nəguni an ləti ma' ginə bə Yahudawai u.

⁷ I Bulus za'lu dobga ki Yahudawa illətən dləbi libi ki Titus Yustus, mul bədli Lya libi wasi nja nə lu dopga ki Yahudawa.

⁸ I Kilibus, mul kina ki lu dobga, ne' mus libi wasi is la' mbatl nə Lya; Kolantiyawa dəbəli mi' kub Bulus is la' mbadlə i pəlisi baptisma.

⁹ A ge' gason i Lya shilən nə Bulus ge' tlu'ti: "Bəkum bantwai; gob shilən ki Lya, bi dəm shotwai.

¹⁰ Gaki ami miki, mulən kən tile' ki dləti a' kumi' ci-wowai, ami nə mbalən dibəli age' gatlu."

¹¹ I Bulus dəm a Kolanti ti kulcissi shilən ki Lya, hwon nəm nə bwasti dlom.

¹² Amma nə Galiyo də mul kina ki atl ki Akaya u, i Yahudawa ki Kolinti is maga is tlih Bulus nə mbatl nəm is mbəlti akina də mi'pəlt shilən.

¹³ "Mulgu," si usu, "Ti tle ga ki mbalən səbbəl Lya tən shitu u nə bə zhil kən wai u."

¹⁴ Nə Bulus də lyap shilən u, i Galiyo ulsisu, "Kini Yahudawa ki shilən tən lati asən gibi u, tə kapbi pəldli ma u, da

an gaki' kin kəm.

¹⁵ Amma tun nə shoti bi katl ki ləntu, nə shin nə zhil lwakən u likənin nə gawakən. Akən shilənti tən undə giwai."

¹⁶ Iki i' katsi taka də bidla pətl shilən.

¹⁷ I mbalən ki ləbi is gop Sastanisu mul kina ki lu dobga is li'ti a kina də lu pətl shilən; amma Galiyo ta pəl ulən tən kiwai.

I Bulus pal tya Antakiya ki Suliya

¹⁸ I Bulus ləm mutti a Kolinti. Is za' yelsəni mudli nə mwanə it tege' kundələn ki mal illə Siliya, nə Biliskila nə Akila. Kapin təzzaga, i' utl ga taka a Kakiliya gaki dlətti u nə' pəli u.

¹⁹ Is mbəkəci Apisa, aləbi Bulus za' Biliskila nə Akila. Tinə gawasi it te'ge' lu dobga ti shotti bi ne' Yahudawa.

²⁰ Nəs ngemti təl ləm dəp ne' si u, in nge.

²¹ Amma nə' pal bi ne' si u, i' usu, "Anpalti tedi in Lya a ndəgu." Iki is za' Apisa i' tege' kundələn ki mal.

²² Nəm mbəkəci a Kaisaliya u, illə Ulshelima it shin ni Ikilisiya iki illə Antakiya.

²³ Kalki ləb muttwas tya Antakiya, i Bulus hiliya dələbi i' gob lət tya ge' lu nə lu ge' atl ki Galatiya nə Palijiya, ati ndəlli' mi' bətl Yesu kal mbadli.

²⁴ Iki i mul Yahudiya won mul shin Apolos, atl ki zətti ki Iskandaliya, immbə Apisa. Mul malləba ni, tə man shilən ki Lya ki lwabbati iye.

²⁵ A kulci' shitu ki mal Lya yi, ti shilən ki Lya nə mbotli,

ti dlib ləba tin Yesu kənə kan unə da u, amma baptisma ki Yahaya tə mani katl.

²⁶ Iki gob dlib shilən ki Lya bə nə bultwai age' lu dobga ki yahudawa. Amma nəki Bilkisu nə Akila kumtu, is mbebbi a libi dāsi ka is mbəl dlimitti shitu ki mal Lya da iye.

²⁷ Nə Apolos lyam dākəshti tya Akaya u, i yalsəni dəlti is laci mi'bətl Yesu kal sən njeti in ta mbə u, Mbəkəshtwasi ma ginə lambatl nə Yesu tu tən zo' ləba ki mulban i dām nə dəlti iye tənsi.

²⁸ Gaki ta la' Yahudawa nə shotti bi mul ndəlti iye ge' mbalən i, ti dlimissi tu' ge' lwabbati Yesu tikə Almasihu.

19

Bulus a Apisa

¹ Apolos a Kolanti, i Bulus gandəli ge'atli immbəkəci Apisa. Aləbi immbi mil kushti yen.

² I' ul sisu, "Nə' lakən mbadlu ka mbi Yal ki mbatl ki Lya wa?" Is ndəgi, "Is ultisu, ma kum mbəkə Yal ki mbatl ki Lya wai."

³ I Bulus ngemi, "To unndə baptisma ukən ki mbini?" Baptisma ki Yahaya ni is usu.

⁴ I Bulus usu, "Baptisma ki Yahaya bə baptisma ki za'ti bezən ləba ti pəlti. Ti dləmi' mbalən səlla' mbatl nə mul mbə ge' kalwasi, tiki Yesu."

⁵ Nəs kumi nə gu u, i pəlisi baptisma ge' shin ki mulban Yesu.

⁶ Nə Bulus zisi toh u, i Yal ki mbatl ki Lya mbisi, is

gob shilən nə biyen, asi dləb shilən tən ləba ki Lya.

⁷ Si mus mbalən kutl nə lop kən katl.

⁸ I Bulus tegge lu dobga ki Yahudawa ti' dləb shilən ki Lya bənə bantwai lii maki, ati shotti bi ne' si ati patlsi tettən shitu guk ki Lya.

⁹ Amma i nami pəl ndətl ki ga is nge la'ti mbadli, si byatl shitu i akina də mbalən. I Bulus za'si. I' emmi' bətl Yesu kal ati shilən ne' si hu cin ukəni age' lu kushti ki lashti a Tilanas.

¹⁰ Hwon lob adə pətl gu, hal i mus Yahudawa ne' ginə bə Yahudawa wai u, ginə də dəb ge' atl ki Asiya u, is kum shilən ki Lya.

¹¹ Tu' ma' Bulus, i Lya pəl gagashin gunə bə a ki də pətl dliwai u

¹² Hal hankicin ko lulut-wasi in sa tile mi' gontu, as ndoki a du mi' gatli za'si.

¹³ Na Yahudawa yen ginə də duti də katti du mi' gatli is lyap pətl shilən nə shin ki Yesu tən mi' bəna nə du mi' gatli. Si ussu, "Ge'shin ki Yesu unə Bulus də dlib shilən wasu, ami bətl kin zhil ki pe' ni."

¹⁴ Mil nin ngi ki Siba, bal ləba ki Yahudawa, sidə pətl gu.

¹⁵ Gason i du mi'gatli ul-sisu, "Aman Yesu, a man Bulus, amma kini ki wokəni?"

¹⁶ I mul du mi' gatli pe' lya inndesi ga inngətl si nə ndəlti mus. Ippəlisi li'ton hal is pe'də libini nə kitəl bə nə lulutwai nə hwula adli.

¹⁷ Nəgu, man dli ge' Yahu-dawa u, ne' Helinawa mi'

dəp Apisa, i kummwasən butl gobsi, i shin ki Yesu mbi nalti.

¹⁸ Dibəli ge' mi' la'ti mbadli is mbə bə ki hwuniwai a si dləb ulnəs pəli u.

¹⁹ Mbalən dibəli mi' pətl gonti is mbil ulpətl gont-wasən ge' lu kənəmi i kwetldli a kina də mbalən. Nəs cimbəl natl ki lwabbatu is en nən pət up ki azulpa zangu kutl ləbi nantam.

²⁰ Tu' nəgu i shilən ki Lya mbəl tənki nə ndilti.

²¹ Kalki ndakkə mus usi, i Bulus kəndi ge' mbadlwasi təs su' Ulshelima, abbəli tu' Makidoniya nə a Akaya. I' usu, kal ki alə tya ka, nə ngessi kən ta suti Loma."

²² I' shin lop mi' dəltti, Timothy nə Alastas, swa Maki-doniya, tine inna' ləmdəp ge' atl ki Asiya.

²³ Age' cin u ndəl dlakən pəl dli a tən shitu ki bətl Yesu.

²⁴ Mul guptishugupon də ti gubti palpalu mul shin Dimitiliyas, mul pətl Azulpa ki lu dobga ki Altimas, də mbəlli' mi' pətl ulti nə ultitaka ləkkina aləbi.

²⁵ Immbe sibi ge' lu kənəmi, ne' mi' kyautən ginə də pətl undi ulti nə ulti taka u, i' usu: "Kini yelənsi, ini ki manini ma mbi ləkkinaki zoki i tən ulti nə ultita gu i.

²⁶ Ki yenti a ki kumti kan unə mi' bətl Bulus kal də tle ga ki mbalən aki a Apisa, nə mus Atlki Asiya. Ti usu lya unə pəldli nə toh u lya kən wai.

²⁷ I ngu kuma bəna də kina kəni, bə ulti nə ultitaka u ti hwol zo'shin wai, amma hal nə bal libi ki lya ki Altimas

nən dəmti kənə baliwai; ginə də bətl lya a Asiya nə tən dib ləba u, nən bwastiti nə naltwasi."

²⁸ Nəs kum gu u, i mbatl lewisi is tləl yal lya: "Natl tən Altimas ki Apisawa!"

²⁹ Ləbdəb ten i gatli hwodəli. Imbalən gob dət Gayus nə Alistalkus, yelənsi dukkə Bulus su' Makidoniya, muswasən is dlewsı tya lu dopga.

³⁰ Bulus lyam lə' kina də hwu mbalən, amma imil kushtiwəs haneti.

³¹ Hal ne' na bas mbalən ki atl ki Asiya, yelənsi ki Bulus, is taki' shinkən tən bəga shelti təppe' dlawai.

³² Mbalən i nə dom ga u is hwodəli: Nami də tləl Yal də dləb gwasən a gen də dləb gwasən. Na mbaləni səman ulnə lakida is domga uwai.

³³ I Yahudawa kəge mbaləni is jakən Iskanadali tya kina, is tləl Yal si pətl shilən tənti. I' uu toh tə dəm shot gaki bultı' dlati.

³⁴ Amma nəs mani mul Yahudiya u, i mus sə tləl yel lya ki dom lop: asi usu, "Natl tən Altimas ki Apisawa!"

³⁵ Nə mul kina ki Lashti lwabbat kəge' gatli shel mbalən u, i' usu: "Kini Apisawa, okən mani ki gatli ki Apisawa də butti bal libi nə shishipty ki Altimas swai, nə yegən u nə nda sul lya uwayıya?"

³⁶ Tun nə bəkən ma'shot tibi tən usi wai u, nən mbunti ki mudələn mbadlwakən bə' pələn ulən nə kitilwai.

³⁷ I ngu ka mbəllən mbalən

i ki i, si kuma sa məgəl age' libi niwai bə sa pəl bezən ulən aləbi wai.

³⁸ In Dimitiliyas ne' yelənsi ultitakawasi shilən nisida ne' mulən u, lu pətl shilən kənggu ki buli mi' dlətl shilən kənggi. A' təla dləmti.

³⁹ Amma in ulən ki lyab mbəlliti u, to a' telen kina də mi' dlətl shilən.

⁴⁰ Nəguda mige' bəna ki, pətl shilən ki nditl kiga ki ulnə nda səti u. Tən shilən gu məkən ma' dlib ulən tənkiwai, tun nə bə shutu was dəwai u."

⁴¹ Kal ki dləb gu, ippalli mbalən bi.

20

Bulus a paltya Maki-doniya nə Hellas

¹ Kal ki mutti ki mbatl ki mbalən, i Bulus mbe milkushti was bi kal ki ndəllissi mbadlə, ippallisi bi illə tya Makidoniya.

² Iddu tya ge' ləbə, ti dləmi' mbalən dəbəli shilən ki ndətlki mbadlə, ngwaltwasi immbə'ci ge' atl ki Hellas,

³ akikən tə dəmmi li maki. Nə na Yahudawa yen akəndə biwasu, nə' bal nja ki tə' tege' kundələn ki malu təllə Suluya, i' kəndi tə patl tya tu' Makidoniya.

⁴ Ti isə' Sopata yakənkə Palus te' Beleya, Alistalkus nə Sakundas mbalən ki Tasalonika, nə Gayus mul Dalbe, Timoti nə Tikikus nə Talopimas, mbalən ki atl ki Asiya.

⁵ Mbalən ginəs zəga kina u is bəmumi a Taluwasa.

⁶ Amma in za' Pilibi ge' kundələn ki mal kal daddabəl

gunə bə yisti nit dawai u, in mbisi a Taluwasa kalki mutti nantam. In dəm ləbi mutti ningi.

Dopga ki patl bi a Taluwasa

⁷ Ge' cin ki nəm ki mutti ningi in mbə də dāmti ki catl bəledi. I Bulus dləmi mbalən shilən, gaki ti lyab zə'ga lucili, i' gob dləb shiləni hal a dlom gasi.

⁸ Cilti dā dəbəli ge' libi ki lya u nən domga dā u.

⁹ Yakən gidənsi won ti ki dəmi tən dlabi ko' yetil mulshin Aptikos, i yemmbu' kanti nə Bulus ləndəp də shilən u. Nə yemmbu' kantu, tikə dəmi ge' kəps ki lya mul lu tom maki innda su'atli i kanti hwuni.

¹⁰ I Bulus pe'su' atli, im muttwatən yakən gidənsi isi it kucenti, i'usu. "Bə hwok kiniwai," "Ti kami!"

¹¹ I ki ippal twage' kəps ki lya ni dādānu itcel biledi it dāmi. I' gob shilən halcitlkəlu izza' ləbə.

¹² I mbalən kan yakən gidənsi i tya libi kahmi, is kum hwoltugi iye.

Bulus palli Kolsi ki Apisawa bi

¹³ Mine in ndakina in tege' kundələn ki mali illə tya Asus, ge'lu unə tən kan Bulus dā u. Nəgu tə kəndini tən təllə tyaka tən asən.

¹⁴ Nəm mbimi a Asus u, inkanti ge' kundələn ki mal in mbə a Mitilini.

¹⁵ Lucili in tege' kundələn ki mal tekka in mbə'ci a Kiyos. Lucili dānu in dākəci

tya Samas, lucili dānu in mbəkəci a Militas.

¹⁶ Bulus kəndi təd dākəsh Apisa ge' kundələn ki mal gaki kitəli' dlətl a Asiya, gaki ti dleuti təm mbəkəci Ulshe-lima dā, in nən pətu, tən cinkə pentikos.

¹⁷ Te' a Milita, i Bulus shin-shin kən tya Apisa tən kolsi ki ge'lu dobga ki shilən ki Lya.

¹⁸ Nəs mbəci matu, i' ulsisu: "Ki manən kan u nadəm ge' kini u, tun ga siu na mbə ge' atlki Asiya u.

¹⁹ Ami bətl' Lya nə zo' mbadli hal nə luu, nə bəna dibəli na tle gaki dāshti ki tu' ki na Yahudawa.

²⁰ Ki manən kan u nə bə a kum bakkə dlib ulnə nən dətl kini uwai u, ya dlimikini ge' mbalən nə libi libi bəkə hwuniwai.

²¹ Ami dlimi' Yahudawa ne' mi' ginə bə Yahudawa wai u səppal ma' Lya nə ngesi as dlim bezən ləbawasən as la'mbatl tən Yesu.

²² In ngu Yal ki mbatl ki Lya, də təntəni talə Ulshe-lima, aman ulnə tə ndani ami uwai.

²³ Amani katl hu gatlu kəni Yal ki mbatl ki Lya dā dlim-itəni kəndəti nə tle' bəna dā buttəni.

²⁴ Ngo' nənəgu, a pal gayi ulənwai; Lyamti ki mbadlini iki ta pa' taltu a njikən ulnə Yesu bələn u, dləb zo shilən təmi ki Lya.

²⁵ Nəguni a mani muswakən kəkən yentən nəwai, kini u na bəlkin tyai dā dləb shilən ki guk ki Lya u.

²⁶ Gaki nəgu, ami dləmikkin asəti, ape' dəge' alhaki ki

hwula wakən i.

²⁷ Gaki a kum bakka dlimikkin mus ngati ki Lya wai.

²⁸ Butən gawakən, nə kuma mus hwu mbalən nə Yal ki mbatl ki Lya pəli kini, dəmni mi'zə' dwadən tənsi u, dəmni mi' byatl mi'bətl Yesu kal ginə' ulsi nə hwulawasu.

²⁹ Amani kal ki zəgga ini, mi'dashti ki tugen nən teti ge' kini, səkən kub ciggokə hwu mbalan i wai.

³⁰ Age' kini ma mbalən yen nən tləttodfi, as gəl bali gaki səddəli gawasən mi'bətli kal də.

³¹ Gaki nəgu dlilni gal! Dambilini, hwon maki ngu aza' pikkin shilən wai gasi nə dloncin, hal nə lu.

³² Nəguni ami za'tikin toh də Lya, nə zo shilən wasi, i likə' kini abbəlkin gado ne' mus mi'zo' mbadli.

³³ Azi dwadən tən upki ko lulut ki mulənwai.

³⁴ Kini nəgawakən ki manini toh i kən də bəltən ulnə ami lyamti u, nə ki mi'ginə ami ne'si u.

³⁵ Age' mus ulna pəli u, ami nune' kini, tu'tən botlti kyautən hwel kən tə dələn mi'ləshi ndətl də, aki dambətl shilən ki Yesu nə usu: "Bəlti ngətl kanti nə albalka." "

³⁶ Nə Bulus ngwatł shilən wasu, in ngus atl mus ne'si is shilən nə Lya.

³⁷ I muswasən is go' kulu, is kucen Bulus asi swattiti.

³⁸ Ulnə mbəllisi du mbadlu iki shilən wasu nə' usu səkən yetti nuwai u. Iki is la'ti shitu tyama' kundələn ki mal.

21

Ləkkə Bulus Swa Ulshe-lima

¹ Kal ki bwastimi ne'si, inte ge' kundələn inta'mi swa Kos, lucili insu Lodas nə Patala.

² Nəm mbi kundələn mul dəkəshti tya ge' atli ki Pinikiya u, inte gibi inziga.

³ Nən yen Saipulus te'ka u inpalti tən tona, in bəw kina dələ' ge' atl ki Suliya, in shiti a Taya, aləbi tə kundələn ki mali shi' kayawasi.

⁴ Nən mbi lu u nə milkushti də u in dəm ne'si mutti ningi. Tən ndətl ki Yal ki mbatl is pi Bulus bəllə Ulshe-lima wai.

⁵ Amma nə cin tləti nən pə u, in hilya in bəw kina də ləti. Muswasən, mudli nə mil, is la'mi shitu tya kal gatli, iki ingus a tən bəgasi in shilən nə Lya.

⁶ Kal ki palli' yelsəni bi inən, inte ge' kundələn, sine ispal tya libi.

⁷ In gop ləti nən a Taya u in mbəci Talamayas, inshinni yelsəni, in mun nəm ma'si.

⁸ Lucili in hilya inmbə Kaisaliya, in tye libi ki Pilibus mul dləp shilən ki Lya, gunə nəmkəni ge' ningi i' u.

⁹ Tinə mil mudli upsi, ginə bə apəl ki nditi wai u ginə də dləp ləba ki Lya.

¹⁰ Kal ki mutti ten aləbi, i mul njeshinkən ki Lya won mbə, shinwasi Agabus immbə te' atl Yahudiya.

¹¹ Nəmmbə ma'mi u, i' kan ul kəndə dlom ki Bulus i' kəndə toh nə asənwasi, i' usu "Ulnə Yal ki mbatl ki Lya dləmi u ngu, 'Nəgu Yahudawa

ki Ulshelima sən kəndə mul ul kəndə dlom u a bətlti atoh də ginə bə Yahudawa wai u."

12 Nən kumi nəgu u, mi ne' mbalən i nə ləbi u in bəl Bulus bi bə su Ulshelima wai.

13 I Bulus usu, I' usu "Yakən ki kulu aki calitən mbatl də? A mibo galkən aminda, amida bultti' kəndə twai sə lyami as tlo a Ulshelima tən shin ki mulban Yesu."

14 Nə bəta kum sheltwai u, indəm shot, in usu "Tə Lya pəl ulnə mbunitu."

15 Kal ki gu, in kan shitu ki su' Ulshelima.

16 Na milkushti yen te' Kaisaliya is la'mi shitu is mbəlmi libi ki mulshin Manason, lu unətən dləlda u. Mul ki Saipulus mul bəl Lya hwon di bəli.

Bə'citi ki Bulu a Ulshelima

17 Nəm mbə Ulshelima u, Yelsəni inən njemi nə hwol tugi.

18 Nə cilt kəlu i Bulus ziga ne'mi swa ma' Yakubu, kolsi Ki Ikilisiya mus asi də.

19 Nə Bulus shinnissi u, itl' dləmisi shilən bi nə bi kə ulnə Lya pəllitu age' mi'ginə bə Yahudawa wai u atən kyautən wasi.

20 Nəs kumi nəgu u, is nalt Lya. Is ul Bulus su: "Yani, zangu nəmi Yelsəni, Yahudawa bəl mbadlwəsən, ma' Lya singu mi'ndətl kəmbatl kəni ge' bətl zhil ki Musa.

21 Mbalən tle kup su usu tənki də kulci' mus Yahudwa ginə bəda ge' mbalan ki Musa wai u sə'dlat zhil ki Musa taka, ki dləmmisi bəst səl millwasən ko as bəl Ləba ki kolsi inən wai.

22 Yakən təm pəlini ngə? Katlti dəwai sən kub mbətwagi.

23 Gaki nəgu pəl ulnə tən piku. Mbalən upsi ni mifa ginə kan dləlliti u.

24 Kan mbalən i, a bələn zhil ki kushti ki zo'ki mus, a' batl mus ulpi səmbi sə' utl gada. Tu' tən shitu gu, mus nən ma'dli ulnəs dləmisi tənku, bali də gəbiwai, amma ki gawagi ki bətl zhil ki Musa.

25 Tən ginə bə Yahudawa wai u mi'bətl Yesu kal, mashin lwabbat swai i təngaki bəs dam ulki dəmi ki lya ki mi' pətl gontwai, bəs pəl kontwai bəs dam tlu u nəs ceti' yalu wai nə dəp tlu nə hwula wai

26 Nəlu cilu i Bulus kan mbaləni asa likən gawasən i. I ki i' tege' libi ki Lya tə' dləmisi cin ngatlti ki likə' gawasən, nə bətl Lya ləba ki ulkə okətl bezən ləba ki ko wonngi wasən.

A gop Bulus si

27 Nə mutti ningi bəl nja nəpa'tu, gen ge' Yahudawa te'ge atl ki Asiya is yen Bulus ge' libi ki Lya. Is cokəl hwu mbalən is gobti,

28 asi dulle asi ussu Yelsəni inən Isla'lawə, dələn mi! Mulgu ti də kushti mbalən sə mbəl mbalən inən nə zhilin nən nə lu u dədanu, immbəl Helenawa yen i kon nə lu bəlt Lya."

29 (Gaki tedi sa yen Bulus isə Tulopimus, mul Apisa, age' gatli, is eni kənə Bulus mbəllənti ge' libi ki Lya.)

30 Mus gatli is hwodəli mbalən is tləlte' nə kitəl is

gob Bulus is dælti twa dla dæ ge' libi ki Lya, is dleusi dæ le'dlabiyi.

³¹ Si ge' ngau shitu ki tlotti gu' u, i shilən ləkina dæ bali ki mi' ki ndæ dlom ki Loman kise mus gatlu ki Ulshelima dæ dlati.

³² Aləbi i' em mi'kə ndæ'dlom ki Loma nə na ki bazi ki mi'kə ndæ'dlom is tlə swa ge' hwu mbalən. Nə mbaləni yen ki bali ki mi'kə ndæ dlom nə mi'kə ndæ' dlomwasu, is za' liti Bulus.

³³ I bal mulkina ki ndæ dlomi hilya i' gobti, i' laki sə'kəndəti nə zhim dom lob. Iki in gye m mi tikə on ngi ya tə pəli.

³⁴ Nami ge' hwu mbalən ni si la'ti yali gi dæ dləp shilənwasu gen dæ dləp gwasən. Gaki o'tilu dibəli hal bali i' ambi gəs ki bal shiləni wai, il laki sə'təla Bulus ge'lu dəb kəmi' kəndə'dlom.

³⁵ Nə Bulus mbə tən lu dəkəsti u, sai nə mi'kəndə'dlom kanti ki kami gaki tləl mi'gatlu ki mbalən.

³⁶ Dopga ki mbalən i nə bəlsi tedu asi la'ti yali asi ussu, "Mi tloti!"

Bulus Shilən nə mbalən

³⁷ Nə bal ki mi'kəndə'dlom təla Bulus a ge'lu dəb ki mi'kəndə dlomu, i' ul mulkina ki mi'kəndə'dlomi su, "Kən ndəti ta shilən mika?" "Ki manən shilən "Nəbi ki Hellenanci bo?"

³⁸ "Kikə' mul masal mulu wai wa? Gunə hwon ki te'kal nə bye u, i' tləlli mbalən ndəlt Kəga, hal it dəl mbalən za'ngu upsi mi'tlwam mbalən a ge' delgən u"

³⁹ I Bulus ndəgi, Ami mul Yahudiya ni, te' Talsus age' atl Ki Kilikiya, ami Yakan gatlu kəni gatlu nə si kumti nə nali u. Mmi bətl ki bi zakəni tapi Mbalən i shilən."

⁴⁰ Nəmul kina ki mi'kəndə dlom bəlti shilən u, i Bulus dləltən gəbsi i' ta'ki hwu' mbalən toh lya is dəm shot, muswasən ishinnisi nə bikə Alamaya.

22

¹ "Yelsəni nemi' zə'mini, kumən nə ni ta dləmi kin ulnə nda u, gaki ta pikini a pəl bezən ulən wai."

² Nəs kummi tashin nisi nə biki Alamaya u, is dəmciw. I Bulus usu

³ "Ami mul Yahudiyan, zəkkə Talsus ki Kilikiya, age' gatlu anali. Ami mul kushtini amalgən dæ Gamaliel gunə kulci zhil ki mi'zə'mi'zəm mini u. Ami nə bətliti ki bətl Lya kənə kan unə muswakən ki pəltin sə'ti u.

⁴ Hal a la ki mbalən bətl ki bətl shitu u i, ami gobti mwani nə mudli a kəndəsi a atlosi.

⁵ Bal ləba nə mus mi' dlətl shilənwasu nən ziti nə dwadən. Ama'si akan shinkən ki elsəni ini Yahudawa yasuli swa Dimascus, Ya beu dæ gopti mbalən ta sulsi ge' lu kənndə' mbalən ki Ulshelima as pəlisi bezən'ləba.

Bulus dləm u ndi patltem ma' Lya wasi

⁶ "Amige' ləti a bal dləncin na bal nja nə Dimashku u, bənə mantiwai i bal ciltton pe'sul lya i ga ndələni.

7 Ya nda atli yakum ya lon də ultənsu, Shawulu! Shawulu! Yaki pəlitən bezən ləbada?

8 “Yandəgi ‘Ki wokəni, mul ban?’ I’ ulənsu. ‘Amiki Yesu mul Nazaleh, mulnə ki pəllitti ngashtu.’

9 To, ginə ne’ kən i yen ciltisi, amma sakum yal ki mul shilən nə amiwai.

10 Ya usu ‘To, ya tapəli, mulban?’ I mul ban ulənsu “‘hilya, ki’lə Dimascus, tyaka sə’ dləmi’ ulnə’ ki’ pəli u.’

11 Na dəm dwa u gaki ciltu. Mbalən i nə’ ne’ kən u is goppi toh is sullən swa Damascus,

12 “Mulən də mulshin Hananiyi immbə makəni. Ti mul bətl zhil ki musa mulnə mus Yahudawa ki dəmi aləbi də ndwatiti u.

13 Nə’ dləl malgən də kən u, i’ ulənsu, Yelse ini Shawulu, tə Yelluwa’ pali!’ A ləbi a ləbi idwadən i buli Ya yenti.

14 I’ usu, ‘Lya ki kolsi inən a olki gaki ki man ulnə ge’ mbadlwasu, Kin ye’ mul zoki mbatlu, kən kub shilən abi-wasi.

15 Kən dəp mul pətl yenti ki dwadən wasi, ma’ mus mbalən tən ulnə’ enini nə ulnə kumini u.

16 To nəgun u yaki butti? Hilya, tə pəli’ Baptisma a o’kəli’ Bezən ləbawa’ taka, tu’ ma’ mbe’ shinwasi.’

17 “Na patl te’ Ulshelima a ami shilən nə Lya age’ libi ki Lya, i tlu’ti mbini.

18 Ya yen mulban də shilən nə ami. I’ usu, dlewki! Ki’za’ Ulshelima, gaki mbalən aki səkən ndə’ti nə pətl yenti ki dwadən u nə ki dləmti tən kən uwai.’

19 “ ‘Amine ya usu, mulban, ‘Sima gawasən səmani hu lu dobga ukəni a kəndə mbalən ginə la’mbatl tənku ya li’li’si.

20 Gasi unəs bəna hwula ki Istipanusu, mul pətl enti ki dwadınwagu, a ami ləbi ki dləli, ami bəlt kal ki ulnəs pəli u, amine ya bu’ lulu’ kəmi’ tlotti.’

21 “I mulban ulənsu, ‘Hilya; ta shinki tya lolu ma’ ginə bə Yahudawa wai u.’ ”

22 I mbalən dobga də ga’ti kəm tən shilən ki Bulus hal immbə tən shilən u də, is tləl yal is usu “Tloti! Tə bwəs undi mulu nə dəb ləba a mbuni tət dəm tən ləba wai!”

23 Asi matlti asi pe’ti lya nə dla’ti lulutwasən asi tləl kushka lya.

Bulus a Loma

24 Imul kina wasən bəl zhil ki sutl Bulus ge’lu dəb ki mi’kəndə’ dlom. A gyemti nə dlamtəl, gaki tən man shitu u nə laki i mbalən də lakitti Yal də nəgu u.

25 Amma nə kəndətti nə zhimu, i Bulus ul balmul kəndə dlomu nə nja nəti usu “A mbunni ki pəli mul alt ki Loma dlamtəlla, bəka mbiti nə lati asən gimbi waiya?”

26 Nə bal mul kəndə dlom ki Loma kumi nəgu u, illəmak mul bətl zhil ki kəndə dlom i’ ultisu, “Yaki lyab pəltini? Mulu mul Loma ni.”

27 Imul bətl zhil ki kəndə dlomi’ ul Bulus su, “Dləmini ki mul Loma kəma?” I’ usu, “E.”

28 Imul bətl zhil ki kəndə dlom, i’ usu, amicifo sai na bətl bal ulpi ya mbi dəb yakən atlda.” I Bulus usu, amifo nə nali sə zənni.”

²⁹ Gaki nəgu, ginə də lyab gyebti u, is mbə gi nə kali aləbi aləbi. Mul bətl zhil ki kəndə dlomi nəm mani, ti gawasi ta kəndə Bulus mul Loma u, i bult gopti, in ngu taləge ta kəndəti.

Bulus akina də mi'dləl Shilən

³⁰ Nə lucilu mul bətl zhil ki kəndə dlomi illyami təm man ulnə Yahudawa təla shilən tən Bulus da u, ittəngəlti, idləllisi zhil nə bas ləbasi nə mik attli səddomga, apa immbəl Bulus idl dləti a kina wasən.

23

¹ I Bulus uti mi'dləl shilən ki atl dwadən i' usu, "Yelsəni ini, bətl Lya kən amidə nə mbatl ki zoki hal i mbəl cin ki səti də."

² Ananiya bal ləba ki Lya ul ginə ki dləli nja ma' Bulus su sə'op biwasi.

³ I Bulus ultisu, "Ki mul ngashtu, "Lya nən litiki, ase, ki dəmni ki u bo zitən zhil kən ki daya, ki ngu də usu tə duni, gu shot nə zhil ki Musa

⁴ Ginə ki dləli nja nə Bulus su is usu, "Bal ləba ki Lya kən ki byel twa?"

⁵ I Bulus ulsisu, "Yelse ini, amani ti bal ləba ki Lya kən wai, Ki lacida: 'Bə'dləm bezen ləba tən mul kina ki mbalən wai.' "

⁶ Nə Bulus yeni, nami Sadukiyawa ni nə gen Palisiyawa u, itltləl yal age' lu domga i' usu "Yelsəni ini, A mi' mul palisiyawani, yakən Palisiyawa. Tən a dlil mbadli i tən tləl lya ki mi' mäshti i ami tleb bəna də."

⁷ Nə' dləmi nəgu u, i dlan nda ge' dlom ki palisiyawa nə sadukiyawa, i dob gani bwəsi.

⁸ (Amma Sadukiyawa sa ndə nə hillya gə' ki mi'məshti twai, bə mi'shinkən ki Lya dəwai, bə yal ki mbatl ki Lya dəwai, amma mus palisiyawa is ndə' nə nali.)

⁹ I bal dla' hillya, gen ge' mi'lashti ki dəlika ki palisiyawa is tləlyal asi shottibi. Asi ussu "Mibo mambi mulu nə bezen ulən wai," is ussu. "Ko yalkə mbatl ki Lya ko mulshinkən ki Lya kən shilən nəti u pa?"

¹⁰ Nə shotti bi i ndəndəlu i mul kəndədlom kum mbulti bas kyakkyash Bulus. I' bəlsi zhil tə mi' kəndədlom susudfi sə' kanti də ma'si nə ndəlti sə' təlati ge'lu dobga ki mi' kəndədlom.

¹¹ Nə gas pə u i mulban dləl nja Nə Bulus i' ultisu, "Ndəl mbadli kan u nə'pəl enti nə dwadən a tən kən a Ulshelima u, nəgu ki' pəl enti nə dwadən ini dədanu a Loma."

Sa Kəndə i sə' tlo Bulus

¹² Nə lucilu i Yahudawa mabi is usu nə ndaltannaca sə' kən damti nə tletiwai sai nə sa tlo Bulus.

¹³ Ginə kəndə shilən u sə'ngətl mbalən kətl ləbi upsi.

¹⁴ Is lə ma' bas ləbasi ki Lya nə mi'kina is usu, ma dlil bal tannaca i məkən damtiwai nə tletiwai sai nə ma' tlo Bulus.

¹⁵ Gaki nəgu kini nə mi'dləl shilən dləmi mul'kina ki kəndədlom sə' mbəlli kinti, kənə ki' mbələn ngəp gəs ki shilən was tən kini iye mi kuma ki dləli tən asən kən mi'da tən tloti nə mbətwasi.

16 Nə yakən ki yelse ki Bulus kumi nəgu u i' suge' lukəndə mbalənisi idləmi Bulus.

17 İki Bulus taki bal mulkina ki kəndə dlom gudəl nəm bi i' usu, "Kan yakən gidənsi u ki təlāti ma' mulkina; tinə shilən u nə tətł dləmi tu."

18 I' kanti it təlāti ma'mulkina, i' usu, "Bulus, ki lu ki kəndən mbalən, shinəni takami' yakən gidəsi u tedi tən gaki ulki dləmi ni' da."

19 I mulkina ki kəndə dlom goppi yakan gidəsi i' toh tedi, amalgəni in gyemti, "Yaki lyamti ki' dləmini?"

20 I usu: Yahudawa sa kəndə i sə' gyemki ki mbəlisi Bulus ma mi'dləl shilən akyau kənə sə' gyemti ki zokini tən shilənwası.

21 Amma bə ndəgisiwai, gaki mbalan ginə ngətl kutł ləbi upsi sifuttiti age' dəlgən. Sa dlil bal ndaltannaca i səkən damtiwai nə tletiwai sai nə sa tloti butti səda katł ki ndəgisi."

22 I mul ki ndədləmi dəlli' kəmu i' za' yakəngidənsi isi is zəga nə: "Bə' dləmi mullən shilən u nə' dləmi uwai."

Is pal Bulus tya Kaisaliya

23 I mulkina mbe bas mi' kəndədlom was gudəli lob bi i' ulsisu, "Gadlən mi' kəndə dlom kutł cen lob nə mi' kəndə dlom mi'to'tən bətsi, kult ləbi ninngi, nə mi' dlati nə zo kult cen lob sə'su Kaisaliya nə dom nətapsi ki gasi.

24 Ngayi Bulus bətsi tətə' tənki asulənti ma' gobna ki Pelis."

25 I mulkina ki mi' kəndə dlom lash lwabati kənə nəgu:

26 Te'ma' Kaldiwas Lisiyas, tu Ma'mulnalti, Gobna Pelis. Shilniti mul nalti.

27 Mulgu Yahudawa si lyam tloti, amma yalə nə mi' kəndə dlommini yakwacati, a kumi timul dəm ki pit a Loman kəni.

28 Ami lyamti taman yakən laki singettida, ya mbəti ma' mi'dlətl shilənwasən da.

29 Yambi si dakətti tən shilən ki kushtiwəsən, amma bezən ləba u nəz zitu atala ki kəndəti ko tlotwai.

30 "Nakumi sa kəndi bezə' uləntintu, iki ya shini sə'talati maki. Ya ul mi' pətlti nə shilən ni su sə' dləm ulnə pəli u akina wagi.

31 Tən gaki nəgu imi' kəndə dlom kan Bulus ne'si a gasi is talati Antipatlis.

32 Nə lucilu is za' mi'kəndə dlom mi'tottən bətsi sə'zəgane'ti, is paltya gelu dəmtwasən.

33 Nə mi'kəndə dlom mi'tottən bətsi mbəci Kaisaliya u, is bəl Gobna i lwabati is za' Bulus atoh wasi.

34 Nə gobna ya lwabatısi u, i' gyem Bulus kibo age'lu u kənkiđa. Nə'kumi a Kilikiya u,

35 i' usu, "Anga'kiki kəm ən mi' pətl ki nə shilən sa mbə u." I gobna i bəl zhil sə', dləl Bulus a bidla ki Hilidus.

24

Sa təla Bulus akina də Bilatus si

1 Kal ki mutti nantam i bal ləba, Ananiyas, is su Kaisaliya nə mi'kinayen nə lauya mulshin Taltulus, is təla shilən ki Bulus akina də gobna.

2 Nə sul Bulus gibi u, i Taltulus mbəl shilən akina də Apilikus: "Mul nalti tu'maki mbalən mbi dəp kizoki mul mbunti, tu'ma' yellu loluwa' kən likən dəb ki mbalən inən də.

3 Ko a nəmi, mbalən inən si godeki ko a una.

4 Amma gaki ba dəmbəl ki, Ami ngepki nə zo' mbadlwa gu ga' kimi kəm tən ndo'ləs ulnə tən dləmiku.

5 "Mə mbi mulu mul ngaushilən kəni, mul mbətl dlatl kəni adlom ki Yahudawa nə ko a u nə age' dəb ləba, kuma tikə mulkina ki dalika ki Nazalawa.

6 Hal ti lyap kon nə libi ki Lya; in gobti. Nə lati mbatl ki tən pəli' shilən tən zhillinən.

7 Amma mul kina Lisiyas kəm shiləni u i' mbə i' kanti də mami nədəlti.

8 In ka cetti nə gawagu, kən ma' bali tən mus ulnə mi dləmti təntu."

9 I na Yahudawa yen pə kal ki shilənisi, is ndəgi shiləni nəguda.

10 Nə gobnayi ndəgiti tə shilən u, "I Bulus usu, amani hwon dimbəlli ka tle pəli' mbalən i shilən i. Nə hwol mbatl kən ta pal shilən ini.

11 Kimanini a ngəl muttu kult nə lob nə patl tai ini a Ulshelima də shilən nə Lya wai.

12 Mi' mbətl shilən i sa mbi də shot bi nə tlilt gatl lya nə mbalən age' libi ki Lya wai, nə age lu dopga ki Yahudawa nə age' gatli.

13 Sə'kən ma' dləmi'ki ulnə lakida is mbəllən də makuwai.

14 Amma a ndəgi, nə shitu u nəsi mbeti ki 'Dalika u, nə ami bətl Lya ki kolsi i nən də u, ami lati mbatl nə mus ulnə ki laci ge zhil ki Musa nə ge lwatbat ki mi' nje shinkən ki Lya u.

15 Ami la'ti mbatl nə Lya, kan u nə gi də La'ti mbadlu, nən tlətl mi'məshti, mi'zo'mbadli nə mi'besən mbadli.

16 Gaki nəgu, ko a nəmi ami dətl mbadli gaki bədəm ulkə dləmi ma' mbalən nə ma' Lya.

17 "Kal ki zati Ulshelima nə hwon ten ngulen, Ya paltya ta dətl mbalən inən, a bəlsi ulki toh ini nə ulki keli' Lya.

18 A mi ge' pəlti nəgu is mbi nə ki peshti age' libi ki Lya. Bə ami də ne' hwu' mbalən wai bə a tlili mbalən mbadlwai.

19 Amma Yahudawa yen də tye'ge' atl ki Asiya, ginə a mbuni asi ki a kina də'ka, si təlla shilən i ma'ki ən shilən won nisida tənken u.

20 Ko aza Mbaləni sə' dləb lati asən gibi u nə mbi nə nali u, gasi u nə a dləl kina ki mi'dlətl shilən u,

21 Atən shilən nəmon kən katl na tləl yali a ami ki tlili akina də si, ya usu 'Gaki tlətl lya ki mi' məshti si pəlitən shilənda akina wakən a sətti.' "

22 Pilikus nə dəm niki timul ma'ləba a tən shitu u, i' dlətsi. I' usu, "In Lisiya mulkina a mbə u," "An poci'kin shiləni."

23 Ibbəl bal mul kənda'dlom bəl zhil təl le Bulus, amma ibbəltti mbul ki təza' yelənsi wasi səmbə sə ngawi' wunne ti lyamti u.

24 Kalkə ləb mutti i Pilikiya

mbənə kəliwasi Dulisila, yakən Yahudiya. I' shin shin kən sə'mbəlli' Bulus i' gakk'i kəm tən la'ti mbatl nə Almasihu Yesu wasu.

²⁵ Nə Bulus də dləb ulkə zoki, nə ngapti ga nə zə' batltu nədə hətu, I Pelikus kum bulti i' usu, "Nə guni apə i! Kən ma'zə'ga. In a mbi mbulu an ta'ki ki bi."

²⁶ Gaki ti la'ti mbadli dəgon a Bulus bəlti ulpi, i lakida i' gob takinti bida ati shilən siti.

²⁷ Kalki hown lob, Bolkiyes pestas nje Pilikus. Pilikus ne gaki ngau holhuwla ma' Yahudawa i'za' Bulus age' lukəndən mbalən.

25

Bulus Təla Shilən kina də Kaisal

¹ Nə Pestus mbə'ci ge' atlwasi, Kal ki mutti maki i' za' Kaisaliya illə Ulshelima,

² Iki i bas ləbasi nə mi'kina ki Yahudawa is təla shilən ki Bulus ma'ti. Is bəl Pestus bi

³ tə' dəlsi, səm mbəl Bulus a Ulshelima, amma is kəndi tə gen hwun tən shitu gaki sə' tloti.

⁴ Amma i Pestus ndəgi i' usu, "Bulus ki i dle Akaisaliya, ami nə gayini ami lyab ləti tyaka ge' muttuni.

⁵ Hwe tə na mi'kina wakən mbə ne' kəni, in a mbi mullisi nə lati asən gibi u as mbəl shilən wasi."

⁶ Pestus a ngətl mutti usəpsi ko kutl a tine'siwai, i lə Kaisaliya. Lucili i' totən kundən guntwasi, illaki səm mbəl Bulus a kina də'ka.

⁷ Nə Bulus tette' gibi u, I Yahudwa ginə mbə te' Ulshelima i is gadəl ti galgal. Asi mbətl shilən dimbəli tənti besni, gini sima bəs Mani wai u.

⁸ I Bulus dləli gawasi: i' usu "Amibo a lew nə zhil ki Yahudawa wai ko libi ki Lya ko Kaisallwai."

⁹ Pestus, ne gaki ngau hwol hwula ma' Yahudawa, i' ul Bulus su, kən ndə'ti ki'su Ulshelima səp pəli shilən a kina daka tən usi nəsi zi'ki gawa?"

¹⁰ I Bulus usu: "Nəgun u ki dləli ami də abidla shilən ki Kaisal, a ge'lu unə mbuni tə pəli shilən də u. A pəli Yahudawa ulən wai, ki gawagi ki mani nəguda.

¹¹ In lati asən gibi i u atala tlotu, ai, a kən dləli məshtwai. Amma in bal shilən nisi də tən ulnə si ngauti tən kən u wai u, to mul bətl Yahudawa ami dawai. Ya ngayi tə mbəl' shilən ini a kina də Kaisal!"

¹² Kalkə shilən ki Pestus ne' mi'dlədl' shilən wasi, indəgi i' usu, "To ka ngayi tə tala shilən wa' kina də Kaisal. To ma' Kaisal kən ki'lə!"

Bulus akina ki Agalipa nə Banis

¹³ Nə tləp mutti tenngulen u, i Guu Agaliba nə Banis is mbə Kaisaliya gaki sə' uli Pestus dēm.

¹⁴ Is ləm mutti tyaka dibəlu, iki i Pestus dləm shilən tən Bulus isə Guu. I' usu: "Mulən aki gunə Pelis za'ti ge'lu ki ndə mbalən.

¹⁵ Na lə Ulshelima u, i bas ləbasi nə kolsisi ki Yahudawa is mbəl shilən tənti, is usu ta poci' shilən.

16 “Amne ya ulsisu Lomawa aku də pəlt guwai, tə'zi mul lati asən gifi batltwai, gaki tələ' mulən də hwol tugwai, sai nəti nə mi'pəlti nə shilən sa mbə sa makina də pətl shilən, ammbi abmbun gawas tən shilən u nəs mbəli təntu.

17 Nəs mbə kummwasən u, a dəmbəl shiləni wai, citl ki lu ya totən kundən guntini ya bəl zhil səm mbəli mulisi.

18 Nə mi'ship shilən hilya u, a kum bezən shilən u nə a la'mbadli sən dləmti tən tuwai.

19 Sai hwu'shilən yen kən sə mbəlli tənti tən bətl Lya wasən, nə mulən kise Yesu, gunə məcū, amma i Bulus dləl katl tən ta məcūwai.

20 Amine a hol kan unə ta bəl gəs ki shilən u də u i: Ya usu ko tən suti Ulshelima gaki sə' pəllit shilən swaka.

21 Amma i Bulus ngayi sə' dləl shilən wasi, i Augustas ya shilən nisi, iki ya bəl zhil sə' idlati sai gasi u nə a taki Kaisal ti u.”

22 I Agilipa ul Pestus su, “Ami gayi ma ami lyap kup ulnə tə mulu dləmi u.” I Pestus usu Akyeu kən kubti.”

Bulus akina ki Agilipa

23 Nə citl kəlu Agilipa nə Balniki is mbə age' naltwasən ki gunti is te'ge' kəs ki dləl shilən ne' mi'kina ki dlati nə bas mbalən kige' gatli. I Pestus, bəlsi zhil sən mbəl Bulus.

24 I Pestus usu, “Guu Agilipa, nə mus mbalən i nə ne' mini u, kən də ye' muluwa gunə Yahudawa mbəl shilən was a Ulshelima nə a ki a

Kiasaliya, asi matltti ambuni təzati tə' dām tən diwai.

25 A yen ulnə' pəli i a kəmməsh tuwai, tun nə ti nə gawas kən tə ngaui sə' palshiləni akina ki Augustas, ya usu an takkitki tiswai.

26 Amma ulən nida gunə ta laci mul ban ini gawa suwai. Tən gaki nəgu ambəlti kina wakən də, nə akina də'ka Guu Agilipa, ko gaki kal ki gyepti an ammbi ulnə talaci u.

27 Tən yati ini, ndokkəkkəni tətə' mul ki kəndi bənə mbitti nə ulnə' pəli uwai.”

26

Bulus Dləli Gawasi Akina ki Aglibas

1 Iki i Aglippa ul Bulus su, “A ndəgi ki'shiləni a'dləli gawagi.” I Bulus ta'toh lya I'gob shilən I'usu:

2 “A mbi zo' asən i Guu Aglippa, nə dəmniki akina də'ka ta dləli ta shilən asəti u tən mus ship shilən u nə Yahudawa pəli u,

3 Nə dām niki Ki mul ma' ləbani ge'dəb ki Yahudawa u nə shilən wasən u. Ami ngepki ki' ga'ki kəm nə ngaptibi.

4 “Mus mbalən ki Yahudawa səman dəmtini a də ya'ni, tun tlə tini age atlini, nə a Ulshelima.

5 Səman nəni tun tede ən sən dləb ulnəs mani tənkan u, Səmani ami mul bətl dəlika mul ndəl tuni ge' bətl Lya inən, a pələn dəpkə mul palisa.

6 Nəguni tən gaki la'tti mbadlə tən dləlliti u nə Lya pəli mi'zə' mi'zəm mini u

i lakida ami ki dləli tə pəli shilən da asəti.

⁷ Guki dləlliti ki bi inən kutl nə lop ginə də la'ti mbatl nə bətl Lya gasi nə dloncin si la'ti mbadli sə'en njikən twasi. Guu Aglipa, gaki la'ti mbaldlu Yahudwa də pəltən nə shilən da.

⁸ Yalaki da tən yenti wakən Lya kən ma'tlil mi'məshtwaiya?

⁹ "Tedi ammi gayi ni ya yeni kənə mbunni tapəl ləba iye' ki kon nəshin ki Yesu mul nazalat.

¹⁰ Nəgu apəli a Ulshelima. Tən ndə'ti ki bas ləbasi ala' mbalən mi'bətl Yesu kal dimbəli age'lu kəndə' mbalən, hal bal tlwassi u, ami pə' kal ki nəgu.

¹¹ Cin dibəli atle bətl lu dobga ki Yahudawa a ami pəliissi ngashti, ami la'tisi sən nge Lya. Gaki kub dutugwasən, a ami bətlisi kali hal tyage' atlen a ami pəli'si ngashti.

¹² "Age' nəguni, ami lə' Dimaskus nə ndə'ti ki bas ləbasi nə shinkən wasən.

¹³ Adlocin, Guu Aglipa, ami tən shitu nəgu, yayen chilti sul lya, ngətl chin, nə chilti, də chitl a malgən ini ne' elsəni dutini.

¹⁴ Musi nən in nda atli, yakum yalon də ussu nəbi ki Alamai, 'shaulu, shaulu, Yaki pəlitən besən ləbada? Bəna ki da katl nəki nge tən u.'

¹⁵ "Ya usu ki okəni, mul nalti? I mul ban usu. "Amiki Yesu, gunə ki pəlitən ngashtu,'

¹⁶ Hilya ki' dləl tən Asən wagi. A mbən ma'ku ki'dəm

mul kyautən i dani, a' dləm ulnə' eni tənken u da, nə ulnə ta dləmi' a kina ki u.

¹⁷ An pekətl ki däge' mbalən wagi nə ginə bə Yahudawa wai u, ginə tashin ki swa ma si u.

¹⁸ Gaki ki' bulisi dwadən, səppete däge' dəmshal, as paltya' tən chilti, as pe'däge' gukki shedan as pəltən guk ki Lya, nənəgu nən pacisi besən laba wasən da sən dəm ne' mus nəginə peshi u, tən gaki sa la'mbatl nə ami i.'

¹⁹ "Gaki nəgu, Guu Aglipa, a nge ndə'ti nə tlu'tu nə pe'sul lya uwai.

²⁰ A Damascu a pisi shilən ki Lya pa, nə a Ulshelima nə mus alt ki Yahudiya, a pa ya pəli mi'ginə bə Yahudawa wai u, shilən ki Lya sə'za'pətl bezən ləbawasən sə' palte' ma' Lya aspəl kyautən u nə mbo'totin patl te ma' Lya wasən u.

²¹ Gaki nəgu Yahudawa goppən da a ge'libi ki Lya is ngayi sə'tloda.

²² Amma i Lya dələni hal i mbəl nəguni; i laki da ami dləmi' mbalən shilən ki Lya bazi nə mil a ami dləb ulnə bə a shoti nə mi'nje'shinkən ki Lya nə Musa dləmi nən ndatu.

²³ Sə usu Almasihu nən tle' bəna ti hilya də ge'mi'məshti pa, atl dləmi Yahudawa cilti ki pe'ti nə ginə bə Yahudawa wai u."

²⁴ Bulus age' shilən kən ngu, i Pestus tləl yali nə ndəlti i ultisu! "Ki Bulus ga a gəliki, "Pətl lashtiwa' eye u də gəlli'ga."

²⁵ Amma i Bulus usu. "Mulnalti Pestus," Ga a gəliwai, "Balini ami dləmti nə mbatl nəm.

²⁶ Guu Aglippa amma' shilən nəki nə mbatl nəm. A mani ka zi mus usi nə dwadə, pəlin dli ki hwundəliwai.

²⁷ Guu Agilipa, ka ndə' ni nəmi' nje shinkən ki Lyawa? Amani ka ndəgi."

²⁸ I Agilipa ul Bulus su, "Kən də yenti ge' yakən cin u kən la'təni adəm Kilista ya?"

²⁹ I Bulus usu, "Ko ge' yakən cin, koge' pya'si, ami shilən nə Lya bə ki nəmwai nə mus ginə də gakti kəm asəti u, sən dəmti kənə ami, kidai bannə zhim domu."

³⁰ I Guu hilya, nə mul kina Pestus nə Balniki, nə ginə ki dəmi ne'tu.

³¹ Kalkə za'ti kəb swasən, is pal shilən ne'elsəni, "Mulgu tapəl ulnə tə mbalən tloti ko kəndə'twai.

³² Agilipa ul Pestus su, "Tə gakti tə bəwlən shilən u kina ma' Kaisal lwai u, a ndali tə za' mulu."

27

Bulus te ge' Kundələn ki Mal is su Loma

¹ Nə kəndi də hilya də su' Italiya ge' kundələn ki malu, is ta' Bulus a toh də bal mul kəndə' dlom ne' na mi' ginə ge' kəs kəndə' mbalən u, mulshin Yuliyas, nəm age' mi' kəndə' dlom ki domga ki Agusta.

² Nən te ge' kundələn te' Adalamatiya mul lyap su'ge' gatlen a malgən Asiya u, in gob ləti, a Alistalkus mul

Tasolonika won ki atl ki Makidoniya, tine' mi.

³ Nə lucilu in mbəci a Sidom. Yuliyas ne ippəli Bulus ulki zoki, is za'ti təs su ma yelənsi wasi gakti sə' dəlti də.

⁴ Nən tlə aki age' kundələn ki mallu gakti ki etəl tlətl tetən kina inən, in gandəl tu kal calgatl ki Kublus.

⁵ Nən pedə ge bal mallu nə nja nə atl ki Kilikiya nəki Bampiliya u, in mbə'ci Mila a ge' atl ki Likiya.

⁶ Bal mul kəndə' dlom mbi kundələn ki Iskandaliya mul lə' ge' altki Italiya, illa'mi a gibi.

⁷ In ləm mutti ami ləti' ten ten, nə ngeskən mə mbəci nja nə Kinidas. Nə bə yetəl a zəmiwai u, in gandəli akal calgatl ki Kalita nja nə Salmoni.

⁸ Nə nges kən mə bəw nja nə bəgasi in mbəci ge' lu u nə də mbeti hwu' ki zoki, nja nə gatlt ki Lisiya.

⁹ Nə dəmniki lətisi a dlewt-wai u, ləti sima i' dəm ulki ci' banti, cinkə ngaptibima a bəwyi, i Bulus dəlisi kəm,

¹⁰ I' ulsisu, "Ami yenti lətinən u nən dəmti ulki ki ci' bulti, bə hwotl ləba nə kundələn ki malu katlwai, nə dli inən ma."

¹¹ Amma bal mul ki ndə'dlom a ndə' nə ulnə Bulus dləmi u wai, tə gətli nə kub shilən ki mul kundələnə nə mul dətł kundələn u.

¹² Nə dəm niki lu hwuntu a mbuni kundələn i' sə' ci watlən agimbi wai u, mbalən dibəli is mbəl shilən sə'tlə dəki, kowongi si ngashti bi mbəci tya Ponokiya sə'dəm tya ka. Age' lu hwu ki calgalt ki

Kalita, gunə dəya' bəgasi ki alewa nə kudu u.

Bundələn a dləlka

¹³ Nə yetəlu gop hotti te'di ten ten u, tən lati mbadl ki mbalənisi sambi ulnə si lyamti u i; is dəl kundələn ki mali nə kali nə zhim dom is bəli tya malgən calgalt ki Kalita nja nə bigasi.

¹⁴ Aləm dəmtwai, i bal etəl tlətoḥ ge' calgatli gunə də mbeti ki Yulokilidon.

¹⁵ Nə etəl li' ku ndəllən ki malisi u, hal taman nga'ti etəli ndan wai, in zaki katl i etəlli si go' jakənmi.

¹⁶ Nən bəli kal yakən calgatlon u mulshin Kauda, lu unə etəl bosda u, nəngeskən mi dləl ya kən kundəlləni.

¹⁷ Is sul yakən kundəllənmi swa ge' bali u, si kupbanti is kəkəndə zhim is gandəl bal kundəlləni də, gaki ba suge tisən ki bəgasi ki Siltis mul səga' mus ləba, iki is shit luti ki tən kəndələnnisikə tən gaki tə yetəl jakən kundələni sida.

¹⁸ Gaki bundələn mul ndəlti də kundəllənmi eye', nə citlkəlu i mi' ndətl kundəlləni gop utti kaya taka swage'mal.

¹⁹ Nə mutti maki nə toḥ wasan kən sədla' ul kyautən ki kundəlləni taka.

²⁰ Mutti di bəli mayen cin nə cadləllwai, sai bal yetələn kən də li'ti mi, in pe'kəl mbadl ki pe'ti.

²¹ Nə dəm niki aləm mutti ba dap ulki dəmi, i Bulus hilya gal adlom də si i'usu: "Mbalən, təkə kumən shilən i u tən bə zakən calgatli ki Kalita wai u, da kəkən ndati

ge' ulkə ci' bultuwai nə hwol ləba u wai.

²² Ammi ndəllən mbadli, gaki nəgu mullən gudəl nəm kən gətl age' kini wai, sai dai tə hwol ku ndəlləni.

²³ Age' gaski hwudī mul shikən ki Lya shilən nə ami. Ami zheli ki Lya kəni, ti ami pəlitti bəna. I' shin mul shinkə wassudī təm mbə makəni.

²⁴ I usu, 'Bəkum bantwai Bulus. Kən dləlti kina də Kaisal, i ngu Lya a kumki ta ndəgi mus yelənsi lətwagi sən pe'ti.'

²⁵ Gaki nəgu ndəllən mbadlwakən, kini mbalən, a la' mbatl nə Lya tən ussu, kan u nəs dləmi u, nəgu tə pəldli.

²⁶ Amma nə ngeti etəl nən la'timin tya tən bəgasi."

²⁷ Age' gas ki mutti kutl nə upsi asi dətl mi age' dləlka ki Adaliya, abal gasi mi'dətl kundələni siyenti mə bal nja nə bəgasi i.

²⁸ Is cimbəl lolu' ki mali is mbi asan kutl cen nəm nə kutl ləbi lop. Nən lə kina ten ngulen u is cimbəli dādānu is mbi lolu tisi asan kutl ləbi nətapsi.

²⁹ Gaki kitəli' li'ti zənga, is la' dom gudəl upsi ki kal kundələni, is shilən nə Lya tə lu dlewti də cilti.

³⁰ Mi'dətl kundələni is ngau kitəl də ge' kundələni, hal sashi' yakən kundələn age' mali, gaki tə yen dli kənə sə shit dom ki bikina ki kundələni ni is za'si.

³¹ I Bulus ul bal mul kəndə dlom ki Loma su nə mi'kəndə dlom, in mbalən i adləl ge'

kundələn uwai u, ka mbə'cini ki' pe' twai."

³² I mi'kəndə dlomi is babatl zhim ki tən yakən kundələni is za' kundələni i mal kami.

³³ Nə lu bal nja tə cilu. I Bulus ulsisu sən na'dam ulən, "A səti mutti kutl nə upsi ngu, aki dəp ki butti, bə ka damən ulən wai."

³⁴ Gaki nəgu ami shetl kini ki'damini, gaki dliwakən, gaki nəgu mulən gudəl nəm medlən ki gawakən kən gəltwai.

³⁵ Nətl dləmi nəgu u, i' kan biledi i' shilən nə Lya akina wasan, i' chali it gop damti.

³⁶ Musswasən is kum ndəlti, sima is dam ulki dami.

³⁷ Musi nən age' kundələni mi kutl cen lop nə kutl ləbi ningi nə mə'ka ni.

³⁸ Nəs dami nə kəmsi u, is gop bosi' kundələni di bətl taka, is gop utti alkama swa ge' mali.

³⁹ Nəlucilu, saman atlu nəsi ləbi uwai, amma is yen lu-won multisən is kəndə shilən is ussu in mul pəkkən u as təla kundələni atən tisəni.

⁴⁰ Is babatl zhim domi taka is zaki age' mali, age' cini a si təngəl ul jakkə kundələni, is tləl lulut ki tən kina ki kundələni tən kina yetəl. Is nga bigasi tya.

⁴¹ Amma nəm mbəci gelu unə dləka pəl dandle u, is jakən kundələni i gami te'ge' tisən, hal kundələni taman utti nuwai i kal kundələni kan tatlti gaki tlitti ki bəs ki mal.

⁴² Amma mi'kəndə dlomi lyami sə'tlwa mi' ginə ge'lu

kəndə mbalən i, bas pe' ge' mali as kitəli.

⁴³ Amma nə bal mul kəndə dlom ki Loma lyami tə pəkəl Bulus su, in nge. I balsi zhil i' ulsisu mulnə man malu as ndaswa ge' malu as lə tən bigasi,

⁴⁴ Gen ne is to'tən ancın ki kundələn genne tən use ki kundələnisi. Nənəgu is mbəci lau.

28

Bulus tən Bigasi ki Malta

¹ Kal ki ma pe'ti nən in kumi shin ki dani i ki Malta.

² Mbalən ki ləbi is pəlimi ulkə zoki is njemi mus, is hwotimi utu gaki mal də mbəti a etətl kən ngu.

³ Bulus dwam ancın te'di ti utti utu ngu, i uci won pe'todfi nən kum utu i' gobpi Bulus toh.

⁴ Nə mbalən ki ləbi yen uci a sənkeləli Bulus toh u, is ul elsənisu, "Mulu mul tlo' mbalən kəni; ko nə' ta pe' ki bal malu, ngonənəgu ngasht-was də bətlti kali sai nə ta məci."

⁵ Amma I Bulus dladla'toh wasi idldla'uci i swa utu amma ulən a mbitwai.

⁶ Mbalən ni də yenti ləbi nən kətti ko anda amməci, amma kalkə ləb dəmti nəbə sa yen ulən a mbitwai u, is shilən dādanu is usu ti lya won kəni.

⁷ Nja nə Ləbi, lu ki mul kina ki dani i, mul shin Pubilus. Ti njemi a libi dakkə, i' shimmi ge' nalti hal mutti maki.

⁸ Mulzə' Babiliyas tə ki mudī atli ti gonti. I Bulus su

mati, i' shilən nə Lya i' zi' toh ga i muli ndokki.

⁹ Nə nda nəgu u, i mus ginə də gonti kitən də ni, is gop mbəti asi mbi' ndo'ti.

¹⁰ Is nalmi tən shitu dimbəli; nətən tlə ge' kundələn ki malu, is domimi mus ulnə mi lyamti u.

Bulus Mbəkəci a Loma

¹¹ Kal ki limaki in tlə ge' kundələn ki mali ki Iskan-daliya, gunə ci watlən atən dani u. A pəli' lwadī kənə ngugəs ki lyayen.

¹² Nəm mbəci silakusu in mu'maki aləbi.

¹³ Nən za'ləbə u in gandəli mingu sai a Lhegium. Nəm mudu, i etəl tləte'kudu Nə lūcilu in mbə'ci a puteoli.

¹⁴ A kikən məma ne'elsəni mi'bəlti, is ngyemmi tən pəl mutti ningi ne'si. Nənəgu immbəci Loma.

¹⁵ Nə elsəni inən mi' bəlti ki Lom kum mbətinən u, is mbə sə ullimi dem hal Age'lu dobga ki Abiyus, gu nə si mbetti ki maciya maki. Nə Bulus ma ne'mbalə ni u, i'gode Lya i ndətl mbiti.

¹⁶ Nən tye Loma u, i ndəgi Bulus tə'dəm tən gawasi nə mul kəndə'dlom mul buttiti u.

Bulus də Dləp Shilən ki Lya a Lom a də Buttiti

¹⁷ Kalkə mutti maki, i Bulus taki bas mi' kina ki Yahudawa bi. Nəs domga u, I Bulus ulsisu: "Yelsəni ini, ko nəbə aleu wi mbalən inən mbadlwai u, ko pətl gokkə mi'zə'mini, ngonə nəgu is goppəni a Ulshelima is bəl ami ki kəndi a toh də Lomawa.

¹⁸ Nəs ngyemən u si' lyamti sə za kəni, gaki a pəl bezən ulnə təla tlotu wai.

¹⁹ Nə Yahudawa nge' ndətu, i dəmi hwel ta təla shilən u a kina də Kaisal. Gaki mbalən i kən ta təla shiləni dawai.

²⁰ I laki ya lyam shilən ne ki də, gaki zə' mbatl ki Isla ilawa i ami ki kəndi nə zhim dom də."

²¹ Is ndəgiti, "Mibo ma mbi lwabbaton ma' Yahudawa gawagwai, mulən a mbəl shilən wa' gi ge elsəni inən wai, ko idləm besən shilən won tən kwai.

²² Amma mi lyamti tən kum shilən a bi wagi, mə mani mbalən hu a una si dləb bezən shilən tən pyal kushti kəlagatu."

²³ Nəs zə cin ki ma' ne' Bulus, sə' en Bulus age' cin u nə dləlli u, Is mbə nə mbalən dibəli age' lu unə tida nə dəmtu. I' pallisi shilən daga nə kyau hal a su'ti, ati dləmissi shilən atən gu' ki Lya, ati lyap shetlsi tə ndəlsi te' ma' Yesu tən shitu zhil ki Musa nə lwabat ki mi'nje' shin kən ki Lya.

²⁴ Gen is ndə nə shilən wasi gen ne is nge'ndətti.

²⁵ Nəs nge ndətti nə elsəni daddasi u, nə bəlkə sə'za' ləbi u i Bulus dləmissi shilən nəm i'usu, "Ase yal ki mbatl ki Lya a dləm bali, nə' dləmi mi'zə'mi zə'kini tu'bi də Ishaya mul nje'shinkən ki Lya də usu,

²⁶ " 'Ləma' mbalən i ki' usu, "Kən kumtini amma kəkən mantini wai; kən yentini amma kəkən mantini wai."

²⁷ Gaki mbatl ki mbalən i a ndəndəli, sa cak kəmwa sən i sa idla dwadən wasən i. Gaki

bas yeni nə dwadən wasən as
kumi nə kəmmwasən. Gaki
səp mani nə' mbadlwasən as
palte' makəni a ndokəlsi."

²⁸ "To manin ca, Lya
shinkən ki pekətl mbalən,
hal ginə bə Yahudawa wai
u, sikuma sən ga'ti kəm!"

²⁹ (Nədləmi nəgu u, i
Yahuawa hilya is gob shotibi
ne' elsəni.)

³⁰ Hal hwon lop a Bulus
ki dəmi age' libi ki batlti, ti
nje'mus ginə mbə ma'ti sə'
entu.

³¹ A ti dləb shilən ki te'
ge' gugkə Lya ati kulci'
mbələn ləba ki mulban Yesu
Almasihu nə ndətl ki mbadli
bənə bultwai!

YAKUBU

Shinniti

¹ Tu'ma' Yakubu, zheli ki Lya, nā mulban Yesu Al-masihi, swamak gəs kə kutl nā lopi ginə dla'ga tən dəp ləba u. shinni' mulnalti.

La'ti mbadli nā Shindətl ga

² Yelsəni ini, ən undi' bəna kə shoti a mbi kini u a' pəllin hwol tugi,

³ Kə manini cimbitl la'ti mbadlwakən u, nən də zə' ngashtibi.

⁴ Ikə ngashtibi nən njikə' kyautən wasi, nən la'ti a' dām mul nalti nā ngaptiga, i la'ti bə kəkən hwotl ullən wai.

⁵ In gonwakən a hwol ma'ulən u, an ngyem Lya, mul bəlti nā toh kə zoki, bənə la'ti biwai, Lya nən bəltti.

⁶ Amma an gyemi nā la'ti mbadli, bənə cetl mbadlwai, gaki mul cetl mbadli kənə lakumi kəge' balmal kən sida, ginə etəl də katti u, a də jakənti

⁷ Bə undi mulu la'mbadli tən mbi' ulən ama mulban wai.

⁸ Gaki timul mbatl lob kəni, tida zəm mbatlwas nəmmwai age' lu mus kyautən waswai.

Ulkətoh nā Bəna

⁹ Mul shindətl ga təppə bulmən nā nal twasi.

¹⁰ mul usən təmpətl bulmən nəshindətl gawasi, ama təm pa'ti kənə buzhamə.

¹¹ In cin a celga nā mattwasu, me nən kokənti, a buzhewas lwaki a mbuntwas

gəli. nəgu təmul usən gəli ge' dlom kə təleti nā palliti wasi.

Bəna nā Cībəlti

¹² Albalka tən mul ngacci' cimbətl bi, inta ngash bi ge' cimbəltu, tən mbi' ul kəndə ga kə Gu kə mbidli, gunə mulban pəli mi' lyapti ndətu.

¹³ In ka mbi cimbil tu, bə' usu "Lya kən də cimbitl ki wai." Gaki Lya də cimbitl mulən nā bezən ləba wai, kən pəti a cimbələn Lya nā bezən wai;

¹⁴ Amma in mulən ambi gawas ge' cimbiltu lawaskən shelti, a tle gawasi.

¹⁵ Bezən lyap ləba in apəl tugu, nən zə' byas ləba. in byas ləba analu nən mbətl məshti.

¹⁶ Bəs gəl kini waica, mil yelsəni ini mudli nā mwani.

¹⁷ Mus mbuni bəlti ki njə'ni, sul lya kən də pe'ti, mul mbə'sum ma' Mulban kə cilti, gunə bə də shottwai u kənə gwasən mul sha'ti.

¹⁸ I' oli təp bələn min zəti tu'ma shilən ki bali, gaki tən dāmni kənə nyoh ki kina kə mus halitta wasi

Kub Shilən nā pəlti

¹⁹ Mil yelsəni ini mudli nā mwani, manəngu: dleu-wonkin də ga'ti kəm, bə dleu-won kin də shilən ko də leutl mbadli wai,

²⁰ gaki leukə mbatl ki yakən mbalən də tala'ti də pətl kyautən ki zoki ki Lya wai.

²¹ Gaki nəgu, a' lakən mus kyautən ki bezən ləba taka nā ngyem mbiti ki mbalən,

shilən u nə dlilli ge' mbadlwakən u, ndə'ni nə nali ge' shindətl ga, gaki tinə ndətl kə pekkətl dliwakən.

²² Dəmni mi' petl shiləni, bəmi' kumti katlwai, aki shatlwai gawakən wai.

²³ gaki mus mulnə mul kup shiləni katlu, bə mul pəltiwai u, kənə mul nə də yak kinawas age' boka u ni.

²⁴ gaki tən yak kinawasi azzəga, aləbi aləbi am musni nə tetwasi.

²⁵ Amma mus mul nə də ya' njikə'kə zhil ki mbi' ga u, inngash bi tənki u, tadəm mul kumtikatl ammus niwai, addəm mul pəlti nə botlti, gu səppəli' albalka age'ulnə ti pəlti u.

²⁶ In mulən də patl gawasi ti mul bətl Lya kən u, amma bə ta ngab biwaswai u, iki bətl Lya wasu bali wai.

²⁷ Bətl Lya ki zoki gunə bə bezən ulən də gibi wai u, akina də Lya bwasinən', iki kizi gulsi mudli, nə' milu nə bə mi' zəssi dawai u, dwadən ge' bəna wasən u, a' pekkəl gawa'taka dəge' bezən ləba ki dəp ləba.

2

Matti tange' elsəni

¹ Yelsəni ini mudli nə mwani, mi' la'ti mbatl tən Yesu Almasihu mul nalti, bə' shimən otl elsəni ge' mbadlwakən wai.

² In mul ulkə shimi toh kə zinaliya nə lu' ləgəl kə zokki a mbə ge'lu dobga wakən u, i mul nə bə ulən niddawai u a tete' kə dlili nə keci lu' ləgəlu.

³ In ka ngətlin nə natl mul la'ti zo' lu' ləgəlu, i' ulən tisu, "Kundən kəngu kə zoki gawagi," Amma i' ulən mul nə bə ulən niddawai usu, "dlil tyaka" ko "kuma dəm atli a kina daka,"

⁴ Ase bə otl elsəni ge' dlomwa kən nə dambətl kə ngashti age' dlomwakən wai wa?

⁵ Kumini yelsəni ini mudli nə mwani: Ase, Lya wolən mi' ləshi ulən kə dəp ləba səddəm mi' usən ge' la'ti mbadlwaiya? si kə mi' mbi' gu' kə Lya nə pəl dləti tən ginə də lyapti uwai ya?

⁶ Amma ki mbətl mi'gini bə ulən nisi dawai u. Ase, mi'usəni də mbitl kini waiwa? sidə dətl kin twakina də mi'pətl shilən waiwa?

⁷ Si də dləb shilən kə kabbi tən shin mul naltu nə də mbekkin nə nali uwai wa?

⁸ In ka shindələn ga tən kushti kə gu' kə Lya u gunə ge' shilən kə Lya kə laci u də usu, "lyam else dəm twagi kənə gawagi," ka pəlin kə zokki i.

⁹ Amma in ka pələn lyab ga ge' dlomwakən u, ka pələn bezən ləba u ngu, tən kushti kə Musa ka dəmni mi' cetl zhili.

¹⁰ Amma mus mul nə də katli' zhil kə Musa u, amma it cel gudəl nəmu, to mus ta cel zhilu balu.

¹¹ To ti u nə' usu, "Bə pəl kontwai u" Ti usu dāda nu, "Bə tlo mbalən wai." To, in kapəl kontwai u, amma i' tlo mbalən u, to, ka dəm mul cetl zhilu balu.

¹² Gaki nəgu, shilən wakən nə kyautən wakən tə dəm kə

mi' ginə nən pəliissi shilən kə
zhil kə mbi' ga.

¹³ Amma gas pətl shilən Lya
kən zə' gontwai ma'mulnə
bə da zə' gontwai u. Amma
zə' gonti nən də tle' ga kə zə'
batlti.

*La'ti mbadli Bə nə
Kyautən kən wai u Use Kəni*

¹⁴ Kini yelsəni ini, ya kə
mbuntwasi tə yakən mbalən
usu la'ti mbatl nidda, bə
kyautən was dawai u? anya,
la'ti mbadlwasu nən pekkətl
ti wa?

¹⁵ Cibəlti, in yelsəni mudli
ko mwani, si dəmti bə lulut
nisi dawai u, hu anəmi bə
ulkə dəmi da kəpsiwai.

¹⁶ In gon wakən a ul-
sisu, "To, mbəkəcin swaca, tə
Lya bəlkin ulkə dəmi nə ulkə
tle, nə ulkə laki" Bəka bələnsi
ulənwai u, mbuntwas nuna?

¹⁷ Nəgu da la'ti mbadli
nəm nə gwasi, bənə kyautən
waswai u məcini.

¹⁸ Amma mulən nən ussu"
ai, kibo la'ti mbatl ni' da, ami
ne bo sai kyautən." To, mboki
toh tən la'ti mbadlwagu, bə
nə kyautən wai u, ami ne a
mboki' toh tən kyautən, yenti
kə dwadən kə la'ti mbadli.

¹⁹ Ka ndəgi Lya bo nəm
kəma? A mbuni! to mi'gatl
ma sa la'mbatl nəti i, amma
hal si nepti kə dli nə banti.

²⁰ Ki mul ləshi ma' ulən!
ko kəndə lyamti hal nəguni
ki'mani la'ti mbadli bə nə
kyautən kən wai u, use
kəma?

²¹ Cin u nə bwasi nən
Ablahim ta' yakuwas
Ishiyaku tən lu kyetl ulnə
də mbilli' Lya u, ashe gaki

kyautən waskən manti ti mul
zo' mbatl kən waiya?

²² Ka yenii la'ti mbadl-
was də lə' ne' kyautən wasi,
kuma la'ti mbadwas a njikən
tu' ma' kyautən wasi.

²³ I njikən shilən kə Lya
nə usu, "Iblahim a la'mbatl
nə Lya i, la'ti mbadlwasu i
bildli mbatl kə zokini ma'ti,"
I mbekki yelən ki Lya.

²⁴ To ka yenini, Lya də
pekkətl yakən mbalən gaki
kyautən wasi, bə gaki la'ti
mbadlwas nəmwai.

²⁵ Gaki nəgu Lahab mul
pən ne' mwani mbi pe'ti gaki
kyautən wa swaya? nən
nje mi'shinkən i u, ippekkəsi
tu'tən shitu won.

²⁶ Kənə kan unə dli da bə lu
shu'ti nidda wai u hwunini,
nəguma la'ti mbadli bənə
kyautən wai u hwunini.

3

laga mul kon nə shilə

¹ Kini yelsəni ini, bə dəmni
kumwakən mi'kulci' mbalən
wai, gaki manti wakən kəni,
mi mi'kulci' mbalən nən
pəlimmi shilən nə bəna iye.

² Gaki musinən mini
mi'lwetini dibəli, in yakən
mbalən da dləb use ge' shilən
wa swai u, to muli kə njə'ni
tida, tən ma'ngapti mus
kutlakən ki dli wasi.

³ Cibəlti ngu, in a shimi bəs
ul kəndə bi u gaki tə' kumimi
bi dani, nənəgu mən ma'bəlti
nəti mus lu u nəmi lyamti u.

⁴ Nə yanən kundələn kə
mal, ko nə si bazi u ndətl kə
yetəl də jakə'si, mus nənəgu
nə yakən domkən mul dəlti

də gandətl ti mus lu u nə tin ngaki də u.

⁵ Nə gu ləga ma də, tigu yakən ulən kəni, sai bas la'tibi! yanən kan unə yakən masdi də lakik bal dəlgən utu u.

⁶ Ləga ma utu ca! Age' mus ku tlakən kə dli inən, ləga tikə gəskə bezən ləba ti kon nə mus dli, mul hotti mbadli atliti, tine libi kə utu də hottiti.

⁷ Yakən mbalən nən ma' tlegga kə mus ləba kə dəlgən nəkə ban, nəkə ge' mali nə yadli nə mi' dətł tugi.

⁸ Amma yakən mbalən kən ma' tlegga ki ləga wai, ngashti ni gunə bəken ma' dlətl ti wai u, kə nji'ni də nə igən kə tloti.

⁹ Nə nali mi natl mul ban nə bwasi nən, nə nali mi byatl mbalən ginə pəlsi ge' te'kə Lya u.

¹⁰ Nə bi nəm kən də natlti, nə byalti dādanu, yelsini ini, ai, gu a mbunwai!

¹¹ Ko shu mal nəm nən ma' bətl mal mul təmtə, nə mal mul kukkudu ya?

¹² Mil yelsini ini, pəkkə ka nəm ma' utti mil kə zaitu ya? ko pəkkə innabi nəm ma' zəm mil kə ka ya? Tu' nəgu shu mal mul bətl mal kə kukkudu kən bətl mal təmiwai.

manti kə bali

¹³ Mul manti nuna nə mul kal ləba laplap a ge' kini? An mbo' tohtənki tuma zo'dəm twasi, nə kyauteən kə zoki gunə ti pəlti nə shindətl ga gunə də pe'ti ge' ma' ulən u.

¹⁴ Amma in bezən nget mbalən nikin də nə lyap ga u age' mbadlwakən u, bə'pən

bulmən nə nə guwai, aki nget baliwai.

¹⁵ Undi manti gu sul lya kən də ndassudwai kə dəp ləbani, kə lyap mbatl kəni kə shedan.

¹⁶ mus ge'lu unə nget də nə lyap ga u, aləbi dlati nə mus bezən ləba ma də.

¹⁷ Amma manti kə sul lya u, kə kina kə zokini, mul shindətl ga kəni, mul natl kə ga kən wai, mul zo' mbadli, mul lyap dəb kə zoki, alhelini, mul zo' mbadli mul bi nəm, mul pətl bali, mul nə bə də wotl mbalən wai u.

¹⁸ Undi mutti kə mbadli gunə u mi' bwasti dlati də watlti u, i mbətl zo' mbadli.

4

Pətl Yelən nə dəp ləba

¹ Yakən də mbətl nge' elsəni nə dlati a ge' dlomwakən? ase, bə lyap ləba hukken də latikin də dlan nə yelsəni ambadwakən wai ya?

² Kən lyap ləba a' hwołini, a'tlo mbalən. kən lyap ləba, bə kəkkən mbitini wai, a' tlılən dlati. Ki hwoltini gaki ki də shilən nə Lya wai kəni.

³ Kən shilənti nə Lya a' hwołini, gaki ki nə bezən mbatl kən ki pəłini, gaki ki konni nə nali tən kup təp kə gawakən.

⁴ Kini mi' ləshi zo' mbadli! Ki manini yelən nə dəp ləba ngel Lya kən waiya? gaki nəgu, mus mulnə də lyap pətl yelən nə dəp ləba u, ta pal gawas mul ngel lya u ngu.

⁵ Kin nə yəntini tən swi kən shilən kə Lya usu, "Yal kə mbatl kə Lya gunə Lya shimi

ge' mini u nən də mbuttini
iye ya?

⁶ Amma ti bətl min alheli
dibəli. I laki də shilən kə Lya
usu: "Lya də nge'mi'natl kə
ga, amma ti pəli'mi'shindət
ga alheli."

⁷ Gaki nəgu takkən
gawakən ma'Lya, a'nge ləba
kə shedan, ti kuma tən kitəlli
'kini.

⁸ Sha'ni ma'Lya tima
tən sha'ti makini. Dəmni
nə mbatl kə zokki, kini
mi'bezən mbadli, wokələn
mbadlwakən taka, kini
mi'mbatl pəl.

⁹ Pələn du mbadli, kulni,
pələn lu. hwe tə getltwakən
pal kulu, hwol tuggwakən
təpal du mbadli.

¹⁰ Shindələn gawakən
ma'mulban, tima tən natl
kini.

Bə'zi yelse kapbi wai

¹¹ Kini mil yesəni ini,
bə'byalən yelsəni wai. Gaki
ko wokən byal yelse wasi
mul bəlti, ko mul nə a zi
yelse was kapbi u, ta byal
pətl shilən u balu, ta zi'kapbi
u ngu. In ka zi pətl shilən
kapbi u, ki mul bitl tiwai, ki
mul zitti kapbi ni.

¹² Mul bətl shilən nəm kəni,
tikə mul pətl ti, tikə mul
ndətl kə pekkəlti nə məcəlti.
to, kikə wongi ki'zi yelke
wa'kapbi?

Bə'pəl la'ti bi gaki kyau wai

¹³ Gakən kəm, kini u nə
də usu, "Asəti ko akyau mən
ləti ge'gatl gwa', an pəl hwon
tyaka, ami ulti nə ulti taka
am mbi ulpi."

¹⁴ I ngu kə manən ulnə
tə nda kyau uwai. Undə
dli ukən nikini? ai, kənə
wolkəndə də, aləm dəmtu nən
gəlti.

¹⁵ Mbun ni kə ulnisu, "In
Lya a ndəgu, in mi ge'mi'dli
u, mən pətl gu nə gu."

¹⁶ Amma i ngu, nəguni ki
la'tibi nə dun ngesi. Undə
la'tibi gu bezən ulən kənə.

¹⁷ Gaki nəgu, mus mulnə a
man zo'ləba u, in nge pəlti u,
ta pəl bezən ləba u ngu.

5

Dəli' mi' Usən Kəm

¹ To kumini kini mi' usən!
Kulni nə la'ti yali gaki bəna
u nətə mbətən kini u.

² Usən wakən mus bəsi,
lu'ləgəllwakən mus shishil a
dəm i.

³ Zinaliya nə azulpa wakən
sa koni, kontwasən u nən
dəmti yenti kə dwadən tən
kini, kən dəp tlu kə dli dəkini
kənə utu. Ka domi gawakən
usən i age' pa'ti kə ndalləba
i.

⁴ Yanini! upkə mi'kyautən
u nə' nge bətl tisi u si kulu
ma' Lya. Kulu kə mi' otlikin
ləba taka a mbəkəci kəm də'
"Lya mul nalti i.

⁵ Ka pələn dəp ləba i ge'
təmti, ki dəmti nə tleti nə
kon nə ləba. To, ka katlən
gawakən i gaki cin kə poshti.

⁶ Ka poci mul zo'mbatl
batlti, kuma tloti, bə ta lwe
mbatl nə kini wai.

Ngashti bi age' Bəna

⁷ Gaki nəgu mil yelsəni,
ngacem bi, hal gas patl kə
mulban. Yanən kan unə mul
kotl lu də ngashti bi də butti

cin unə tə guwas bəl gwe kə zoki u. Nə ngashti bi iye ti butti mal kə otlti o nə mal kə gisi.

⁸ A'dəmni nə ngashti bi. A' dləllən mbadlwakən, gaki mbə' kə mulban bal nja i.

⁹ Yelsəni bə nalən ni tən yelsəni wai, gaki bə zikin batlti, i ngu mul pətl shilən baltən bidlabi i!

¹⁰ Tən cimbəlti nə ngashtibi ge' bəna, yelsəni, yanən mi'nje'shinkən ki Lya ma nəs shilən nə shin kə mulban u.

¹¹ I ngu, məndə ndwa'ti ginə ngashbi i, ka kumən un ndi ngashtibi unə Ayuba pəli u, ka yenən un ndi pa'ti bisi u nə "Lya kə nji'ni, nə kup ci'gonti, mul zə'gonti.

¹² Amma tən ko yan ngi, yelsəni, bə' lenceniwai, ko nə lya, ko nə atli, ko mus undi lenceti ukəni. Ənka ulnisu "E u," A dəm tən "E" katl, ən ka ulnisu "O' o", A dliltən "O' o" i katl, gaki in nəgu wai u nən zikin batlti.

¹³ Ən gon wakən də tle' bəna u, to, a' shilən nə "Lya, ən gon wakən də kup hwol tuga? To, a'ul wul kə dwati "Lya.

¹⁴ Ko gon wakən nən də gonti? To, am mbe kolsi kə İkilisiya bi as ngemi' "Lya, asi swatitti mil nə shin kə mul ban.

¹⁵ Ngep Lya ki la'ti mbadli, nən ndokətl mul gonti Lya nən tlilti lya, in ma tapəl bezən ləba u, nən pecitti.

¹⁶ Gaki nəgu, a'gopən dlimi' yelsəni bezən ləba wakən, a ki ngemi yelkəni Lya, gaki ki' mbi do'ti də. Shilən nə Lya kə mul zo'mbadli kyautənwas ndəlmi iye.

¹⁷ Iliya yakən mbalən kəni kənə mini, amma nə' gob ngep Lya u gaki bə mal mbəwai u, sai nəpəl hwon maki nə li məkka bə mal a mbə ge' atliwai.

¹⁸ Kal ki nəgu nən ngem Lya dadanu u, i mal mbə sul lya, atl ne ibbəl gwei ləba wasi.

¹⁹ Yelsəni ini, in gon wakən a za'shitu kə Lya u, a gon wakən palti te'tən shitu.

²⁰ Am maninca mus mulnə a pal mul pətl bezən ləba te'tən shitu u ta pekkəl mul bezən ləba i däge' məshti, gu nən dəmti shitu kə peshti lipən dibəli.